

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KUNŠTÁT, BRNĚNSKÁ 32,
OKRES BLANSKO

OBSAH

1.	Identifikační údaje.....	5
2.	Charakteristika školy.....	6
2.1	Vybavení školy.....	6
2.2	Výchova a vzdělávání.....	7
3.	Charakteristika ŠVP.....	9
3.1	Zaměření školy.....	9
3.2	Výchovně vzdělávací strategie.....	9
3.2.1	Kompetence k učení.....	9
3.2.2	Kompetence k řešení problémů.....	10
3.2.3	Kompetence komunikativní.....	10
3.2.4	Kompetence personální a sociální.....	10
3.2.5	Kompetence občanské.....	11
3.2.6	Kompetence pracovní.....	11
3.3	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.4	Vzdělávání mimořádně nadaných žáků.....	12
3.5	Začlenění průřezových témat.....	14
3.5.2	Osobnostní a sociální výchova.....	15
3.5.3	Výchova demokratického občana.....	16
3.5.4	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.....	16
3.5.5	Multikulturní výchova.....	16
3.5.6	Environmentální výchova.....	17
3.5.7	Mediální výchova.....	17
4.	Učební plán.....	18
4.1	Tabulace.....	18
4.1.1	První stupeň.....	18
4.1.2	Druhý stupeň.....	19
4.2	Poznámky k učebnímu plánu.....	20
5.	Učební osnovy.....	21
5.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	21
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	21
5.1.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. a 2. stupeň.....	21
5.1.1.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	21
5.1.2	Literárně dramatická výchova (volitelný předmět).....	45
5.1.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu.....	45
5.1.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	45
5.1.3	Anglický jazyk.....	49
5.1.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu – anglický jazyk I. stupeň ...	49
5.1.3.2	Charakteristika vyučovacího předmětu – anglický jazyk II. stupeň..	49
5.1.3.3	Výchovné a vzdělávací strategie.....	49
5.1.4	Konverzace v anglickém jazyce (volitelný předmět).....	55
5.1.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu – konverzace v anglickém jazyce	55
5.1.4.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	55
5.1.5	Další cizí jazyk - Ruský jazyk.....	60
5.1.5.1	Charakteristika vyučovacího předmětu.....	60
5.1.5.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	60
5.2	Matematika a její aplikace.....	65
5.2.1	Matematika – 1.stupeň.....	65
5.2.1.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu.....	65
5.2.2	Matematika - 2. stupeň.....	65

5.2.2.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	65
5.2.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie – společné pro 1. i 2. stupeň.....	66
5.3	Informační a komunikační technologie	74
5.3.1	Informatika.....	74
5.3.1.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	74
5.3.1.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	74
5.3.2	Informatika - počítačová grafika (volitelný předmět).....	78
5.3.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	78
5.3.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	78
5.3.3	Základy administrativy (volitelný předmět)	81
5.3.3.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	81
5.3.3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	81
5.4	Člověk a jeho svět.....	84
5.4.1	Člověk a jeho svět.....	84
5.4.1.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	84
5.4.1.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	84
5.4.2	Vlastivěda	93
5.4.3	Přírodověda.....	95
5.5	Člověk a společnost.....	99
5.5.1	Dějepis	99
5.5.1.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	99
5.5.1.2	2. Výchovné a vzdělávací strategie.....	99
5.5.2	Výchova k občanství.....	108
5.5.2.1	1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	108
5.5.2.2	2. Výchovné a vzdělávací strategie.....	108
5.6	Člověk a příroda	116
5.6.1	Fyzika.....	116
5.6.1.1	1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	116
5.6.1.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	116
5.6.2	Chemie	121
5.6.2.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:	121
5.6.2.2	Výchovně vzdělávací strategie	121
5.6.3	Přírodopis.....	127
5.6.3.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	127
5.6.3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	127
5.6.4	Zeměpis.....	132
5.6.4.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	132
5.6.4.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	132
5.7	Umění a kultura	137
5.7.1	Hudební výchova	137
5.7.1.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	137
5.7.1.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	137
5.7.2	Výtvarná výchova	144
5.7.2.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	144
5.7.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	144
5.8	Člověk a zdraví.....	152
5.8.1	Výchova ke zdraví	152
5.8.1.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	152
5.8.1.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	152
5.8.2	Tělesná výchova	160
5.8.2.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	160

5.8.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	160
5.9	Člověk a svět práce.....	169
5.9.1	Pracovní činnosti – 1. stupeň.....	169
5.9.1.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	169
5.9.1.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	169
5.9.2	Pracovní činnosti – 2. stupeň.....	172
5.9.2.1	Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	172
5.9.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	172
5.9.3	Domácnost (volitelný předmět)	177
5.9.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu	177
5.9.3.2	Výchovně vzdělávací strategie	177
6.	Školní vzdělávací program školní družiny.....	179
6.1	Charakteristika školní družiny.....	179
6.2	Provoz školní družiny	179
6.3	Práva a povinnosti dětí v školní družině.....	179
6.4	Materiální a personální podmínky ve školní družině	179
6.5	Tematické plány zájmového vzdělávání a činnosti	180
6.6	Bezpečnost dětí ve školní družině	180
6.7	Klíčové kompetence	181
6.8	Člověk a jeho svět.....	182
7.	Hodnocení žáků.....	185
7.1	Pravidla hodnocení žáků.....	185

1. Identifikační údaje

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Kunštát, okres Blansko
Adresa školy: Brněnská 32, 679 72 Kunštát
Jméno ředitele: Mgr. Vratislav Sedlák
Kontakt: skola@kunstat-mesto.cz , tel./fax 516462112
IČO: 62073427
RED-IZO: 600106241
Škola zařazena do sítě: 7.3. 1996
Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Ilona Kuchyňová

Zřizovatel:

Název a adresa: Město Kunštát, náměstí Krále Jiřího 106,
679 72 Kunštát
Kontakt: tel./fax 516462225
Platnost dokumentu od: 30.8.2007

razítko

podpis ředitele školy

2. Charakteristika školy

Základní škola v Kunštátě je úplnou základní školou a současně také spádovou školou pro děti z okolních vesnic. Kapacita školy je 570 žáků, v současnosti do školy dochází cca 280 žáků. První stupeň je tvořen osmi třídami, na druhém stupni máme šest tříd. Škola se nachází v centru města a z pohledu dopravní obslužnosti je dobře dostupná pro dojíždějící žáky.

2.1 Vybavení školy

Vyučování probíhá ve staré budově školy a v přístavbě, původní stavba pochází z roku 1905 (tato část školy dnes slouží převážně 1. stupni), přístavba byla realizována v roce 1985. Prostorově jsou tyto podmínky vyhovující, jako nedostatečné se jeví materiální vybavení některých učeben (chybí jazyková učebna, kvalitní pracovna pro výuku chemie a fyziky), dovybavení vyžaduje učebna technických prací, není školní pozemek pro výuku pěstitelských prací. V současnosti jsou zpracovány projekty, jejichž postupná realizace přinese vyřešení těchto problémů. Jedná se o projekty vybudování jazykové učebny, vybavení učebny fyziky a chemie, přemístění a dovybavení školní knihovny, výstavbu keramické dílny a další. Při plánovaných úpravách okolí školy se začíná budovat školní arboretum.

Pro výuku jsou využívány dvě počítačové učebny se 40 počítači. Ve čtyřech učebnách je možné využít dataprojektor, škola disponuje i dalším přenosným dataprojektorem. Všechny jsou využívány jak při výuce, tak i při vzdělávání pedagogického sboru.

Počítači je vybavena také většina tříd na 1. stupni, což umožňuje učitelům zařazovat častěji práci s výukovými programy, přizpůsobit vyučování potřebám žáků se specifickými poruchami učení apod.. Samozřejmostí jsou počítače ve sborovnách a v kabinetech učitelů, propojené místní sítí, připravuje se propojení bezdrátové. Každý pracovník školy a každý žák školy má své přístupové heslo do školní počítačové sítě, svůj prostor na serveru pro ukládání dat a svou e-mailovou schránku s adresou.

Přístup k informacím nabízí žákům také informační centrum s knihovnou. Infocentrum vybavené diaprojektorem, televizí, videem, hi-fi věží a promítacím plátnem je nejčastěji využíváno pro výuku jazyků, společenskovědních předmětů, pro besedy, práci na projektech a jejich prezentace.

Výhodou školy je propojení přístavby se sportovní halou, již škola od roku 2007 provozuje. Na podzim 2006 bylo zprovozněno hřiště za školou, které po dobudování slouží jako lehkooatletický areál pro školu i veřejnost.

Po realizaci výměny oken v obou budovách a po provedeném zateplení objektů bude snahou zajistit v co nejkratší době dovybavení zbývajících tříd stavitelným nábytkem. Zhruba čtyři roky je v provozu rekonstruovaná jídelna s výdejnou obědů, splňující přísné hygienické normy. Stravování je zajišťováno vývařovnou v mateřské škole.

Žáci 1. – 4. ročníku mohou trávit čas před začátkem a po skončení vyučování ve školní družině. V současnosti funguje družina ve dvou odděleních a navštěvují ji 50 žáků. Činnost družiny zajišťují dvě kvalifikované pracovnice, z toho jedna na částečný úvazek. Při různorodých činnostech si zde žáci odpočinou, odreagují se od předchozí školní činnosti a naučí se různým dovednostem. Důležitou funkcí družiny je zabezpečení dohledu nad žáky po stanovenou dobu.

Dětem i zaměstnancům školy slouží školní kantýna, kde si lze během přestávek po celý den zakoupit svačinu či jiné občerstvení. V rámci programu „Mléko do škol“ byla od školního roku 2006/2007 navázána spolupráce s Mlékárnou Kunín, která zde instalovala automat na výdej mléka a jogurtů. Stejná firma zajišťuje prostřednictvím automatu pro naše žáky také program „Ovoce do škol“.

2.2 Výchova a vzdělávání

Na škole pracuje 22 plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků, z toho 3 učitelé mají základní povinnou aprobaci rozšířenou o třetí předmět. Více než polovina učitelů průběžně navštěvuje nejrůznější jazykové kurzy a všichni se vzdělávají v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Všichni učitelé 1. stupně mají kvalifikaci pro práci s dyslektickými žáky, jedna učitelka absolvovala logopedický kurs.

Naše škola začala realizovat tento školní vzdělávací program počínaje školním rokem 2007/2008 v 1. a 6. ročníku, posledním rokem dobíhá vzdělávací program Základní škola, a to v 5. ročníku.. Škola se chce v budoucnu zaměřit zejména na výuku cizích jazyků. Jedná se nejen o výuku jazyka anglického, který je vyučován již od 1. třídy (a v rámci programu Comenius představa i o zapojení rodilého mluvčího), ale dále o výuku ruštiny a němčiny, zájemcům bude nabízena výuka francouzštiny. Budují se kontakty se zahraničními školami s cílem pravidelného uskutečňování výměnných pobytů.

Již zmíněný mezinárodní projekt Comenius, který školním rokem 2009/2010 skončil a v jehož rámci v tomto roce naši učitelé navštívili rumunský Brašov, maďarský Pécs a finské Kuopio, bude mít pokračování, v němž se v r. 2010/2011 stane naše škola hlavním koordinátorem. K ukončení projektu Comenius vytvořili naši žáci prezentační CD o škole a uspořádali výstavu, jež mapuje průběh projektu. Podrobné zhodnocení projektu je uloženo v ředitelně, bližší informace jsou k nahlédnutí na webových stránkách školy.

V roce 2006 byla navázána spolupráce se školou v rumunském Brašově. Žáci 2. stupně komunikují se svými rumunskými vrstevníky prostřednictvím mailové korespondence a zpracovávají projekty na různá témata. Veškerá komunikace probíhá v angličtině. Dalším významným krokem v oblasti spolupráce se zahraničím je spolupráce se základní a vyšší technickou školou Bushy Meads v Londýně. Návštěva zástupce této školy, pana Richarda Kuhna, se uskutečnila v červnu 2007. Během této návštěvy byla dohodnuta konkrétní podoba spolupráce pro další roky, která se týká zejména cizojazyčné korespondence žáků obou škol, spolupráce na projektech v rámci programu Comenius a výměnných studijních pobytů učitelů naší školy. Naší hlavní snahou bude zajistit výměnné pobyty žáků naší a anglické školy s ubytováním v rodinách.

Aktivita školy v oblasti výuky cizích jazyků jsme rozšířili i směrem k široké veřejnosti nabídkou večerních kurzů angličtiny pro začátečníky a mírně pokročilé. Kurzy se setkaly s velkým zájmem veřejnosti a budou pokračovat i v dalších letech tak, aby bylo možné získat ucelené jazykové vzdělání. Výuka je zajišťována studentkou pedagogické fakulty s příslušnou aprobací a kvalifikovaným učitelem angličtiny. Do budoucna počítáme s rozšířením nabídky o počítačové kurzy různého zaměření, podle zájmu ze strany veřejnosti. V budoucnu chceme dále rozšiřovat tyto aktivity s cílem naplňovat program komunitní školy.

Žáci se každoročně zúčastňují soutěží a olympiád – a to i na okresní, případně vyšší úrovni. Výborných výsledků dosahují naši žáci již několik let na Olympiádě z anglického jazyka. Škola sama pořádá tradiční okresní soutěž ve skoku vysokém „Kunštátská laťka“, úspěšná je v „Projektu Občan“, kde se naši žáci každoročně účastní celostátního slyšení v Praze.

Bohatá je nabídka mimoškolních aktivit. Děti jsou zapojeny do řady kroužků, z nichž většina pracuje přímo ve škole. V tom je zahrnuta i výuka zpěvu, hry na hudební nástroje a další aktivity konané ve spolupráci se dvěma základními uměleckými školami, a to se ZUŠ Boskovice a ZUŠ Letovice.

Velmi dobře se rozvíjí spolupráce s Městskou knihovnou v Kunštátě, na podporu rozvoje dětského čtenářství se konají pravidelné akce jako je například Noc s Andersenem. Žáci mají možnost účastnit se literárních soutěží, besed, pracují v knihovně při přípravě referátů a projektových prací.

Zákonní zástupci žáků jsou informováni o výsledcích vzdělávání, plánovaných akcích a záměrech školy na třídních schůzkách, případně osobně či telefonicky. V průběhu školního roku vydáváme pro rodiče přehledný leták s aktuálními informacemi k průběhu a organizaci školního roku. Pro rodiče a veřejnost škola každoročně pořádá Den otevřených dveří. V lednu se koná Den otevřených dveří pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče spojený s besedou a kulturním programem. V rámci spolupráce s malotřídními školami v Rozseči, Sebranicích, Nýrově a Sulikově pořádáme letní sportovní hry a mikulášskou nadílku, kdy se v prostředí naší školy při sportovních a kulturních činnostech žáci vzájemně seznamují. Aktuální informace mohou zákonní zástupci žáků a veřejnost získávat také na webových stránkách školy.

V roce 2006 vznikla Školská rada, složená ze zástupců obce, učitelů a rodičů. Na pravidelných schůzkách s vedením školy jsou projednávány podněty ke zlepšení práce školy.

V rámci péče o integrované žáky a žáky se specifickými poruchami učení spolupracujeme s pedagogickými poradnami v Boskovicích a Blansku. Tato pracoviště zajišťují nejen potřebná vyšetření žáků, ale pomáhají nám také při pořádání besed s tematikou prevence patologických jevů a speciálními testy upřesňují správnost profesní orientace vycházejících žáků. Péči o žáky s poruchami učení ve škole zajišťuje kvalifikovaná výchovná poradkyně, do jejíž kompetence spadá i prevence sociálně- patologických jevů. Na 2. stupni je jedna z učitelek pověřena funkcí poradkyně pro volbu povolání.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Tradice a venkovský charakter školy předurčuje do jisté míry její budoucí zaměření. Chceme nabídnout kvalitní vzdělání pro všechny se zdůrazněním regionálních prvků, s odkazem na historii.

- u žáků budeme upřednostňovat rozvíjení takových znalostí a dovedností, které budou dobře uplatnitelné v životě
- budeme pokračovat v uplatňování principů činnostního učení, které povede k odbourání málo efektivního mechanického učení
- zvýšíme podíl nových forem a metod práce ve výuce (skupinové, projektové vyučování) s cílem dosáhnout výraznějšího podílu žáků na získávání vědomostí
- posílíme výuku cizích jazyků, s důrazem na jazyk anglický, abychom dokázali reagovat na současný a budoucí vývoj společnosti v rámci integrace do EU
- zaměříme se na širší využívání komunikačních a informačních technologií tak, aby žáci nejen získali potřebné dovednosti technické, ale především zdokonalili svoje schopnosti pracovat s informacemi
- budeme zlepšovat podmínky pro tělovýchovné a sportovní vyžití žáků jak ve výuce tělesné výchovy, tak i v mimoškolní činnosti
- chceme vytvářet prostředí, v němž se budou žáci cítit bezpečně a kde se všem dostane rovných příležitostí zažít radost z úspěchu, zažít pocit sounáležitosti s ostatními při společné práci
- preferujeme vzdělávání žáků v přirozených skupinách, v nichž jsou zastoupeni žáci s různými schopnostmi a nadáním, a tím chceme naplňovat zásadu rovného a všeobecného vzdělání pro všechny
- postiženým žákům chceme vytvářet vhodné podmínky pro jejich integraci v kolektivu ostatních žáků
- rozšířením nabídky volitelných a nepovinných předmětů, zájmových kroužků a mimoškolních aktivit hodláme zkvalitnit výchovné a vzdělávací působení na všechny žáky a současně rozvíjet možnosti a schopnosti žáků talentovaných a mimořádně nadaných
- chceme posilovat zájem žáků o účast na veřejném životě a pocit sounáležitosti s tradicemi, kulturou a kulturním prostředím a také vtáhnout veřejnost do života školy
- budeme naplňovat program komunitní školy

Naplňováním těchto cílů chceme navázat na vše dobré, co se nám v naší práci tradičně daří, a rozvíjet nové kvality, které nám pomohou vybudovat školu, jejíž jméno a prestiž budou naplňovat představy nejširší veřejnosti.

3.2 Výchovně vzdělávací strategie

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňujeme tyto společné postupy:

3.2.1 Kompetence k učení

- dáváme žákům možnost výběru úkolu, který budou řešit v rámci projektu
- koordinujeme přechod žáků z 1. na 2. stupeň
- nabízíme pravidelné i jednorázové doučování
- seznamujeme žáky s úspěšnými vzory

- organizujeme projektový týden (9.ročník) a dílčí projektové práce v dalších ročnících 1. i 2. stupně
- při zadávání projektových prací se snažíme upřednostňovat úkoly vyžadující uplatnění mezipředmětových vztahů
- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem
- vedeme žáky k využívání všech sdělovacích prostředků k získávání informací, spolupracujeme s městskou knihovnou (besedy, literární soutěže, společné akce ...)
- individuálním přístupem k žákům zvyšujeme jejich šanci prožít úspěch
- připravujeme žáky k účasti v různých soutěžích a olympiádách, zapojujeme se do celonárodních srovnávacích testů (Kalibro, Scio, Cermat, Matematický klokan ...) a regionálních soutěží
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení, zdůrazňujeme význam vzdělání pro budoucí uplatnění na trhu práce

3.2.2 Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k analýze a řešení problémů
- poskytujeme dostatek materiálů a návodů k vyhledávání potřebných informací
- co nejčastěji umožňujeme žákům, aby si podle svého zájmu sami zvolili, který problém chtějí řešit
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů
- vedeme žáky k hledání různých variant při řešení problémů, k jejich porovnání
- snažíme se vtáhnout žáky do řešení celoškolských problémů
- klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úkoly či úkoly rozvíjející tvořivost
- vedeme žáky k plánování postupů a úkolů
- umožňujeme žákům prezentovat a zhodnotit výsledky jejich práce
- snažíme se vytvářet prostředí, v němž se žák nebojí, že bude kritizován a zesměšňován za chybné řešení
- ukazujeme žákům, jak mohou uplatnit způsoby řešení problémů v praktickém životě
- podporujeme originální způsoby řešení problémů

3.2.3 Kompetence komunikativní

- zaměřujeme se na rozvoj komunikativních dovedností v mateřském i cizím jazyce a na kulturní úroveň projevu
- umožňujeme žákům prezentovat své myšlenky veřejně (např. místní tisk, www stránky)
- podporujeme komunikaci mezi žáky různých tříd a věkových skupin (např. v rámci projektů)
- volíme vhodné organizační formy práce posilující komunikaci mezi žáky
- připravujeme žáky k hodnocení různých typů textů
- vytváříme příležitosti k veřejnému vystupování a rozvíjíme schopnost žáků kultivovaně komunikovat na veřejnosti
- podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky v každodenním životě
-

3.2.4 Kompetence personální a sociální

- podporujeme kooperativní práci dětí, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti a vedeme je k efektivní spolupráci
- volíme formy práce umožňující začlenění žáků různých kvalit tak, abychom podpořili vzájemnou inspiraci a učení s cílem přispět k osobnostnímu rozvoji každého žáka

- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- vedeme žáky k vyměňování a uplatňování různých rolí ve skupině
- u žáků podporujeme odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi
- směřujeme žáky ke kritickému hodnocení týmové i vlastní práce
- začleňujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- posilujeme žákovu sebedůvěru pochvalou a oceněním jeho práce
- průběžně sledujeme sociální vztahy ve třídě a vhodně na ně reagujeme
- vedeme žáky ke schopnosti otevřeně požádat o informace, rady nebo pomoc učitele a další zaměstnance školy
- učíme žáky zapojovat se do debaty v rámci skupiny i třídního kolektivu

3.2.5 Kompetence občanské

- svým vystupováním ve škole i na veřejnosti jdeme žákům příkladem v respektování právních norem občanských i vnitřních (ve škole)
- vyžadujeme dodržování stanoveného školního řádu, sledujeme a vyhodnocujeme chování žáků a přijímáme účinná opatření
- vedeme žáky k diskusi o opodstatněnosti pravidel chování
- na příkladu negativních zážitků druhých, vedeme žáky k netoleranci vůči rasistickému a xenofobnímu chování
- využíváme spolupráce s odborníky v oblasti výchovného poradenství a prevence kriminality (PPP, VP, PČR,...)
- žáky vhodně motivujeme při výuce prostřednictvím projektů, besed a dalších akcí - i s využitím vhodných volnočasových aktivit, které vnímáme jako prevenci patologických jevů
- klademe důraz na environmentální výchovu, pořádáme akce zaměřené na pochopení nezbytnosti aktivně přistupovat k ochraně životního prostředí

3.2.6 Kompetence pracovní

- trváme na důsledném dodržování pravidel a zásad ochrany zdraví a hygienických zásad
- vedeme žáky k používání vhodných pracovních postupů, materiálů a nástrojů
- vyžadujeme od žáků ohleduplné chování a zacházení s nástroji
- učíme žáky vážit si své práce a práce jiných
- besedami, exkurzemi, manuálními činnostmi pomáháme žákům ujasnit si vztah k různým pracovním činnostem, profesím
- vedeme žáky k plánování vlastních postupů práce, k využívání získaných poznatků v praxi a zhodnocení svých pracovních výsledků

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zákonným zástupcům žáků, u kterých se projevují příznaky některé ze specifických poruch učení a chování, doporučujeme vyšetření dítěte v pedagogicko-psychologické poradně. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. Podle stanovené diagnózy jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Speciální reedukační péče probíhá zpravidla nejen v rámci běžné výuky, ale také v průběhu speciálních hodin, které jsou zařazovány před nebo po vyučování v den, kdy mají děti méně náročný rozvrh. Žáci zde pracují v malých skupinkách, každý týden jednu vyučovací hodinu. Máme vyškolené asistentky (na 1. stupni jsou to všechny učitelky, na 2. stupni všichni vyučující českého jazyka), které s dětmi pracují. Žáci s poruchami řeči mají možnost navštěvovat logopedický kroužek, který vede kvalifikovaná logopedická asistentka.

V co největší míře využíváme nabídek dalšího vzdělávání pro zvyšování odborných dovedností učitelů nutných pro práci se žáky s poruchami učení. V rámci pravidelných schůzek učitelů jednotlivých ročníků věnujeme velkou pozornost právě problémům žáků s poruchami učení a chování. Velký důraz klademe na spolupráci mezi rodinou a školou, která je nezbytným předpokladem úspěšného vzdělávání žáka.

Na základě odborného posudku poradenského pracoviště výchovný poradce, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytváří a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci. Při klasifikaci žáků s SPU přihlížíme k jejich vývojové poruše a hodnotíme je s tolerancí, zákonným zástupcům nabízíme také možnost hodnotit žáka širším slovním hodnocením.

3.4 Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Mimořádně nadaní žáci mají své specifické potřeby, rozvoj nadání těchto dětí má podstatný význam pro celou společnost. Tito žáci potřebují specifickou péči a pomoc ze strany školy i rodiny.

Při zjišťování mimořádného nadání spolupracujeme se souhlasem zákonných zástupců žáka s poradenskými centry pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků, které jsou součástí PPP v Boskovicích a v Blansku.

Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků způsob výuky důsledně vychází z principů individualizace a vnitřní diferenciací.

Vytváříme tyto podmínky:

- motivujeme žáky k rozšiřování základního učiva o další poznatky především ve vyučovacích předmětech, v nichž se projevuje mimořádné nadání dítěte
- na základě závěrů odborného vyšetření sestavujeme individuální vzdělávací plány v předmětech, v kterých žák dosahuje nadprůměrných výsledků
- uplatňujeme individuální přístup, respektujeme osobnostní zvláštnosti nadaných dětí
- vedeme tyto děti k respektování méně nadaných spolužáků, k toleranci a ochotě pomáhat slabším
- zadáváme těmto žákům problémové úkoly přesahující rozsah základního učiva
- respektujeme pracovní tempo nadaných žáků a jejich individuální postupy řešení úloh a situací
- zapojujeme mimořádně nadané děti do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- umožňujeme nadaným žákům účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

- nabízíme možnost uplatnění znalostí žáka mimo školu (soutěže, prezentace)
- výuku anglického jazyka organizujeme tak, že žáci pracují ve skupinách diferencovaných podle úrovně jazykových dovedností s možností přestupu mezi skupinami
- k rozvoji schopností nadaných žáků přispívá také možnost vybírat si z nabídky volitelných předmětů, kterou mají žáci počínaje šestým ročníkem

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata představují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů.

Zařazení jednotlivých tématických okruhů průřezových témat je součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v osnovách vyučovacích předmětů. Pro snadnější orientaci uvádíme přehled všech průřezových témat a jejich tématických okruhů. v následujících tabulkách.

Vysvětlení použitých zkratk

AJ	Anglický jazyk
ČaJS	Člověk a jeho svět
VI	Vlastivěda
Pří	Přírodověda
PČ	Pracovní činnosti
ČJL	Český jazyk a literatura
Dě	Dějepis
Fy	Fyzika
HV	Hudební výchova
Che	Chemie
Inf	Informatika
Ma	Matematika
Pří	Přírodopis
TV	Tělesná výchova
VkO	Výchova k občanství

VkZ	Výchova ke zdraví
VV	Výtvarná výchova
Ze	Zeměpis
RJ	Ruský jazyk
LDV	Literárně dramatická výchova
KAJ	Konverzace v anglickém jazyce
ZAd	Základy administrativy
Dom	Domácnost
Info	Informatika - Počítačová grafika
EV	Environmentální výchova
MeV	Mediální výchova
MuV	Multikulturní výchova
OSV	Osobnostní a sociální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

3.5.2 Osobnostní a sociální výchova

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1.stupeň				2.stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	HV ČJL	HV	HV	HV		Fy HV LDV	Fy HV	Fy HV Dě ZAd	HV RJ
Sebepoznání a sebepojetí	TV ČaJS	TV ČaJS	TV ČaJS	TV VV	VV TV Pří	TV Dě VkJ LDV	TV	PČ TV VkJ	PČ TV
Seberegulace a sebeorganizace				VV Pří PČ	VV PČ	VkJ LDV	PČ	VkJ PČ	PČ
Psychohygiena	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Pří PČ	Pří PČ	VkJ LDV	VkJ PČ	VV VkJ	
Kreativita		ČJL	ČJL	ČJL Vv	VV ČJL	ČJL LDV		ČJL VV	ČJL VV
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	ČJL ČaJS	ČaJS	ČaJS	Pří	AJ Pří	VkJ LDV	RJ	VkJ RJ KAJ	Dě RJ
Mezilidské vztahy	PČ ČaJS TV	ČaJS PČ TV	ČaJS, PČ, TV	Pří PČ Tv	Pří PČ TV ČJL	VkJ VdO TV ČJL Dě LDV	AJ VkJ TV ČJL Dom	VkJ ČJL TV	Che TV Dě ČJL
Komunikace	TV ČJL	TV ČJL	TV ČJL	AJ TV ČJL Pří	TV ČJL	VkJ ČJL TV VkJ LDV	ČJL VkJ TV RJ KAJ	ČJL PČ TV RJ	VV PČ TV ČJL RJ
Kooperace a kompetice	ČaJS	ČaJS	ČaJS	TV	ČJL TV	OV AJ LDV	PČ	PČ TV	PČ KAJ
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						Fy LDV	Fy	Che Fy PČ	Che Fy PČ

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1.stupeň				2.stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hodnoty, postoje, praktická etika						ČJL Inf LDV	ČJL	VkZ PČ VkO Che ČJL	ČJL Che PČ INFO

3.5.3 Výchova demokratického občana

Název tematického okruhu:	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola						VkO	NJ	AJ	
Občan, občanská společnost a stát				VI	VI			VkO	
Formy participace občanů v politickém životě				VI			VkO		Ze
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VI		VkO	Dě VkO	Dě AJ

3.5.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Název tematického okruhu:	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá			ČJL	ČJL	ČJL VI	ČJL	AJ	Ze NJ RJ	ČJL Dě Fy Vk RJ
Objevujeme Evropu a svět					VI	Dě		Ze	RJ
Jsme Evropané						ČJL Dě	ČJL Dě Ze	Ze AJ	ČJL VkO Dě

3.5.5 Multikulturní výchova

Název tematického okruhu:	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	VV	VV	VV	VI VV	VV	AJ ČJ LDV	AJ VkO Dě	AJ RJ	RJ KAJ
Lidské vztahy	ČaJS	ČJL ČaJS	ČJL ČaJS	ČJL	ČJL AJ	VkO VkZ LDV	ČJL Dě RJ	AJ Dě RJ VkO Př	RJ
Etnický původ						Dě	Ze Dě	Ze VkO	

Multikulturalita				VV	VV ČJL	Dě	Dě RJ	AJ NJ ČJL RJ	ČJL RJ
Princip soc. smíru a solidarity					Pří	VkO		VkO	ČJL

3.5.6 Environmentální výchova

Název tematického okruhu:	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	PČ	PČ	ČaJS PČ	Pří PČ	Pří PČ	Ze Př	Př	Che	Př
Základní podmínky života	PČ	PČ	PČ	Pří PČ	Pří PČ	Ze Př PČ	Př Fy	Che Př	Př Che
Lidské aktivity a podmínky ŽP	ČaJS				Pří	VkO Př	Př Fy	Che Dě Fy	Př Che Fy Ze
Vztah člověka k prostředí	ČaJS VV	ČaJS VV	ČaJS VV	VV	Pří VV	VkZ Př	Fy Dom	Che Př Fy PČ	VkO Che Fy VkZ Př

3.5.7 Mediální výchova

Název tematického okruhu:	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení					ČJL	ČJL	Dě ČJL	VkO PČ ČJ	Ma
Interpretace med.sdělení a reality							Dě Ma VkZ	VkO Ma	ČJL Ma
Stavba mediálních sdělení					ČJL Inf	Inf	PČ		ČJ AJ Info
Vnímání autora mediálních sdělení							Dě	ČJL	
Fungování a vliv medií ve společnosti		ČJL	ČJL	ČJL	ČJL		VkZ	VkO	
Tvorba mediálních sdělení			TV	TV VV	TV VV Inf	ČJL Inf	PČ TV	PČ ZAd	ČJL TV Info
Práce v realizačním týmu					ČJL Inf	Inf	PČ	PČ	Info

4. Učební plán

4.1 Tabulace

4.1.1 První stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	I. stupeň					min. dotace	disp. dotace	Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8	8	8	8	8	35	+5	40
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	9	+2	11
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	20	+5	25
Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1		1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	1	2	3			12	+2	14
	Vlastivěda				2	2			
	Přírodověda				2	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12		12
	Výtvarná výchova	1	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		5
Celkem hodin		20	22	25	25	26			118

4.1.2 Druhý stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	6.	7.	8.	9.	min. dotace	disp. dotace	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	5	4	5	15	+4	19
	Cizí jazyk - anglický	3	3	3	3	12		12
	Další cizí jazyk - ruský		2	2	2		+6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	15	+3	18
Informační a komunikační technologie	Informatika	1				1		1
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	11	+1	8
	Výchova k občanství	1	1	1	1			4
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	2	2	21	+3	6
	Chemie			2	2			4
	Přírodopis	2	2	2	1			7
	Zeměpis	2	2	1	2			7
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10		4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1			6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	10	+1	8
	Výchova ke zdraví	1	1		1			3
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	3	+1	4
	Volitelný předmět	1	1	2	1		+5	5
Celkem hodin		29	30	31	32			122

Vzdělávací oblast	Volitelný předmět	Ročník
Informační a komunikační technologie	Elektronická kancelář	7.
Informační a komunikační technologie	Základy administrativy	8.
Informační a komunikační technologie	Informatika - Počítačová grafika	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Konverzace v anglickém jazyce	6. ÷ 9.
Jazyk a jazyková komunikace	Literárně dramatická výchova	6.
Člověk a svět práce	Domácnost	7.

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Na 1. stupni zvyšujeme časovou dotaci pro výuku českého jazyka o pět hodin a anglického jazyka o dvě hodiny – což odpovídá našemu záměru posílit jazykovou výuku. Ve výuce angličtiny v 1. a 2. ročníku klademe důraz zejména na probuzení zájmu o tento cizí jazyk a seznámení se s jiným než mateřským jazykem.

Pěti hodinami posilujeme matematiku, protože rozvoj abstraktního a logického myšlení považujeme za nezbytný předpoklad pro studium dalších oborů. Zbývající dvě hodiny z disponibilní časové dotace využíváme pro předměty z oblasti Člověk a jeho svět.

Ve všech ročnících se realizují průřezová témata, která jsou integrována do jednotlivých předmětů.

Na 2. stupni posilujeme v souladu s celkovou filozofií školy hodinovou dotaci v rámci povinných předmětů o čtyři hodiny českého jazyka, o tři hodiny matematiky a o tři hodiny předmětů oblasti Člověk a příroda. Kromě důrazu na zkvalitnění výuky jazyků a přírodovědných předmětů nám jde rovněž o rozšíření nabídky povinně volitelných předmětů, a tak nabízíme od 6. ročníku možnost výběru těchto předmětů v hodinové dotaci 1-1-2-1. Další cizí jazyk je realizován v 7., 8. a 9. ročníku po 2 hodinách.

Vyučovací předměty 2. stupně nejsou koncipovány jako integrované, ale vzdělávací obsah v rámci vyučovacích předmětů jednotlivých oblastí je sladěn a vzájemně na sebe navazuje. Průřezová témata jsou součástí vyučovacích předmětů a nevyučují se samostatně.

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. a 2. stupeň

Oblasti Jazyk a jazyková komunikace patří ve výchovně vzdělávacím procesu výjimečné postavení a to nejen proto, že kvalitní úroveň jazykové kultury je zcela prioritním znakem všeobecně vzdělaného absolventa základního vzdělání, ale současně vybavuje žáka takovými dovednostmi, které mu zajistí správné vnímání jazykových sdělení, správné porozumění jejich obsahu, vybaví žáka schopností komunikovat a interpretovat výsledky svého poznávání.

Obsah, organizace a časové rozvržení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek :

- komunikační a slohová výchova
- jazyková výchova
- literární výchova

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení.

Český jazyk se od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnost interpretace. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Zařazeny jsou i návštěvy knihoven, kulturních akcí, filmových představení. Důležité místo zaujímá práce s knihou, práce s informacemi a především co nejintenzivnější rozvoj komunikačních dovedností, jež je realizován především v oblasti jazykové a komunikační výchovy.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura je realizován od

1. do 9. ročníku:

I. stupeň	I. období	1. – 3. ročník
	II. období	4. - 5. ročník
II. stupeň		6. – 9. ročník

5.1.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Český jazyk a literatura využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním – besedujeme o knihách, ilustrujeme příběhy, dramatizujeme
- při výuce uplatňujeme mezipředmětové vztahy – ČaJS, HV, VV, Ma - zařazujeme do výuky hudební chvilky, tělovýchovné chvilky, ilustrujeme texty, zpracováváme projekty

- vedeme žáky k uplatnění svých znalostí i mimo hodiny ČJ praktickým používáním jazyka v ústní i písemné podobě – školní akademie, veřejná vystoupení, soutěže
- využíváme možnosti spolupráce s místní knihovnou a informačním střediskem k rozvoji trvalého zájmu o četbu a další kulturní prožitky z místního regionu
- zaměřujeme se na poznávání regionálních literárních osobností
- prostřednictvím ilustrací seznamujeme žáky s významnými ilustrátory dětských knih
- při výuce využíváme školní knižní fond, dětské časopisy, slovníky, encyklopedie

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům prezentovat své dovednosti na třídních, školních a veřejných vystoupeních
- pravidelně organizujeme návštěvy divadelních představení
- upevňujeme jazykové znalosti pomocí počítačových programů
- zaměřujeme se na osvojování a rozvíjení kultivovaného mluveného projevu – dramatizace pohádek, didaktické hry, vystupování v rolích
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí – besedy, kulturní pořady
- četbou rozšiřujeme slovní zásobu
- spolupracujeme vzájemně ve třídách, ročnících, 1. a 2. stupeň při zpracování a prezentaci projektů
- ukazujeme žákům krásu a bohatost českého jazyka, dbáme na kultivované vyjadřování, používání spisovného jazyka

Kompetence občanské

- využíváme slohovou, komunikativní a dramatickou výchovu k osvojování správného chování a jednání
- na základě příkladů ze společné četby posuzujeme lidské vztahy, vedeme žáky k toleranci k jiným kulturám, národům
- vedeme žáky k úctě k národnímu a světovému literárnímu dědictví vybíráním vhodných ukázek z četby, společnou četbou, besedami o knihách z Klubu čtenářů, účasti na akci Noc s Andersenem, využitím knižního fondu

Kompetence pracovní

- dbáme na dodržování správných hygienických návyků při psaní, čtení
- vedeme žáky k samostatnému vypracování úkolu v ústní i písemné podobě
- seznamujeme žáky s používáním vhodných pracovních pomůcek – učebnice, slovníky, encyklopedie, pravopisná pravidla
- využíváme analogie pracovních postupů k plánování konkrétních činností
- učíme žáky vážit si knih a ohleduplně s nimi zacházet
- využíváme informace získané z četby k vytváření názoru na svět, na budoucí povolání

Kompetence personální a sociální

- využíváme vhodné literární texty k hodnocení vztahů mezi lidmi
- pro žáky s poruchami učení organizujeme dyslektické kroužky, sestavujeme individuální učební plány
- využíváme literární texty k pochopení odlišností a odmítavému postoji ke všem projevům nesnášenlivosti

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme u žáků schopnost využít získané vědomosti a dovednosti v mluvených i písemných projevech
- motivujeme žáky k řešení problémů předkládáním problémových úkolů, rozbořem aktuálních situací, místních událostí
- poukazujeme na propojení ČJL s ostatními oblastmi vědění – dějiny, jazyky, estetika
- zadáváme žákům diferencované úkoly vzhledem k jejich schopnostem a dovednostem
- vedeme žáky k řešení nových úkolů na základě analogie

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
1.		Jazyková výchova	
	žák dovede povídat o vlastních zážitcích, co vidí na obrázku, rozvíjí slovní zásobu, sluchem poznává počáteční. a koncovou hlásku zrakové vnímání - rozlišuje detaily, vyhledává stejné tvary, rozdíly prostorová orientace - umí se orientovat na řádku, sloupce, vpravo, vlevo	Jazyk., sluchová a zraková příprava	ČaJS - rozhovoření - škola, domov, vztahy, živ. prostředí, denní režim VV – zrakové vnímání, rozlišování
	rozliší zvukovou a grafickou podobu hlásky, bezpečně pozná písmeno jako graf. obraz hlásky (4 tvary), naučí se motivační básničku, vymýšlí slova s danou hláskou na začátku i na konci, vyhledává písmeno ve slovech, obrázku, skládá písmena podle diktátu	Vyvození hlásek a písmen	HV - říkadla, písně, dechová cvičení TV - tělovýchovné chvílky
	rozkládá slovo na slabiky, poslouchá znění slabiky (uvědomí si 1. a 2. hlásku), skládá a rozkládá slabiky z hlásek, reaguje na změnu samohlásky, slabiky spojuje s obrázky, hledá vyslovené slabiky, čte slabiky v řádcích, vyhledává v textu, vyhledává dvě slabiky, které spolu tvoří slovo, správně vyslovuje délku samohlásky	Analýza a syntéza slabiky Čtení slabik slabika otevřená slabika zavřená slabika otevřená trojpísmenná	HV - rytmitizace textu
	automatizuje čtení příslušných slabik, umí je graficky	Čtení slov slova se slabikou otevřenou,	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	znázornit, spojuje slabiky slabikováním ve slova, přechází na vázané slabikování	zavřenou, troj písmennou slova se skupinou dvou souhlásek, slova se slabikotvorným r,l slova s písmenem ě slova se skupinami di, ti, ni slova se shluky souhlásek	schopností poznávání OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí, mezilidské vztahy
	plynule čte jednoduché texty se zřetelnou výslovností, orientuje se v textu Slabikáře	Plynulé čtení	
		Komunikační a slohová výchova	
		Písenný projev	
	Osvojí si a zautomatizuje základní hygien. návyky psaní - sezení, hygiena zraku, sklon papíru, držení tužky, pracuje uvolněnou lehkou rukou	Přípravné uvolňovací cviky	TV - uvolňovací cviky, tělových. chvílky
	umí napodobit co nejpřesněji tvar, velikost, sklon, orientuje se v liniatuře,	Psaní prvků písmen	
	spojuje psaní písmene s vyslovenou hláskou	Psaní písmen, číslic	Ma - číslice
	uvědomí si sled písmen, umí provést sebekontrolu (vynechaná a přidaná písmena, diakrit. znaménka)	Psaní slabik a slov	
	upevňuje si znalost písmen, cvičí si dovednost graf. znázornit slyšenou hlásku, slovo	Přepis, opis, diktát	
		Mluvený projev	
	odpovídá na otázky, řekne souvisle 2 – 3 věty, umí správně vyslovovat všechny hlásky	Krátký mluvený projev	OSV - Sociální rozvoj - Komunikace
	umí pozdravit, rozlišuje vhodnost pozdravů, umí oslovit dospělou osobu, vyjádřit jednoduchou prosbu či omluvu	Formy společenského styku – pozdrav, oslovení, prosba	
	pozorně naslouchá, neskáče do řeči, hlásí se o slovo	Základní komunikační pravidla	
		Literární výchova	
		Zážitkové čtení a naslouchání	
	přečte jednoduchý text podle čtenářské vyspělosti	Čtení jednoduchého textu s porozuměním	
	orientuje se v textu, rozliší řádek, odstavec	Článek, nadpis, řádek, odstavec	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	naslouchá kratšímu textu, pohádce, vypráví obsah (návodné otázky, obrázková osnova), dokončí příběh, kresebně vyjádří text	Poslech a reprodukce textu	VV - ilustrace textu
		Tvořivé činnosti s literárním textem	
	osvojí si kratší říkanky k vyvoz. hláskám, naučí se společně básně, hledá rýmy	Recitace kratšího básnického textu	
	osvojí si jednoduchá rozpočítadla a hádanky	Rozpočítadla, hádanky	HV - rytmitizace
	účastní se dramatizace jednoduché pohádky	Dramatizace pohádky	
		Základní literární pojmy	
	rozliší pohádku, říkanku, hádanku seznámí se s pojmy – spisovatel, básník, knihy, časopisy	Pohádka, říkanka, hádanka Spisovatel, básník, pohádková kniha, časopis	
2.		Jazyková výchova	
		I. Slovní zásoba a tvoření slov	
	ví, že se slovo dělí na slabiky, hlásky, v psaném projevu písmena, využívá dělení slov na slabiky při dělení slov na konci řádku	Slovo, slabika, hláska, dělení slov	
	umí vyjmenovat samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, rozlišuje samohlásky na krátké a dlouhé, umí zkontrolovat správnost délky, rozlišuje souhlásky tvrdé a měkké	Rozdělení hlásek	
	vyhledává slova citově zabarvená, přiřazuje ke slovům nadřazeným slova podřazená	Význam slov	
	seznámí se s funkcí slabikotvorného r, l	Slabikotvorné r, l	
	seznámí se s abecedou	Abeceda	
		II. Tvarosloví	
	poznává typická podst. jména	Podstatná jména	
	rozlišuje obecná a vlastní jména	Obecná a vlastní jména	
	dovede poznávat typická slovesa	Slovesa	
		III. Skladba	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	vyjadřuje se v jednoduchých větách, dovede správně seřadit slova ve větě, rozliší větu jednoduchou od souvětí	Věta	
	rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, používá správná interpunkční znaménka za větou, velké písmeno na začátku věty	Druhy vět	
		IV. Pravopis	
	odůvodňuje a správně píše ú,ů	Psaní ú, ů	
	umí odůvodnit a psát i, y, í, ý po tvrdých a měkkých souhláskách	Slabiky tvrdé, měkké	
	dodržuje správnou výslovnost a psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev)	Skupiny dě, tě ně, bě, pě, vě, mě	
	osvojí si pravopis v typických příkladech vlastních a místních jmen, píše velké písmeno na začátku věty	Velká písmena	
	odůvodňuje a užívá v psaném projevu správné tvary párových souhlásek na konci slov	Párové souhlásky na konci slov	
		Komunikační a slohová výchova	
		Čtení	
	čte s porozuměním plynule jednoduché texty, dodržuje intonaci na konci věty	Plynulé čtení jednoduchých textů	
	přečte potichu jednoduché pokyny, kratší text, reaguje na otázky	Počátky tichého čtení	
		Naslouchání	
	vyslechne pozorně krátký text, střídá roli mluvčího a naslouchajícího, porozumí zadání jednoduchého úkolu	Respektování mluvního projevu druhé osoby	OSV - Sociální rozvoj - Komunikace
		Mluvený projev	
	umí oslovit dospělou osobu, vyjádřit prosbu, omluvu, poděkování	Formy společenského styku – pozdrav, oslovení, poděkování, omluva	ČaJS - bydliště
	doplňuje mluvčího, klade otázky, odhaduje nálady mluvčího, neverbální gesta	Základní komunikační pravidla	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	tvoří společně krátký mluvený projev na základě obrázkové osnovy, vypravuje podle časové posloupnosti	Vypravování	
	pozoruje věci kolem sebe, společně pozoruje a popisuje předmět na obrázku	Popis	
		Písemný projev	
	dodržuje získané základní hygien. návyky při psaní, spojuje písmena vratným tahem, dbá na štíhlost písmen, dodržování stejné výšky, rozestupů mezi písmeny	Psaní písmen a číslic	Ma – číslice VV - hygienické návyky při psaní
	dovede psát velká tiskací písmena	Písmena velké tiskací abecedy	
	správně umísťuje diakritická znaménka, dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova, kontroluje napsaný text	Opis, přepis, diktát slov a vět	
	napíše s pomocí adresy, přání, krátký dopis	Adresa, pozdrav, blahopřání	
		Literární výchova	
		Zážitkové čtení a naslouchání	
	čte a frázuje ve vhodném tempu s ohledem na přímou řeč	Čtení	
	umí naslouchat předčítání, nahrávkám liter. textů, orientuje se v textu čítanky	Poslech literárních textů	MuV -Lidské vztahy MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti
		Tvořivé činnosti s literárním textem	
	umí převyprávět jednoduchý text, domýšlet jednoduchý příběh, všímá si spojitosti textu s ilustrací, výtvarně vyjádří příběh, postavu	Reprodukce čteného	VV – ilustrace OSV-Osobnostní rozvoj - Kreativita
	účastní se dramatizace pohádky, dialogu, vypráví zážitky z divadelního představení	Dramatizace	
	naučí se zpaměti básně, umí výrazně reprodukovat	Přednes básně	
		Základní literární pojmy	
	rozliší pohádku, hádanku,	Pohádka, hádanka, říkanka, básně	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	říkanku, báseň		
	rozumí pojmům – spisovatel, básník, čtenář, divák, encyklopedie	Spisovatel, kniha, čtenář, básník, divadlo, herec, divák	
	pozná verš a najde slova, která se rýmují	Verš, rým	
3.		Jazyková výchova	
		I. Slovní zásoba a tvoření slov	
	vytváří dvojice slov souznačných, protikladných, vyhledává slova spisovná, nespisovná	Význam slov	
	seznámí se se stavbou slova – kořen, část předponová, příponová	Stavba slova	
	naučí se abecedu zpaměti, zná přibližnou polohu hledaného písmene, řadí slova podle 1. a 2. písmene ve slově	Abeceda	
		II. Tvarosloví	
	seznámí se se všemi slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa	Slovní druhy	
	určuje rod, číslo, vyjmenuje pády, rozliší a správně píše jména obecná a vlastní	Podstatná jména, vlastní jména	ČaJS - domov, bydliště
	určuje osobu, číslo, čas	Slovesa	
		III. Skladba	
	odliší větu jednoduchou od souvětí, spojí větu jednoduchou do souvětí, seznámí se se spojkami a, i, ale, že, protože, nebo, utvoří souvětí podle vzorce	Věta jednoduchá, souvětí	
		IV. Pravopis	
	odůvodňuje a užívá v psaném projevu správné tvary	Párové souhlásky uvnitř slov	
	osvojí si ucelené řady vyjm. slov zpaměti, dovede psát i, y v základních frekventovaných slovech a slovech příbuzných, odůvodní pravopis	Vyjmenovaná slova	
		Komunikační a slohová výchova	
		Čtení	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	čte plynule a s porozuměním přiměřené texty, rozumí písemným pokynům přiměřené náročnosti	Plynulé čtení	
	přečte potichu jednoduchý text, vypráví jeho obsah	Tiché čtení	
		Naslouchání	
	pozorně vyslechne přiměřený text, vytváří doplňující otázky, reprodukuje obsah textu	Respektování mluvního projevu druhé osoby	
		Mluvený projev	
	požádá o informaci, podá informaci, uvítá návštěvu, sestaví přání	Formy společenského styku – prosba, oslovení, uvítání, vzkaz	OSV – Sociální rozvoj - komunikace
	vytváří vlastní názor, střídá role mluvčí – posluchač, upřesňuje informace	Základní komunikační pravidla	
	sestaví společně osnovu, podle osnovy sestaví a napíše vyprávění (6 - 8 vět), vypráví podle obrázkové osnovy, společně vymyslí nadpis, na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev	Vypravování	
		Písemný projev	
	píše podle normy čitelně, hbitě, ve zmenšené liniatuře	Upevňování správných tvarů písmen a číslic	
	kontroluje vlastní písemný projev	Opis, přepis, diktát slov a vět	
	vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu, napíše krátký dopis, přání	Pozdrav z prázdnin, přání, dopis	
		Literární výchova	
		Zážitkové čtení a naslouchání	
	čte ve vhodném tempu se správných frázováním, s ohledem na přímou řeč	Čtení	
	rozliší vyjadřování v próze, verších, chápe četbu jako zdroj informací o světě	Poslech literárních textů	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
		Tvořivé činnosti s literárním textem	
	reprodukuje volně obsah přečteného textu, vyjádří své pocity z čteného textu,	Reprodukce čteného textu	MuV -Lidské vztahy VV - ilustrace

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	charakterizuje liter. postavy, hodnotí jejich chování, ilustruje příběh		
	dramatizuje text, domýšlí příběh	Dramatizace pohádky	OSV – Osobnostní rozvoj - Kreativita
	přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu přiměřené texty	Recitace básně či úryvku textu	
		Základní literární pojmy	
	rozliší pohádku od dětského příběhu	Pohádka, příběh, báseň	MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti
	zapamatuje si jména některých spisovatelů, ilustrátorů	Spisovatel, básník, ilustrátor, ilustrace	
	rozliší vyjadřování v próze a ve verších	Verš, próza	
4.		Jazyková výchova	
		I. Slovní zásoba a tvoření slov	
	porovnává významy slov nahrazuje v textu slova výrazy stejného nebo podobného významu	Význam slov (slova jednoznačná a mnohoznačná, souznačná a protikladná)	
	pozná slovo citově zabarvené, nahradí je slovem neutrálním a naopak, rozlišuje slova spisovná a nespisovná, podle povahy komunikační situace dává přednost spisovnému vyjadřování	Slova citově zabarvená, slova spisovná a nespisovná	VI - domov, rodina
	rozliší ve slově kořen, část předponovou a příponovou, píše správně předpony ...	Stavba slova (předpona, kořen, přípona) Předpony (od, nad, pod, před, vz, roz, bez, ob, v, vy)	
		II. Tvarosloví	
	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a užívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Slovní druhy	
	tvoří správné tvary sloves ve všech slovesných časech určí osobu, číslo a čas u sloves v oznamovacím způsobu	Slovesa Zvratná slovesa Jednoduché a složené slovesné tvary Časování sloves	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	určuje pády podstatných jmen zařadí podstatné jméno ke vzoru podle zakončení 1. a 2. pádu píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen odůvodňuje napsání i/y v koncovce pomocí vzoru v mluveném i psaném projevu užívá správných tvarů podstatných jmen ve shodě s příslušnými vzory	Skloňování podstatných jmen podle vzorů (vzory pro rod mužský, ženský, střední)	
		III. Skladba	
	vyhledá ve větě zákl. skladeb. dvojici	Základní skladební dvojice	
	rozliší větu jednoduchou a souvětí	Věta jednoduchá a souvětí	
		IV. Pravopis	
	píše správně a umí odůvodnit i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a běžných slovech příbuzných	Vyjmenovaná slova	
	aplikuje pravidla o shodě přísudku s podmětem při psaní i/y v koncovkách příčestí minulého	Shoda přísudku s podmětem	
		Komunikační s slohová výchova	
		Čtení	
	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas čte plynule, přiměřeným tempem s vhodnou intonací	Praktické čtení (technika, čtení pozorné, plynulé, orientační prvky v textu)	
	vyhledá v textu požadované informace, klíčová slova (pracuje se slovníky a encyklopediemi pro děti daného věku) rozliší podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk	Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	Pří - ČR, práce s mapou Pří - orientace v atlase rostlin a zvířat. VMGES - Evropa a svět nás zajímá
		Naslouchání	
	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)	OSV - Sociální rozvoj - Komunikace
	zaznamená stručně obsah	Věcné naslouchání (pozorné,	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	vyslechnutého reaguje na vyslechnutou promluvu vhodnými otázkami	soustředěné, aktivní)	
		Mluvený projev	
	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku drží se tématu, vhodně vyzývá k pokračování, k upřesnění řečeného shrne obsah, vyjádří souhlas či nesouhlas volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru vypravuje v časové a příčinné souvislosti příhodu, kterou prožil naváže na vyprávění započatého příběhu stručně a jasně oznámí důležité údaje o konání sportovní nebo kulturní akce	Vzkaz, zpráva, oznámení Vypravování Dialog na základě obrazového materiálu Mimojazykové prostředky řeči Telefonický rozhovor	OSV- Sociální rozvoj – Komunikace, mezilidské vztahy
		Písemný projev	
	vyplní podací lístek, přihlášku do kroužku, objednávací lístek napíše správně po stránce obsahové i formální tyto komunikační žánry: blahopřání, oznámení, dopis s adresou, popis věci a jednoduché činnosti, vypravování s pomocí učitele sestaví osnovu svého vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržováním časové posloupnosti	Adresa Blahopřání Oznámení Dopis Popis věci Popis činnosti Vypravování Členění textu Osnova	
		Literární výchova	
		Zážitkové čtení a naslouchání	
	vyjadřuje své dojmy z četby zaznamenává je	Poslech literárních textů	
	čte plynule s ohledem na přímou řeč, využívá čtenářských dovedností při vlastní četbě, přečte samostatně	Čtení	MeV - Fungování a vliv médií ve společnosti

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	knihu do konce		
		Tvořivé činnosti s literárním textem	
	přednáší vhodným tempem a se správným frázováním	Přednes vhodných literárních textů	
	svými slovy stručně vyjádří obsah přečteného nebo slyšeného textu	Volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu	MuV – Lidské vztahy VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
	zapojí se do společné dramatizace, vytvoří vhodnou ilustraci k textu	Vlastní výtvarný doprovod	VV – ilustrace, ilustrátoři dětských knih
		Základní literární pojmy	
	rozliší báseň, pohádku, povídku, užívá správně pojmy spisovatel, básník, ilustrátor, divadelní představení, herec, režisér, rozpozná bajku, vyjádří jaké poučení z příběhu plyne, najde slova, která se rýmují, pokouší se vytvořit vlastní rýmy, pozná a vyhledá v textu přirovnání	Báseň, pohádka, povídka, spisovatel, básník, ilustrátor, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým přirovnání	OSV – Osobnostní rozvoj - Kreativita
5.		Jazyková výchova	
		I. Slovní zásoba a tvoření slov	
	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku tvoří příbuzná slova s daným kořenem porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Stavba slova Slovotvorný základ Slova příbuzná Předpony z, s, vz Význam slov (slova jednoznačná a mnohoznačná, slova protikladná, souznačná. slova významově nadřazená a podřazená)	
		II. Tvarosloví	
	určuje slovní druhy plnovýznamových slov rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slovní druhy	
	tvoří a užívá gramaticky správné tvary podstatných jmen s pravidelným skloňováním	Podstatná jména Skloňování podstatných jmen podle vzorů	
	rozliší přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací	Přídavná jména Druhy přídavných jmen	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	užívá gramaticky správných tvarů přídavných jmen	Skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých Koncovky přídavných jmen přivlastňovacích	
	vyhledává zájmena a číslovky v textu	Zájmena - poznávání, druhy Číslovky - význam, druhy	
	tvoří gramaticky správné tvary sloves a používá je ve svém mluveném projevu určuje osobu, číslo, čas, způsob sloves	Slovesa Slovesné kategorie (osoba, číslo, čas) Způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací	
		Neohebné slovní druhy	
		III. Skladba	
	vyhledává základní skladební dvojice v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Základní větné členy Podmět holý, rozvitý, několikanásobný Věty s nevyjádřeným podmětem Přísudek holý, rozvitý, několikanásobný Stavba věty - věta jednoduchá a souvětí Spojovací výrazy	
		IV. Pravopis	
	píše správně a umí odůvodnit psaní i/y v koncovkách příčestí minulého zvládá základní příklady syntaktického pravopisu píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování seznamuje se s pravidly psaní předložek s, z, předpon s, z, vz, zdvojených souhlásek a skupin hlásek bě, pě, vě, bje, pje, vje	Shoda přísudku s podmětem Interpunkce v jednoduchých souvětích se spojkami a, i, nebo, ale, protože, když, že Psaní i/y v koncovkách podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých Psaní velkých písmen ve vlastních jménech Předložky Předpony s, z, vz Zdvojené souhlásky Psaní bě, pě, vě, bje, pje, vje	
		Komunikační a slohová výchova	
		Čtení	

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Praktické čtení	
	rozliší podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné zaznamená, vyhledá další informace k daným tématům (využívá encyklopedií, slovníků, časopisů, ...) posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Věcné čtení	VMGES-Evropa a svět nás zajímá
		Naslouchání	
	reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení zapamatuje si podstatná fakta, zaznamená obsah vyslechnutého projevu	Praktické naslouchání	VI, Pří - čtení textu a porozumění obsahu textu
	rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě a médiích	Věcné naslouchání	MeV - Krit.čtení a vnímání mediálních sdělení
		Mluvený projev	
	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace pro svůj projev vybírá vhodná slova a komunikační prostředky podle situace a osoby, se kterou hovoří	Komunikační žánry: Vypravování Popis předmětu, zvířete, osoby Dialog na základě obrazového materiálu	VI - uplatnění forem a zásad dialogu, umění vyslechnout druhého, besedy s hosty
	dodržuje zásady kultivovaného projevu diskutuje, obhájí vlastní názor, argumentuje vhodným způsobem prezentuje názor skupiny při skupinové práci	Základní komunikační pravidla (zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	MuV –Lidské vztahy OSV – Sociální rozvoj - Komunikace, mezilidské vztahy kooperace a kompetice MeV – Práce v realizačním týmu
		Písemný projev	
	píše správně po stránce obsahové i formální tyto komunikační žánry: jednoduchý popis pracovního postupu, zprávu, oznámení,	Komunikační žánry: Článek pro školní časopis Popis předmětu Popis pracovního postupu Líčení zážitků	MeV - Práce v realizačním týmu, stavba mediál. sděl. PČ - dodržení prac. postupu.

Český jazyk – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	dopis, vypravování zpracuje referát na dané téma podle dohodnuté osnovy s využitím různých informačních zdrojů sestaví osnovu a napíše krátké vypravování o svých zážitcích s dodržением časové posloupnosti, píše formálně i věcně správně, dodržuje čitelnost, úhlednost, přehlednost, logické členění textu	Dopis Vypravování Osnova Zpráva a oznámení Technika psaní	Pří - putování po ČR a po Evropě. VMGES - Evropa a svět nás zajímá OSV – Osobnostní rozvoj - Kreativita
		Literární výchova	
		Zážitkové čtení a naslouchání	
	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Poslech literárních textů	MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti
	čte plynule a výrazně (tempo, důraz, melodie) texty různého obsahu	Čtení	
		Tvořivé činnosti s literárním textem	
	čte výrazně umělecký text, správně dýchá, frázuje	Přednes vhodných literárních textů	
	volně reprodukuje text podle svých schopností	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	
	pokouší se o vlastní literární tvorbu, vybírá hlavní myšlenky z textu, kriticky hodnotí chování postav	Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod	VV – ilustrace, ilustrátoři MuV – Lidské vztahy, multikulturalita
		Základní literární pojmy	
	rozlišuje typy uměleckých a neuměleckých textů, při jednoduchém rozboru liter. textů používá elementární literární pojmy	Bajka, povídka, spisovatel, básník, autor, ilustrátor, čtenář, přirovnání, umělecký, neumělecký, odborný text	

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		Jazyková výchova	
6.		Jazyk, zvuková stránka jazyka	OSV – Sociální rozvoj - Komunikace
	rozlišuje spisovný jazyk, základní typy nářečí a obecnou češtinu	jazyk jako dorozumívací prostředek	
	pracuje s jazykovými příručkami pod vedením učitele	jazykověda, práce s příručkami	
	spisovně vyslovuje obvyklá česká a běžná cizí slova	zvuková stránka jazyka	
		Stavba slova a pravopis	
	pod vedením učitele poznává zákonitosti tvoření slov	slovtvorný rozbor slova a jeho využití při odůvodňování pravopisných jevů	
		Skladba	
	rozlišuje základní významové vztahy mezi větnými členy ve větě a souvětí	podmět a přísudek, shoda, počet vět v souvětí	
	učí se chápat vztahy mezi rozvíjejícími větnými členy a slovy řídícími	předmět, příslovečné určení, přívlastek	
	využívá základních znalostí o jazykové normě při tvorbě jednoduchých jazykových projevů	přímá řeč	
		Tvarosloví	
	správně třídí základní slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov, jež vhodně užívá	Slovní druhy substantiva - mluvnické významy, pomnožná, hromadná,	
	v běžných případech dokáže aplikovat pravopisná pravidla týkající se podstatných a přídavných jmen	adjektiva - mluvnické významy, stupňování, odvozování	
	pod vedením učitele tvoří spisovné tvary zájmen, číslovek a sloves, využívá je v jazykových projevech	zájmena- druhy zájmen, skloňování číslovky – druhy číslovek a jejich skloňování základní mluvnické významy sloves	
7.		Tvarosloví	
	rozlišuje spisovné a nespisovné tvary podstatných jmen, užívá je vhodně v textu	duálové tvary substantiv	

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	tvoří spisovné tvary jmen, učí se řešit nejasnosti pomocí jazykových příruček	obtížné tvary přídavných jmen a zájmen	
	využívá pravopisných pravidel při psaní slovesných koncovek, určí mluvnické významy běžného slovesa	obtížnější tvary sloves, slovesný rod	
	uvědomuje si způsob tvoření příslovčí, začíná chápat zákonitosti jejich pravopisu	příslovce	
	chápe funkci neohebných slovních druhů ve větě, vhodně je užívá	předložky, spojky, částice, citoslovce	
	začíná poznávat systém pravidel o psaní velkých písmen, logicky k nim zařazuje i neznámé názvy	psaní velkých písmen	
		Význam slov	OSV – Sociální rozvoj - Komunikace
	samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	význam slov - synonyma, antonyma	
	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	způsoby obohacování slovní zásoby	
		Skladba	
	ovládá základní pravidla interpunkce ve větě jednoduché	větné členy	
	rozumí vztahu mezi základními větnými členy	věty podle členitosti	
	orientuje se v druzích vedlejších vět, pomocí příslušných otázek bezpečně rozliší typické příklady rozvíjejících větných členů	druhy vět vedlejších	
8.		Poučení o jazyce	
	chápe vztah mezi jazykem spisovným a nespisovným,	útvary českého jazyka	

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	uvědomuje si možnosti slohového využití		
	poznává vztahy mezi slovanskými jazyky, seznamuje se s odlišnostmi, má základní přehled o slovanských jazycích	slovanské jazyky	Ze - slovanské národy
	poznává zásady výslovnosti cizích slov seznamuje se základními způsoby skloňování cizích slov	slovní zásoba slova přejatá a jejich skloňování	OSV – Sociální rozvoj - Komunikace
		Tvarosloví	
	samostatně vyhledává správné tvary a dublety v jazykových příručkách	obtížné tvary jmen, krácení kmenové samohlásky	
	správně třídí slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov, jež vhodně užívá		
	tvoří spisovné tvary sloves, možnost užití dvojích tvarů ověřuje v jazykových příručkách, chápe významový rozdíl mezi slovesy, která se liší videm	slovesný kmen, slovesný vid	
		Skladba	
	využívá znalostí o užití záporu při tvorbě jazykových projevů	zápor	
	rozlišuje různé druhy souvětí, větu hlavní a vedlejší	větné členy, vedlejší věty,	
	chápe významové vztahy mezi souřadně spojenými členy věty a souvětí zvládá pravopis syntaktický, s pomocí literatury dokáže zdůvodnit obtížnější pravopisné jevy	poměry souřadného spojení	
9.		Poučení o jazyce	
	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich využití v textu	útvary českého jazyka	Dě - historické souvislosti
	má základní přehled o slovanských jazycích a vývoji mateřského jazyka	slovanské jazyky, vývoj češtiny	MuV- Multikulturalita
	spisovně vyslovuje česká i méně	zvuková stránka jazyka	

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	běžná cizí slova		
		Stavba a význam slova	
	rozlišuje a příklady v textu dokládá uživatelskou znalost obohacování slovní zásoby a zásad tvoření slov	stavba slova, tvoření slov	
	zvládá a zdůvodňuje lexikální a slovotvorný pravopis	slovotvorný pravopis	
	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, je schopen užít tyto prvky ve slohovém projevu pro charakteristiku postav a prostředí	rozvoj slovní zásoby	
		Tvarosloví	
	správně třídí slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov, jež vhodně užívá	slovní druhy tvary jmen	
	s jistotou tvoří slovesné tvary všech časů a způsobů, orientuje se v jazykových příručkách, kde vyhledává obtížné tvary	obtížnější slovesné tvary	
		Skladba	
	orientuje se ve stavbě věty jednoduché, všimá si jejích pravopisných zvláštností (interpunkce)	věta jednoduchá a zvláštnosti její stavby	
	rozumí stavbě složitěho souvětí, umí stylisticky vhodně využít složité větné konstrukce	souřadné spojení vět	
	zvládá syntaktický pravopis správně formuluje českou větu	pořádek slov ve větě	
		Stavba textová	
	využívá znalosti a dovednosti získané při studiu jazyka při tvorbě a úpravách textu	vyjadřovací prostředky jazyka úpravy jazykového projevu	
		Komunikační a slohová výchova	
6.	odlišuje spisovný a nespisovný projev v jednoduchém textu	vypravování	

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru využívá základů studijního čtení vyhledává klíčová slova formuluje hlavní myšlenky textu uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel samostatně připraví a s pomocí psaného textu přednese krátký referát	popis zpráva, oznámení výpisky, výtah dopis mluvený a psaný projev	MeV – Tvorba mediálního sdělení využití textů z učebnic Dě, Ze, Př Vko - komunikace
7.	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel a vytvoří kompaktní text s dodržováním mezivětného navazování dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel v normě zvládne uvedené slohové útvary	vypravování, práce s osnovou popis uměleckého díla, děje popis pracovního postupu charakteristika pozdávka	VV - chápání uměl. díla PČ - prac. postup MeV –Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.	odlišuje v textu fakta od názorů, fakta ověřuje otázkami nebo porovnáním s dalšími zdroji odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu apod. používá vhodné jazykové prostředky pro příslušné slohové útvary v mluveném projevu promyšleně využívá verbálních a neverbálních prostředků umí vyjádřit svůj postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky rozpozná manipulativní komunikaci v médiích a umí zaujmout kritický postoj	charakteristika literární postavy líčení výklad výtah	práce s odbornými texty z Dě, Ze, Př..... MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vnímání autora mediálního sdělení

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
9.	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení, vystihne komunikační záměr partnera rozpozná i skrytější manipulativní sdělení, zaujímá kritický postoj dorozumívá se kultivovaně, výstižně, vhodně v dané situaci odlišuje spisovný a nespisovný projev, je schopen posoudit vhodnost využití těchto jazykových prostředků poznatků o jazyce využívá k vytváření výstižných a všestranně správných textů využívá zásad komunikace a pravidel dialogu využívá základy studijního čtení, je schopen text tvořivě zpracovat uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	vypravování popis výtah, výklad úvaha proslov, diskuse publicistické útvary	MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Tvorba mediálního sdělení Vko - vyjádření názoru, obhajoba, orientace v tisku
		Literární výchova	
6.	chápe četbu jako zdroj informací o světě umí vyjádřit postoj k přečtenému textu, stručně reprodukovat jeho obsah rozpozná základní rysy stylu autora, literárního žánru formuluje ústně i písemně dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení dokáže domyslet příběh a interpretovat svůj závěr	vztah literatury a skutečnosti přednes vhodného literárního textu orientace v knihovně čtení s porozuměním, obsah a smysl textu základní literární žánry a druhy (lyrika a epika, báseň a próza, pohádka, pověst, báje, povídka, bajka) ilustrace literárního díla	návaznost na učivo Dě, VV, HV, Vko (hist. souvislosti, spol. situace) OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, komunikace, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané MuV-Kulturní difference OSV-Osobnostní výchova - Kreativita

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
7.	uceleně reprodukuje přečtený text, interpretuje smysl díla orientuje se ve struktuře literárního textu formuluje ústně i písemně názory na myšlenky z četby, divadelního nebo filmového představení rozlišuje typické druhy a žánry z historie literatury, uvede výrazné představitele uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i cizí literatuře	nejstarší památky světové literatury, význam bible specifické znaky a žánry starověké a středověké literatury (epos, kronika, počátky dramatu, satira), jazyková stránka uměleckého díla charakteristika renesanční kultury, román, cestopis, drama (dialog, monolog, komedie, tragédie) literární obraz období baroka, význam J. A. Komenského alegorie, útvary ústní lidové slovesnosti přednes náročnějšího textu	OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, komunikace, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS – Jsme Evropané MuV – Lidské vztahy
8.	interpretuje smysl díla, formuluje vlastní názor a obhajuje jej samostatně vyhledává základní rysy stylu autora promyšleně formuluje ústně i písemně dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení, zdůvodňuje své hodnocení podle svých schopností tvoří vlastní literární text rozlišuje hodnotnou a konzumní literaturu uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i cizí literatuře, snaží se o pochopení souvislostí mezi společenským vývojem a literárním obrazem světa	české národní obrození a jeho významní představitelé romantismus struktura a jazyk literárního díla, rytmus, rým, základní básnické prostředky balada, romance epigram díla významných osobností české a světové literatury 2. poloviny 19. století román, fejeton, sci-fi, volný verš přednes rozsáhlejších textů, výběr také podle zájmu žáka	OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, komunikace, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika MuV - Multikulturalita OSV – Osobnostní výchova - Kreativita
9.	rozlišuje bezpečně základní literární žánry, uvede významné představitele zná některá filmová zpracování děl moderních českých autorů	významná díla české a světové literatury o 1. světové válce obraz světa mezi válkami	OSV–Sociální rozvoj-Mezilidské vztahy, komunik. Morální rozvoj- Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Český jazyk a literatura – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	<p>formuluje ústně i písemně dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení, srovnává své závěry s názory spolužáků, posuzuje jejich správnost podle svých zájmů tvoří vlastní literární text</p> <p>umí vyhledávat informace a odkazy, pracuje s internetem uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i cizí moderní literatuře</p>	<p>literatura v boji proti fašismu různorodost a pestrost poválečné a současné tvorby</p> <p>literatura faktu, publicistické útvary,</p> <p>populárně – naučná literatura filmové umění</p> <p>přednes prózy, veršů moderní literatury, případně vlastní tvorby</p>	<p>MuV –Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>OSV – Osobnostní výchova - Kreativita</p> <p>Mev – Stavba mediálních sdělení</p>

Poznámka:

Učivo je v souladu se Standardy platnými od 1. 9. 2012.

5.1.2 Literárně dramatická výchova (volitelný předmět)

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Literárně dramatická výchova má úzkou vazbu s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního prožívání a jednání. Literárně dramatická výchova pracuje se základními výrazovými prostředky divadelního sdělení, kterými jsou lidský hlas a tělo. Kultivuje je a směřuje k jejich vědomému používání v procesu dramatické tvorby i v běžné komunikaci.

Při vyučování literárně dramatické výchovy vycházíme z individuálních a věkových zvláštností žáků, charakteru kolektivu a atmosféry ve skupině. Literárně dramatická výchova je orientována k životním situacím a funguje na principu spolupráce a důvěry. Učí žáky reagovat na podněty a situace, přijímat navozené situace a jednat v nich, vcítit se do druhého, pracovat s literární předlohou nebo dramatickým textem. Dává žákům příležitost vyzkoušet možnosti, které divadlo svými prostředky nabízí, zapojuje všechny členy skupiny do organizace a dává žákům příležitost překonávat zábrany a vystoupit před diváky. Podstatnou součástí výuky je moment reflexe a sebereflexe žáka, který se učí přijímat sám sebe i druhé a na základě zpětné vazby pozitivně ovlivňovat proces tvorby. Cílem výuky je rozvoj tvořivosti, samostatnosti a komunikačních schopností dítěte.

Předmět je vyučován jako volitelný v 6. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá většinou ve třídě, dále využíváme infocentrum a tělocvičnu.

Předmět Literárně dramatická výchova naplňuje tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova. Prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a diskusí se zabývá těmito tematickými okruhy:

Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, sebezpoznání a sebedůvěry, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita

Sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice

Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika

V průřezovém tématu Multikulturní výchova se Literárně dramatická výchova týká především tematických okruhů Kulturní diference a Lidské vztahy.

5.1.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Literárně dramatická výchova využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení :

- střídáme různé druhy činností tak, aby každý žák měl možnost zažít úspěch a kladné prožitky ho motivovaly k další práci
- používáme převážně popisného slovního hodnocení, které umožňuje žákovi vnímat vlastní pokrok a podporuje jeho motivaci ke spolupráci s ostatními
- vedeme žáky k sebehodnocení a k uplatňování empatie a taktu při vzájemném hodnocení v rámci skupiny či třídy
- postupným zvyšováním nároků na zvládnutí jednotlivých činností umožňujeme žákům uvědomit si, že úspěchu předchází úsilí a překonávání překážek

- využíváním metod hry, dramatizace, hraní rolí apod. umožňujeme žákům získané znalosti a dovednosti prakticky použít a formou nácviku se připravit na řešení různých životních situací

Kompetence občanské :

- dbáme na dodržování herních pravidel, formou her a cvičení učíme žáky respektovat společenské normy a pravidla soužití
- netolerujeme porušování pravidel slušného chování mezi žáky při volnějším činnostech, v diskusích reflektujeme příčiny a důsledky takového chování
- připravujeme veřejná vystoupení, při nichž žáci zažívají kladný pocit nejen z osobního úspěchu, ale i z toho, že udělali radost jiným

Kompetence komunikativní :

- pravidelným zařazováním vhodných aktivit zaměřených na rozvoj verbální i neverbální komunikace rozvíjíme schopnosti žáka vyjadřovat se srozumitelně a věcně, ale také dát najevo svoje pocity, vyjádřit nesouhlas, obavu apod.
- dbáme na dodržování pravidel komunikace (vzájemné naslouchání, prostor pro různé názory, střídání diskutujících ...)
- při práci ve dvojicích či ve skupinách cvičíme žáky v umění vést dialog, reagovat na iniciativu druhého, neurazit partnera znevážením jeho názoru či návrhu, přijmout odpovědnost za výsledek týmové práce
- vytváříme atmosféru, v níž se žáci neobávají vyjádřit své názory a postoje k různým problémům, na příkladech ukazujeme vhodné i nevhodné formy obhajování vlastního názoru

Kompetence pracovní :

- zadáváním úkolů, při jejichž splnění musí žáci spolupracovat, překonávat překážky a obtíže a dodržet zadaný termín prezentace simulujeme situace, s nimiž se žáci budou běžně setkávat ve svém pracovním životě
- prostřednictvím různých psychologických a sociálních her pomáháme žákům poznat své silné a slabé stránky a uvědomit si své možnosti

Kompetence personální a sociální :

- vytváříme takové podmínky, aby docházelo ke společnému prožívání a společným zážitkům z provedené práce, hry
- vytváříme příležitosti a volíme takové typy úkolů, k jejich vyřešení lze využít kooperativních forem práce, vedeme žáky k práci ve dvojicích, či různě početných a různě složených skupinách
- rozбором situací a jevů, se kterými se žáci setkávají, vedeme žáky k pochopení nutnosti dodržovat pravidla soužití a spolupráce s druhými, vzájemné toleranci
- jednáme se žáky vždy s úctou a respektem, tak aby naše chování bylo pro žáky možným vzorcem chování ke svému okolí
- usilujeme o zapojení všech žáků do sociálních vztahů ve třídě tím, že individuálně zadaným úkolem dáváme možnost i méně komunikativním žákům uspět
- ukázkami z literárních či filmových děl umožňujeme žákovi prostřednictvím příběhu prožít a pochopit nezbytnost pěstovat a chránit dobré vztahy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali vyjádřit pozitivní hodnocení práce druhého

Kompetence k řešení problémů :

- společným rozbořem situací ukazujeme žákům, jak popsat problém, najít různé možnosti jeho řešení, případně, co s problémem, který momentálně nedokáží řešit (svěřit se druhému, požádat o pomoc, o radu)
- zadáváním různě zaměřených termínovaných úkolů vedeme žáky k samostatnosti a k dovednosti zorganizovat si vlastní činnost
- kladením problémových otázek, metodou diskuse skupin žáků obhajujících protikladná stanoviska vedeme žáky k tomu, aby hledali více variant řešení problému a uvědomovali si možnost případného konfliktu zájmů různých skupin
- postupně rozvíjíme u žáků schopnost argumentovat a obhájit vlastní postup při řešení problému (metody – řízená diskuse, tvorba návrhů pravidel chování)

Literárně dramatická výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.			
	- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla	- psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu (šeptání, mluvení nahlas, kontrast) - držení těla verbální i neverbální komunikace - monolog, dialog, diskuse - recitace poezie - relaxační hry, nácvik soustředění	HV – hudebně pohybové hry, správná výslovnost, zřetelná artikulace, intonace, rytmický a pohybový doprovod písní
	- rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	- herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava, struktura herní a jevištní situace - improvizace, improvizovaný dialog - dramatizace předlohy, dramatické hry - využití zvukových prostředků k divadelnímu vyjádření orientace v prostoru	ČJ – zvuková stránka jazyka, mimojazykové prostředky řeči, přednes vhodných literárních textů základní
	- prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt, uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou	- sociálně komunikační dovednosti – komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce - konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav	komunikační pravidla tvořivé činnosti s literárním textem, zážitkové čtení a naslouchání
	- přistupuje k dramatické a	- náměty a témata v dramatických	OSV – Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání,

Literárně dramatická výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	<p>inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku</p> <p>- prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků,</p>	<p>situacích – jejich nalézání a vyjadřování</p> <p>- práce na postavě – charakter, motivace, vztahy</p> <p>- dramatická situace, příběh řazení situací v časové a příčinné následnosti</p> <p>- práce na školním divadelním představení (volba tématu, výběr díla, příprava představení, zabezpečení materiální potřeb pro představení a jeho propagace)</p>	<p>sebepoznání a sebedeje, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita</p> <p>OSV–Morální rozvoj-řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>OSV – Sociální rozvoj - poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice</p> <p>MuV- kulturní diference, lidské vztahy</p>
	- propojuje somatické dovednosti při verbálním i neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých	<p>- smyslové vnímání</p> <p>- vyjádření emocí, pocitů</p> <p>- paměť a pozornost</p> <p>- práce s rekvizitou</p>	
	- reflektuje svůj zážitek z dramatického díla, rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy	- základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo	

5.1.3 Anglický jazyk

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – anglický jazyk I. stupeň

Předmět anglický jazyk je vyučován na 1. i na 2. stupni základní školy. V rámci ŠVP se začíná v 1. ročníku 1. vzdělávacího stupně. Na 1. stupni ZŠ je kladen důraz zejména na probuzení zájmu o tento cizí jazyk a seznámení se s jiným než mateřským jazykem.

Metody a formy práce jsou zaměřeny na samostatnou práci žáků, kooperativní učení, práci ve skupinách, práci ve dvojicích, rozhovory, soutěže a jazykové hry. Je zdůrazněn komunikativní přístup a činnostní charakter učení.

5.1.3.2 Charakteristika vyučovacího předmětu – anglický jazyk II. stupeň

Na 2. stupni předmět anglický jazyk navazuje svým vzdělávacím obsahem na učivo 1. stupně.

Metody a formy práce jsou zaměřeny zejména na samostatnou práci žáků, kooperativní učení, práci ve skupinách, ve dvojicích, jazykové hry, soutěže a rozhovory.

Velký důraz je opět kladen na činnostní charakter učení a komunikativní přístup.

5.1.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu anglický jazyk využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení :

- - vedeme žáky k poznání a smyslu učení se anglickému jazyku
- - motivujeme žáky k tomu, aby plánovali a řídili vlastní učení, projevovali ochotu pro další studium a celoživotní učení
- - vedeme žáky k vyhledávání informací v cizojazyčné literatuře a učíme je stručně vyjádřit své poznatky, názory a pocity v cizím jazyce

Kompetence občanské :

- - usilujeme prostřednictvím cizojazyčného časopisu, popř. vhodné cizojazyčné literatury o chápání jiných kultur a prostřednictvím videonahrávek vedeme žáky k toleranci ostatních národů a kultur a k respektování druhých lidí
- - učíme žáky vyhledávat a třídit informace, používat přesnou terminologii, pracovat s různými typy slovníků a internetem
- - vedeme žáky nejen ke skupinové práci, kde uplatňujeme diferencovaný přístup, ale také k práci v týmu, uplatňujeme tzv. kooperativní učení
- - klademe důraz na rozvíjení dovednosti rozpoznat a opravit vlastní chyby

Kompetence komunikativní :

- - soustavně seznamujeme žáky s jazykovými normami při tvorbě mluvených i psaných projevů (zejména formální a neformální styl)
- - dbáme na různé formy oprav (učitel, spolužáci, žák sám)
- - dáváme žákům prostor rozvíjet mluvený projev formou mluvních cvičení na různá témata, diskuze o filmu pocházející z anglicky mluvící země, zejména anglicky mluvené filmy
- - umožňujeme žákům své psané práce uveřejňovat např. formou e-twinningu
- - připravujeme se žáky cizojazyčné kulturní vystoupení k různým příležitostem (školní akademie, vystoupení pro důchodce atd.)
- - vedeme žáky k využívání internetu při plnění zadaných úkolů (projektové úkoly, slohová cvičení, psaní dopisů apod.)

- - učíme žáky používat anglický jazyk v běžných situacích každodenního života
- - vedeme žáky k týmové práci, ke komunikaci s učiteli a spolužáky

Kompetence pracovní :

- - vedeme žáky při tvorbě projektů
- - dbáme na to, abychom žáky pozitivním hodnocením motivovali k zlepšování výsledků učení
- - rozvíjíme schopnost žáka ocenit klady nejen ve své činnosti, ale také v práci skupiny (prezentace projektů)
- - rozvíjíme smysl pro povinnost (vyžadujeme soustavné přípravy na výuku, plnění zadaných úkolů)

Kompetence personální a sociální :

- - organizováním různých akcí (zájezd do anglicky mluvící země, návštěva divadla, návštěva rodilých mluvčích ve škole, atd.) vytváříme u žáků kulturní a společenské návyky a současně je vedeme k respektování ostatních lidí
- - zařazováním různých forem skupinové práce rozvíjíme schopnost spolupracovat, vyměňovat si názory, argumentovat a naslouchat druhému
- - vytváříme příležitosti (zadávaní referátů, mluvních cvičení; možnost konzultací a doučování), které umožní slabším žákům uspět
- - žákům s poruchami učení připravujeme speciální učební plány či uplatňujeme individuální přístup podle aktuální situace žáka, zajišťujeme počítačové programy na procvičování učiva, snažíme se o začlenění těchto dětí do kolektivu
- - vedeme žáky k tomu, aby byli schopni požádat o pomoc, radu, informace
- - pomocí vhodných prostředků (text v časopise, film, ...) hodnotíme vztahy mezi lidmi, oceňujeme kladné lidské vlastnosti, odsuzujeme násilí, rasismus a jiné negativní společenské jevy

Kompetence k řešení problémů :

- - záměrně navozujeme problémové situace a nutíme žáky promýšlet je a najít vhodné způsoby řešení
- - vedeme žáky k tomu, aby byli schopni obhájit vlastní způsoby řešení
- - umožňujeme žákům diskutovat o výsledcích své práce
- - snažíme se, aby žák při hodnocení chápal upozornění na nedostatky jako pomoc pro úspěšné plnění nového úkolu

Anglický jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
1. – 3.	žák pozdraví, představí se pojmenuje oblíbená zvířata pojmenuje některé věci kolem sebe napočítá do deseti pojmenuje základní barvy řekne a zazpívá několik	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy • představení sebe sama • poznáváme zvířata • pojmenujeme nejbližší členy rodiny, poznáváme barvy • počítáme do deseti 	

Anglický jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	jednoduchých básniček a písniček splní jednoduché pokyny zadané anglicky řekne, co a kde je přečte jednoduchá slovíčka napíše jednoduchá slovíčka	<ul style="list-style-type: none"> • poznáváme to, co jíme a pijeme • poznáváme věci kolem sebe • užíváme sloveso TO BE a TO HAVE v 1. osobě j.č. • poznáváme školu, rodinu, kamarády • první čtení s důrazem na výslovnost • přepis tiskacího písma na psací 	
4.	žák reaguje a odpovídá na jednoduché otázky – jméno, věk pojmenuje věci, které ho běžně obklopují řekne, co má sám, co má jeho kamarád řekne, co vidí, co vidí jeho kamarád popíše sám sebe pojmenuje oblečení a barvy pojmenuje a popíše členy rodiny	<ul style="list-style-type: none"> • sloveso TO BE ve všech osobách j.č. i mn. č. - zp.ozn. • osobní zájmena • přivlastňovací zájmena my, your, his, her • sloveso TO HAVE v čísle jednotném • sloveso CAN ve smyslu: umím, vidím, slyším • poznáváme okolí – lidé, zvířata a věci kolem nás • popisujeme obličej a některé části těla • popisujeme oblečení • rodina a její členové 	ČaJS-části lidského těla, domácí zvířata OSV- Sociální rozvoj - Komunikace
5.	žák poslouchá a plní jednoduché pokyny popíše některé činnosti, které dělá pravidelně čte jednoduché texty odpovídá na otázky, které se týkají přečteného textu dokáže opravit chybnou výslovnost spolužáka požádá o něco, poděkuje, rozloučí se popíše jednoduché činnosti, které právě dělá řekne, co má rád, co chce a kde bydlí řekne totéž o svém kamarádovi	<ul style="list-style-type: none"> • sloveso TO BE ve všech osobách j.č. i mn.č.– zápor, otázka • sloveso TO HAVE – oznamovací, zápor, otázka • doplňujeme slovní zásobu o další slovesa – co nejčastěji děláme • přítomný čas prostý oznamovací způsob, zejména se slovesy LIKE, WANT, LIVE, • důraz na 3. os. j. č. • přítomný čas průběhový – 1 os.č.j. • základní předložky • vazba There is, There are – oznamovací • množné číslo podstatných jmen • popis třídy, obrázků, kamaráda 	ČaJS-místo, kde žijeme ČaJS-roční období MuV-Lidské vztahy, OSV-Sociální rozvoj - Poznávání lidí

Anglický jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> dny v týdnu, měsíce, roční období základní poznatky o anglicky mluvících zemích 	
6.	žák pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje na situace každodenního života reprodukuje přečtený a vyslechnutý text samostatně vede jedn. rozhovor, vyjádří i svůj vlastní názor popíše to, co dělá pravidelně a co dělá právě teď dokáže určit čas dokáže říct, co se mu líbí, nelíbí řekne to o jiných osobách popíše místnost, obrázek poslouchá s porozuměním projevy učitele a projevy rodilých mluvčích ze záznamu zvládá mluvnické učivo příslušného ročníku	<ul style="list-style-type: none"> sloveso TO BE – oznamovací, zápor, otázka vazba There is, There are způsobové sloveso CAN přítomný čas prostý – oznamovací, zápor, otázka, důraz na 3.osobu j.č. sloveso TO HAVE – oznamovací, zápor, otázka přítomný čas průběhový – oznamovací, zápor, otázka osobní a přivlastňovací zájmena množné číslo podstatných jmen číslovky řadové slovosled anglické věty slovní zásoba: škola, rozvrh hodin, rodina, dům, časové údaje bydlení, barvy, oblečení, zvířata, sporty další předločky k tématům 	Ze-anglicky mluvící země Př-zvířata kolem nás, člověk Vko-vyjádření vlastního názoru Hv – hudební nástroje Tv – sporty ve volném časem
7.	žák stručně vyjádří svůj vlastní názor slovně i písemně v rozhovorech reaguje na situace každodenního života dokáže o něco požádat, poděkovat, odmítnout dokáže rozlišit obvyklý a aktuální děj – co dělá pravidelně a co dělá právě teď popíše, co bude dělat používá slovník	<ul style="list-style-type: none"> určitý a neurčitý člen – pravidla používání číslovky základní, řadové, letopočty zájmena osobní, přivlastňovací, předmětná přivlastňovací pád budoucí čas GOING TO minulý čas slovesa TO BE, CAN minulý čas pravidelných a základních nepravidelných sloves – oznamovací, zápor, otázka minulý čas průběhový – úvod způsobové sloveso MUST a jeho opisný tvar HAVE TO a NEED SVOMPT, QWASI 	TV-atletika HV-populární hudba Ze- údaje o anglicky mluvících zemí Dě – historie kultury Př – klasifikace živočichů OSV-Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy VMEGS-Evropa a svět nás zajímá, MuV-Kulturní difference

Anglický jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, kvantifikátory stupňování přídavných jmen příslovce frekvenční, tvorba příslovčí z přídavných jmen slovní zásoba: zájmy, denní režim, hudba, sport, prázdniny čtení jednoduchých anglických textů z časopisu další předločky k tématům 	
8.	<p>žák zahájí rozhovor, reaguje a odpovídá na otázky</p> <p>orientuje se v použití přítomného a budoucího času</p> <p>řekne, kde byl včera, před týdnem, v loňském roce</p> <p>správně používá minulé časy</p> <p>Zná pravidla použití předpřítomného času</p> <p>dokáže nakoupit některé druhy zboží, jízdenky, vstupenky</p> <p>zeptá se na cestu a popíše cestu</p> <p>popíše počasí</p> <p>využívá četby k získávání nových poznatků</p> <p>pracuje se slovníkem</p> <p>zná nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> přítomný čas prostý x přítomný čas průběhový minulý čas průběhový minulý čas prostý (pravidelných i nepravidelných sloves) x minulý čas průběhový WILL a GOING TO pro vyjádření budoucnosti WILL – nabídka Členy a jejich použití u míst Předpřítomný čas – tvorba a základní použití počitatelná a nepočitatelná podstatná jména otázka na počet a množství slovní zásoba: nakupování, cestování, počasí, přátelé, hovorová/každodenní angličtina 	<p>Ze-cestování, reálie anglicky mluvících zemí, časová pásma</p> <p>Př-pocasi a podnebí</p> <p>VkO-běžná komunikace na veřejnosti, zdraví</p> <p>ČJL-vedení rozhovoru</p> <p>VDO-Občanská společnost a škola,</p> <p>MuV-Kulturní diferenciacie, lidské vztahy</p>
9.	<p>žák rozumí známým každodenním obrátům a pokynům</p> <p>povídá o sobě</p> <p>klade otázky týkající se informací osobního rázu</p> <p>popíše události v minulosti, v přítomnosti i v budoucnosti</p> <p>dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých běžných frází</p> <p>popíše svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí, své zájmy, potřeby</p> <p>rozumí a dokáže přeložit běžné texty</p>	<ul style="list-style-type: none"> minulý čas – rozšíření o další slovesa minulý čas průběhový – oznamovací, zápor, otázka WILL x GOING TO opakování přídavných jmen, zájmen, příslovčí předpřítomný čas – složitější věty a rozšiřující použití předločky a příslovce pro předpřítomný čas MUST/MUSN'T, DON'T HAVE TO Podmiňovací způsob WOULD, SHOULD, COULD čtení jednoduchých textů 	<p>VkO-vyjádření vlastního názoru, zdraví</p> <p>Ze-reálie ang.mluvicích zemí</p> <p>ČJL-američtí a angličtí spisovatelé</p> <p>Hv – noty a tóny</p> <p>Dě-stručný přehled o historii ang. mluvících zemí</p> <p>MeV-Stavba mediálních</p>

Anglický jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	využívá četby k získávání nových informací zajímá se o země studovaného jazyka	souvisejících s VB a USA <ul style="list-style-type: none"> shrnutí veškerých probraných předložek slovní zásoba: lidské tělo, zdraví, cestování, každodenní angličtina 	sdělení, VDO-Principy demokracie jako forma vlády a způsoby rozhodování

Poznámka:

Učivo je v souladu se Standardy platnými od 1. 9. 2012.

5.1.4 Konverzace v anglickém jazyce (volitelný předmět)

5.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu – konverzace v anglickém jazyce

Předmět konverzace v anglickém jazyce patří k povinně volitelným předmětům a navazuje svým vzdělávacím obsahem na učivo 1. stupně a doplňuje se s učivem povinného předmětu anglický jazyk. Předmět je vyučován v 6. , 7. a 9. ročníku jednu hodinu týdně a v 8. ročníku dvě hodiny týdně z učebnic English in Mind, Cambridge. Rozdělení je provedeno s ohledem na přání žáků, ale také je pro zařazení do skupiny bráno v potaz hledisko jazykových schopností žáka a jeho průběžné výsledky za uplynulé období.

Z hlediska probíraného učiva a očekávaných výstupů je kladen důraz především na rozvoj komunikačních dovedností v anglickém jazyce a procvičování gramatických struktur v situacích každodenního života. Dále je tu prostor pro tvorbu projektů v angličtině, spolupráce se zahraniční školou (výměna projektů, dopisování, popř. výměnné pobyty), čtení cizojazyčné literatury, jejíž obsah je přizpůsoben jazykové úrovni žáků. Předmět je také zaměřen na rozvoj multikulturních vztahů, opakování a procvičování gramatických struktur v cizojazyčných textech, rozvoj poslechových dovedností, rozvoj psané formy jazyka. Na základě rozhodnutí vyučujícího je do výuky také zařazováno rozšiřující učivo.

Metody a formy práce jsou zaměřeny zejména na kooperativní učení, práci ve skupinách, ve dvojicích, samostatnou práci žáků, ale také na využití jazykových her, soutěží a rozhovorů. Velký důraz je kladen na aktivní přístup žáků.

5.1.4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu konverzace v anglickém jazyce využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení :

- vedeme žáky k rozvoji jazykových znalostí a dovedností, které jsou uplatnitelné v každodenním životě
- přispíváme k poznání smyslu učení se anglickému jazyku
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací v cizojazyčné literatuře a na internetu, pracujeme se slovníky
- učíme je vyjadřovat své názory a pocity v cizím jazyce
- podporujeme kooperativní práci dětí, kreativní myšlení a zaměřujeme se na využití mezipředmětových vztahů

Kompetence občanské :

- prostřednictvím četby a videonahrávek vedeme žáky k poznání kulturních odlišností, toleranci ostatních kultur a k respektování druhých

Kompetence komunikativní :

- zaměřujeme se na rozvoj komunikativních dovedností v cizím jazyce formou mluvních cvičení, her, soutěží a na kulturní úroveň projevu
- vedeme žáky ke konstruktivní diskusi a formulaci argumentů v cizím jazyce
- vedeme žáky k týmové práci, ke komunikaci s učiteli a spolužáky

Kompetence pracovní :

- rozvíjíme smysl pro povinnost
- vedeme žáky k plnění zadaných úkolů nejen po formální stránce, ale také včas

Kompetence personální a sociální :

- rozvíjíme schopnost spolupracovat, naslouchat druhému, vyměňovat si názory a obhajovat je
- prostřednictvím projektů, mluvních cvičení a jazykových her, umožňujeme uspět i slabším žákům
- pomocí modelových situací, scének, článků hodnotíme jednání lidí a bereme si ponaučení do svého života
- organizováním zájezdů do anglicky mluvící země, návštěvy rodilých mluvčích ve škole apod. vytváříme u žáků kulturní a společenské návyky

Kompetence k řešení problémů :

- vedeme žáky ke schopnosti obhájit vlastní názor nebo řešení a uvést argumenty, podporující tento způsob řešení
- prostřednictvím diskuse, dramatizace navozujeme problémové situace a nutíme žáky promýšlet je a najít vhodné způsoby řešení

Konverzace v anglickém jazyce			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Žák se dokáže zeptat na osobní informace druhé osoby a sám/a dokáže říci z jakého státu je, kde bydlí, věk, telefonní číslo, koníčky a jiné. Totéž dokáže říct ve 3. osobě jednotného čísla. • Pohotově reaguje na položené otázky a dokáže na ně odpovědět. • Vyhláskuje jakékoliv známé slovo v angličtině. • Dokáže říci základní informace o své rodině, kamarádovi, svém domově a městě. • Ve dvojici či skupině dokáže utvořit rozhovor na dané téma. • Dokáže říct, co má a co nemá. • Žák je schopen pomocí jednoduchých frází nakoupit si v obchodě. 	<p>1) Nice to meet you</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – národy a národnosti, číslovky, abeceda - osobní informace - hláskování slov v angličtině <p>2) Times and dates</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – dny v týdnu, měsíce v roce, roční období - určování času <p>3) Family and friends</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – členové rodiny, vlastnosti, slovesa, koníčky - přivlastňování podstatných jmen - zájmena - procvičení slovesa have got/has got – kladná věta, zápor, otázka, krátká odpověď <p>4) Shopping</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – předměty ve třídě, oblečení - dialogy v obchodě, hraní rolí prodavač x kupující <p>5) My town, my home</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – budovy, místnosti, 	<p>Ze – státy světa, orientace na mapě světa</p> <p>Vl - místo, kde žijeme</p> <p>Pří - roční období</p> <p>Ma – jednoduché početní operace při nakupování</p> <p>VkO – Naše obec</p>

Konverzace v anglickém jazyce			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		vybavení domu - popis města, mé oblíbené místnosti - procvičení vazby there is/there are 6) My holiday - slovní zásoba spojená s prázdninami	
7.	<ul style="list-style-type: none"> Žák souvisle pohovoří o svých zájmech a koníčcích, co má rád a co ne, totéž dokáže říct i o svém kamarádovi či rodičích. Používá fráze každodenní angličtiny ve svém mluveném projevu. Pohotově reaguje na položené otázky a dokáže na ně odpovědět. Stručně pohovoří o své škole, svých domácích povinnostech, o tom co jí a nejlí, o svém oblíbeném jídle, dokáže stručně popsat postup jeho přípravy. Ve dvojicích či skupinách tvoří dialogy na zadané téma. Je schopen použít jednoduché fráze při návštěvě restaurace či při nakupování. Poslouchá s porozuměním projevy učitele a projevy rodilých mluvčích ze záznamu. 	1) Things we like doing - slovní zásoba - zájmy a koníčky - co mám a nemám rád/a : like, hate, enjoy, love + ing - fráze každodenní angličtiny - procvičování přítomného času prostého: kladná věta, zápor, otázka, krátká odpověď, slovosled anglické věty 2) School life - slovní zásoba – věci ve třídě, školní předměty, popis školy – místnosti, vybavení, rozvrh hodin atd. - frekvenční příslovce: never, always, usually, normally - školní systém v ČR a VB: srovnání 3) A helping hand - slovní zásoba – domácí práce, povinnosti doma i ve škole - diskuse: dobrovolnická práce v zahraničí ano či ne - fráze každodenní angličtiny - procvičování přítomného času průběhového: kladná věta, zápor, otázka, krátká odpověď - rozšiřující učivo – musím, nemusím 4) A healthy life - slovní zásoba – jídlo a pití, potraviny, ovoce, zelenina atd. - nácvik reálného dialogu	OSV- Sociální rozvoj – Komunikace VkZ -zdravý životní styl, životospráva Tv – vliv pohybu na zdraví člověka Ze – Anglie

Konverzace v anglickém jazyce			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		v restauraci, obchodě - procvičení gramatiky – much/many, some/any, členy a, an - procvičení kladení otázek - srovnání české a anglické kuchyně, popis pracovního postupu při vaření 5) We're going on holiday - moje prázdniny	
8.	<ul style="list-style-type: none"> Používá fráze každodenní angličtiny ve svém mluveném projevu. Pohotově reaguje na položené otázky a dokáže na ně odpovědět. Ve dvojicích či skupinách tvoří dialogy a scénky na zadané téma. Poslouchá s porozuměním projevy učitele a projevy rodilých mluvčích ze záznamu. Je schopen pohovořit o přečteném textu nebo videoukázce a reagovat na otázky s tímto související. Žák stručně popíše svůj nebo kamarádův vzhled a charakterové vlastnosti, jaké sporty rád/a vykonává, jaké povolání by chtěl/a v budoucnu vykonávat a jakou hudbu má nejradši. Je schopen pomocí minulého času popsat minulé děje v jeho i kamarádově životě. Dokáže vyjádřit co musí a nemusí. 	1) My hero - slovní zásoba – lidské vlastnosti, charakter, popis vzhledu osoby - procvičování minulého času pravidelných a nepravidelných sloves, sloveso was/were: kladná věta, zápor, otázka, krátká odpověď - frázová slovesa: put on, climb up, pick up, get out, get in, take off, put down - můj hrdina 2) Good friends - slovní zásoba - sporty, lidské vlastnosti - fráze každodenní angličtiny - téma kamarádství, zkratky- psaní sms v angličtině - opakování minulého času prostého: tvorba otázek 3) The secrets of success - Slovní zásoba – povolání, lidské vlastnosti, přídavná jména - fráze každodenní angličtiny - gramatika – povinnosti, modální sloveso muset a nemuset 4) New ideas - slovní zásoba – oblast hudby : hudební nástroje, žánry, vynálezy, lidské vlastnosti - gramatika : přivlastňovací zájmena a jejich postavení ve větě –	Vko – volba povolání, pracovní svět Hv – základní hudební nástroje a žánry Ze - Austrálie MuV- Lidské vztahy, OSV-Sociální rozvoj - Poznávání lidí

Konverzace v anglickém jazyce			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		<p>yours, mine, theirs ..</p> <ul style="list-style-type: none"> - fráze každodenní angličtiny - slovosled anglické věty - slavné vynálezy a osobnosti, můj idol <p>5) We're going on holiday</p> <ul style="list-style-type: none"> - moje plány na prázdniny 	
9.	<ul style="list-style-type: none"> • Pohotově reaguje na položené otázky a dokáže na ně odpovědět. • Dokáže pohovořit o dějích, které se staly v minulosti, budoucnosti i přítomnosti. • Ve dvojicích či skupinách tvoří dialogy a scénky na zadané téma. • Schopen formulovat v cizím jazyce názory na zadané téma a zdůvodnit svůj postoj. • Poslouchá s porozuměním projevy učitele a projevy rodilých mluvčích ze záznamu. • Používá fráze každodenní angličtiny ve svém mluveném projevu. • Schopen reagovat na dotazy učitele související s četbou nebo cizojazyčného videa. • Žák je schopen pohovořit o svých plánech ve svém budoucím životě. 	<p>1) The languages we speak</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – slovesa, porovnávání věcí, učení se jazyku - stupňování přídavných jmen – druhý a třetí stupeň - jak se učit novou slovní zásobu - význam učení se cizímu jazyku - jazyky jihoamerických kmenů <p>2) What will happen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – můj budoucí život - budoucí čas – will : kladná věta, zápor, otázka, krátká odpověď - píseň – David Bowle – Space Oddity - můj budoucí život - fráze každodenní angličtiny <p>3) Never give up!</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – počasí - přídavná jména : too + adjective, příslovce - historie USA – migrace obyvatel z Evropy do USA <p>4) We're going on holiday</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – činnosti spojené s prázdninami a cestováním - vyjádření budoucího času přítomným časem průběhovým - cestování, Irsko a jiné anglicky mluvící země 	<p>TV-rozeznávání základních sportů</p> <p>OSV-Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice</p> <p>MuV-Kulturní difference</p> <p>Ze-Anglie, Amerika, Irsko</p>

5.1.5 Další cizí jazyk - Ruský jazyk

5.1.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk je zařazen v 7. – 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Důraz je kladen na rozvoj schopnosti žáka komunikovat v cizím jazyce. Výuka je zaměřená na to, aby se žák dokázal podle svých možností dorozumět s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o některých tématech. Cílem je dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Žáci jsou také seznamováni s vybranými reáliemi zemí, v nichž se daným jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k lepšímu chápání cizojazyčných kultur a k jejich toleranci.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, jazykové učebně či informačním centru.

V rámci předmětu jsou integrovány tematické okruhy těchto průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (Rozvoj schopností poznávání, Poznávání lidí, Komunikace)

Multikulturní výchova (Kulturní diferenciaci, Lidské vztahy, Multikulturalita)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)

5.1.5.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu ruský jazyk využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení:

- prací s autentickými materiály (články z tisku, texty z internetu), navazováním kontaktů s vrstevníky z jiných zemí, zařazováním ukázek současné ruské hudby, filmu apod. motivujeme žáky k učení se ruskému jazyku
- využíváme různých aktivizačních metod s cílem přiblížit žákům život v rusky mluvících zemích a vzbudit v nich zájem o studium tohoto cizího jazyka
- vedeme žáky k tomu, aby plánovali a řídili vlastní učení, motivujeme je, aby pokračovali ve studiu ruského jazyka
- předkládáním cizojazyčných informačních zdrojů vedeme žáky k vyhledávání informací a učíme je vyjádřit své poznatky, názory a pocity v cizím jazyce
- využíváním metod hry, dramatizace, hraní rolí apod. umožňujeme žákům získané znalosti a dovednosti prakticky použít
- zadáváme různě zaměřené krátkodobé i dlouhodobé úkoly, aby si žák vyzkoušel různé techniky učení a zjistil, které mu vyhovují
- při práci s texty usilujeme o jejich pestrost, tematickou zajímavost a aktuálnost s cílem vzbudit zájem žáků a snahu samostatně pracovat s podobnými druhy textů
- vedeme žáky k porovnání jazykových jevů mateřského jazyka a ruského jazyka

Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové situace, nutíme žáky promýšlet je a najít vhodné způsoby řešení
- snažíme se, aby žák při hodnocení chápal upozornění na nedostatky jako pomoc pro úspěšné plnění nového úkolu
- upozorňujeme na možné problémy při komunikaci plynoucí z odlišnosti našich a cizojazyčných reálií

Kompetence komunikativní

- volíme takové metody a formy práce, které podněcují žáky k vzájemné komunikaci (hraní rolí, dramatizace, hry aj.)
- umožňujeme žákům své psané práce uveřejňovat (dopisování, článek v ruštině do školního časopisu)
- připravujeme se žáky cizojazyčné kulturní vystoupení
- vedeme žáky k využívání internetu při plnění zadaných úkolů (psaní dopisů, projektové úkoly), ukazujeme výhody (upozorňujeme i na případná omezení) moderních komunikačních prostředků při navazování kontaktů s jednotlivci, skupinami, organizacemi
- předkládáme žákům různé typy textů a záznamů a podněcujeme je k jejich analýze a správnému pochopení
- nabízíme dostatek možností a vhodných situací ke skutečné jazykové komunikaci, především ve dvojici nebo ve skupině, při prezentaci zadaných úkolů dbáme na využití zpětné vazby (učitel-žák, žák-žák)
- vytváříme přátelskou atmosféru příznivou pro rozvoj komunikace, aby se žák zbavil obav z použití nesprávného výrazu

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti a volíme takové typy úkolů, při jejichž řešení lze využít kooperativních forem práce, vedeme žáky k práci ve dvojicích, různě početných a různě složených skupinách
- rozborem situací a jevů, se kterými se žáci setkávají, je vedeme k pochopení nutnosti dodržovat pravidla soužití a spolupráce s druhými, vzájemné toleranci
- zajištěním možnosti komunikace s rodilými mluvčími a příslušníky jiných národů vytváříme u žáků kulturní a společenské návyky a současně je vedeme k respektování ostatních lidí
- zařazováním různých forem skupinové práce rozvíjíme schopnost spolupracovat, vyměňovat si názory, argumentovat a naslouchat druhému
- modelováním situací a zadáváním přiměřeně obtížných úkolů v ruském jazyce vedeme žáky k tomu, aby se nebáli a byli schopni v případě potřeby požádat o pomoc, o radu či informaci v cizím jazyce

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s kulturou ruských mluvčích zemí, s jejich zvyky a obyčeji a vedeme je k tomu, aby si uvědomili, proč jsou pro každý národ důležité jeho tradice, kulturní a historické dědictví
- nabídkou různých informací o životě lidí z jiného kulturního prostředí usilujeme o pochopení odlišností života různých kultur, vedeme žáky k toleranci k ostatním národům a respektování druhých lidí

Kompetence pracovní

- co nejčastěji upozorňujeme žáky na možnosti praktického uplatnění získaných dovedností a uvádíme příklady, jak lze využít znalost ruského jazyka při uplatnění absolventů různých oborů na trhu práce

Ruský jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
7.	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje foneticky správně slova z osvojené slovní zásoby - užívá správné intonace ve větě oznamovací a tázací - při psaní slov a vět užívá správných tvarů písmen ruské abecedy a uplatňuje pravidla jejich napojování <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, představí sebe a také druhou osobu, poděkuje, omluví se - pojmenuje některé věci kolem sebe - napočítá do 20, pojmenuje základní barvy - řekne či zazpívá několik jednoduchých básniček a písniček - reaguje na jednoduché pokyny zadané rusky - pojmenuje nejbližší členy rodiny, řekne několik vět o sobě, kamarádovi nebo členech rodiny - vyjadřuje souhlas a nesouhlas - vyhledá neznámé slovíčko ve slovníku - užívá správných tvarů jmen a sloves z osvojené slovní zásoby 	<p>Zvuková a grafická stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost hlásek odlišných od češtiny - výslovnost tvrdých a měkkých slabik - přízvuk v ruštině - rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - intonace tázacích a oznamovacích vět - azbuka-psaní jednotlivých písmen ruské abecedy - azbuka – pořadí písmen <p>Řečové situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy - představení - domluvení setkání - odkud jsem - kde kdo bydlí - kolik je komu let - který jazyk kdo zná a který se učí - pozvání na návštěvu - poděkování - omluva <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. pád podstatných jmen v oslovení - oficiální a neoficiální oslovení - číslovky 1-10, 11-20 - některé vazby s číslovkami - časování sloves (1. a 2. časování) - osobní zájmena a jejich tvary 	<p>ČJL-zvuková stránka jazyka OSV – Komunikace, Poznávání lidí MuV- Multikulturalita, Lidské vztahy</p>

Ruský jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
8.	<p>žák</p> <p>čte plynule a foneticky správně jednoduché texty</p> <p>odpovídá na otázky, které se týkají přečteného textu</p> <p>popíše jednoduché činnosti, řekne, co má rád, co chce a kde bydlí</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže o něco požádat, poděkovat, odmítnout - řekne, co dělá a bude dělat - vyhledá potřebnou informaci v textu - dokáže na základě přečtení textu rozlišit, zda je dané sdělení správné či nikoli - odpovídá na jednoduché otázky vyhledáním potřebné informace v textu - dokáže ve dvojici reprodukovat přiměřeně obtížný rozhovor - napíše odpověď na jednoduchý neformální dopis a e-mail - řekne, co má (nemá), co má (nemá) jeho kamarád - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník <p>v mluveném i psaném projevu správně používá osvojené tvary jmen a sloves, slovesné vazby a větné konstrukce</p>	<p>Zvuková a grafická stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - intonace otázek podle smyslu - výslovnost де, те, не v přejatých slovech - výslovnost tvrdého a měkkého л - výslovnost zakončení zvrtných sloves <p>Řečové situace a témata ke konverzaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina - povolání - volný čas - pozvání na návštěvu - blahopřání - kalendář (názvy dnů, měsíců, ročních období) - co mám rád a nerad <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - věty typu máš, nemáš - skloňování osobních zájmen - 1. pád přivlastňovacích zájmen - časování zvrtných sloves - časování sloves se skupinou –оба – еба- - některá slovesa se změnou kmenové souhlásky - slovesné vazby odlišné od češtiny - časování nepravidelného slovesa хотеть - vykání v ruštině - tázací zájmena 	<p>OSV –</p> <p>Komunikace,</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>VMGES- Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MuV – Kulturní diferenciaci,</p> <p>Lidské vztahy,</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Ze – zeměpisné zajímavosti o Rusku, orientace na mapě</p>
9.	<p>žák</p> <p>pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje na</p>	<p>Řečové situace a témata ke konverzaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - volný čas - seznámení, inzerát 	<p>VGES – Evropa a svět nás zajímá,</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p>

Ruský jazyk			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	<p>otázky čte plynule a foneticky správně texty obsahující známou slovní zásobu reprodukuje přečtený či vyslechnutý text přiměřené obtížnosti samostatně vede jednoduchý rozhovor a vyjádří jednoduše svůj názor poslouchá s porozuměním projevy učitele a projevy rodilých mluvčích ze záznamu popíše obrázek vyjádří, co se mu líbí-nelíbí, co ho baví-nebaví, co potřebuje, co musí nebo má udělat napíše pozvánku, blahopřání, pozdrav, krátký vzkaz sjednává si schůzku, omlouvá se zapojuje se do rozhovoru na jemu známá témata v mluveném i psaném projevu správně používá osvojené tvary jmen a sloves, slovesné vazby a větné konstrukce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - škola, rozvrh hodin - město, kde bydlím - nákupy - sport - zajímavosti z ruských reálií <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - I. a II. časování sloves, další zvrtná slovesa - slovesa se změnou kmenových souhlásek - slovesné vazby - řadové číslovky - vyjadřování data - minulý čas - předložkové vazby odlišné od češtiny - skloňování podstatných jmen - vyjádření potřeby (надо, нужно, мне нужен) 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání, Poznávání lidí, Komunikace</p> <p>MuV – Kulturní diferenciaci, Lidské vztahy, Multikulturalita</p> <p>Ze – zeměpisné zajímavosti o Rusku, orientace na mapě</p>

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika – 1.stupeň

5.2.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Výuka předmětu probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informačních technologií (internet a výukové programy). Žáci pracují samostatně nebo ve skupinách, soutěží spolu i spolupracují, pomáhají slabším spolužákům.

Hodinové dotace jsou v 1. třídě 4 hod týdně, ve 2. – 5. třídě 5 hodin týdně.

5.2.2 Matematika - 2. stupeň

5.2.2.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Na druhém stupni předmět matematika navazuje svým vzdělávacím obsahem na učivo prvního stupně. Výuka matematiky probíhá převážně ve třídě, případně v učebně výpočetní techniky nebo jinde (podle učiva a zvolených metod).

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na 2. stupni na:

- osvojení matematických pojmů, terminologie a postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- užití matematiky v reálných situacích a ostatních přírodovědných oblastech

Metody a formy práce jsou zaměřeny zejména na samostatnou práci žáků, práci ve skupinách, matematické hry a soutěže.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV, VDO – důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů, rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost
- EV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí
- EGS – srovnávání států, grafy

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina, důležitou součástí výuky jsou projektové práce žáků (krátkodobé a dlouhodobé).

Matematika je vyučována v této hodinové dotaci:

6. a 7. ročník	4 vyučovací hodiny týdně
8. a 9. ročník	5 vyučovacích hodin týdně

5.2.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie – společné pro 1. i 2. stupeň

V předmětu matematika využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení:

- vedeme žáka k samostatnému vyhledávání a třídění informací zadáváním vhodných slovních úloh a úkolů, k jejichž vyřešení je potřeba získat informace z různých zdrojů (literatura, internet, instituce,...)
- na konkrétních situacích z praktického života ukazujeme možnosti využití matematiky a matematických postupů
- zadáváním složitějších úloh a úloh z praxe nutíme žáky propojovat znalosti z různých oblastí a systematizovat je a efektivně je využívat v různých činnostech a praktickém životě
- zaváděním matematické symboliky seznamujeme žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly; poukazujeme na výhodnost jejich využívání
- řešením a diskusí nad výsledky úloh učíme objektivně posuzovat věrohodnost informací, zpracovávat je a dále je využívat
- na příkladech a úlohách z praxe ukazujeme žákům smysl a cíl učení matematiky
- umožňujeme žákům nacházet různé cesty matematického řešení

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváme žákům různé problémové úlohy k jejichž vyřešení je třeba zvolit vhodný způsob a využít logické posloupnosti
- řešením slovních úloh a úloh s netradičním zadáním vedeme žáky k vyhledání a formulování problému a následnému jejich řešení různými způsoby
- prostřednictvím projektů a projektových úloh vedeme žáky k formulaci, pochopení problému; k samostatnému řešení, při kterém jsou nuceni využívat získané vědomosti, srovnávat podobné a odlišné znaky, hledat různé způsoby řešení a používat při nich matematické postupy
- diskusí nad výsledky úloh a při prezentaci projektů učíme žáky obhajovat a samostatně hodnotit různé způsoby řešení, jsou vedeni k rozpoznání správnosti řešení
- poukazujeme na spojení matematiky s každodenní praxí a pomocí propojení s ostatními předměty odhalujeme možnosti využití matematiky při řešení různých problémů
- uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů

Kompetence komunikativní:

- v diskusích o způsobech a možnostech řešení problémů a úloh vedeme žáky k logickému myšlení, přesnému vyjadřování a věcné logicky správné argumentaci
- klademe důraz na stručné a přesné sdělení a vysvětlení postupů a výsledků řešení
- pomocí grafů a matematických textů v zadání úloh učíme žáky rozumět různým typům textů a záznamů
- při hodnocení práce a diskusích nad výsledky a zpracováním projektových úloh vedeme žáky ke konstruktivní kritice, jejímu přijetí a poučení se

Kompetence sociální a personální:

- práci ve skupinách při řešení matematických úloh a problémů a pomocí projektů vedeme žáky k týmové spolupráci, rozdělení si rolí a úkolů
- zadáváme žákům takové úkoly, pro jejichž rychlé a správné řešení musí navzájem spolupracovat, pomáhat si

Kompetence občanské:

- zadáváním vhodných úloh a diskusí nad výsledky poukazujeme na základní ekonomické souvislosti v praktickém životě
- vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti a poskytování účinné pomoci při řešení matematických problémů

Kompetence pracovní:

- ukazujeme na využití matematiky v rozličných pracovních oblastech

Matematika a její aplikace – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
1.	Zvládá číselnou řadu do 20	Orientace v číselné řadě do 5	ČaJS - orientace v prostoru
	Osvojí si správné psaní číslic do 20	Sčítání a odčítání	odhad
		Obor nula	PČ - měření, překládání
	Naučí se sčítat a odčítat do 10	Sčítání a odčítání v oboru do 10	
	Sčítá a odčítá do 20	Čísla 11 – 20 Sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu	
	Řeší úlohy a umí je propojit s praktickým životem	Sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem Porovnávání čísel	
	Naučí se poznávat základní geometrické tvary	Poznávání geometrických tvarů (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník)	
	Seznámí se s jednotkami délky, hmotnosti a objemu	Seznámení se se základními jednotkami m, l, kg-	
	Dokáže se orientovat v jednoduchých v praktickém životě	Slovní úlohy	
2.	Používá přirozená čísla do 100	Orientace v číselné řadě do 100	ČaJS - jednotky, orientace v čase
	Počítá předměty v daném souboru nebo jej vytváří	Početní výkony do 100	PČ - měření
	Čte, zapisuje a porovnává čísla do 100	Sčítání a odčítání s přechodem 10 do 100	
	Řeší slovní úlohy	Násobení a dělení	
	Orientuje se na číselné ose	Slovní úlohy, zaměření na praktický život	

Matematika a její aplikace – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Orientuje se v čase	Rozvoj logického myšlení	
	Provádí jednoduché převody jednotek	Jednoduché geometrické útvary	
	Práce s jednoduchým grafem a tabulkou	Křivá čára, přímá čára, lomená čára	
	Rozezná a pojmenuje jednoduché rovinné útvary	Bod, strana, vrcholy	
	Rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa - krychle, kvádr	Tělesa - kvádr, krychle	
	Nachází jejich aplikaci v realitě	Úsečka - rýsování a měření,	
	Porovnává velikost útvarů, měří je	Přímka Jednotky - mm, cm, m, km, kg, g, l, čas Polopřímka Vzájemná poloha přímek	
3.	Užívá automaticky spoje násobení a dělení	Písemné sčítání a odčítání, násobení a dělení	ČaJS - orientace v prostoru, jednotky
	Provádí zaokrouhlování	Zaokrouhlování	ČaJS - přesné rozměrování, využití znalosti jednoduchých geom. tvarů
	Umí písemně sčítat, odčítat a násobit	Přirozená čísla v oboru do 1000	
	Dělí se zbytkem	Porovnávání čísel, dělení	
	Orientuje se mimo obor násobilky	Dělení se zbytkem	
	Řeší slovní úlohy	Násobení a dělení mimo obor násobilky	
	Tvoří slovní úlohy, aplikuje v nich osvojené početní operace	Násobení dvojčíferných. čísel jednocíferným činitelem	
	Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Násobení trojčíferných. čísel jednocíferným činitelem	
		Písemné násobení	
		Práce s kalkulačkou	
	Umí rýsovat podle pravítka	Jednotky délky, hmotnosti a objemu	
	Dokáže narýsovat trojúhelník dle zadaného úkolu	Měření	
	Umí používat kružítko	Rýsování přímky a úsečky	
		Konstrukce trojúhelníka	
		Rýsování kružnice	

Matematika a její aplikace – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
4.	Provádí písemné operace v oboru přirozených čísel	Písemné násobení dvojčíferným činitelem	
	Využívá komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení	Písemné dělení jednocíferným dělitelem	
	Zaokrouhluje, odhaduje a kontroluje výsledky operací	Rozšíření číselného oboru do 1 000 000	
	Čte jednoduché diagramy Řeší a tvoří úlohy, kde aplikuje početní operace	Přímá úměrnost	
	Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Přímka-vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
	Rozpozná jednoduché osově souměrné obrazce	Souměrnost, osa souměrnosti	
	Narýsuje základní rovinné útvary	Čtverec, obdélník Trojúhelník-nerovnost	
5.	Řeší a tvoří úlohy, kde aplikuje početní operace	Početní operace v oboru přirozených čísel	
	Provádí písemné operace v oboru přirozených čísel	Násobení až čtyřčíferným činitelem	
	Vyhledává, sbírá a třídí data	Dělení dvojčíferným dělitelem	
	Zaokrouhluje čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky	Jednoduché i složené slovní úlohy	
		Čtení a sestavení sloupkového diagramu	
		Římské číslice	
	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Grafy v soustavě souřadnic	
	Umí zapsat a přečíst desetinné číslo se dvěma des. místy Umí zapsat a přečíst jednoduchý zlomek	Desetinná čísla a zlomky	
	Narýsuje základní rovinné útvary, jednoduché konstrukce	Úhlopříčky čtverce a obdélníka	
	Umí pojmenovat vzájemnou polohu dvou kružnic	Kruh, kružnice	
	Určí obsah obrazce a užívá základní jednotky obsahu	Obsah čtverce a obdélníka	
	Pozná základní útvary v prostoru		
	Seznámí se se sčítáním a odčítáním úsečky	Úsečka -součet, rozdíl, - graficky	
	Určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek		

Matematika a její aplikace – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	jeho stran		

Matematika a její aplikace 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.	Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, převody jednotek	Desetinná čísla	Fy (při řešení fyzikálních úloh),
	Provádí početní operace s desetinnými čísly	Početní výkony s desetinnými čísly	Fy (při řešení fyzikálních úloh)
	Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)	Zlomky	Fy (při řešení fyzikálních úloh)
	Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel	
	Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, určuje velikost úhlů měřením a výpočtem, využívá matematickou symboliku	Rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice a kruh, úhel, trojúhelník	VV (kubismus, architektura), Dě (architektura)
	Odhaduje a vypočítává obvody a obsahy obdélníků a čtverců	Výpočet obvodu a obsahu	
	Určuje a charakterizuje kvádr a krychli, odhaduje a vypočítává povrch a objem kvádrů a krychle	Povrch a objem kvádrů a krychle	
7.	Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem	Poměr. Postupný poměr	Fy (účinnost, transformátory), Che (roztoky, výpočet koncentrace)
	Pracuje s měřítky map a plánů, je schopen reálnou situaci vyjádřit abstraktně a naopak	Měřítko plánu a mapy	Ze (práce s atlasem, mapou, určení vzdáleností), PČ (technické výkresy)
	Provádí početní operace v	Racionální čísla	

Matematika a její aplikace 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	oboru celých a racionálních čísel		
	Porovnává soubory dat, určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti, vyjadřuje funkční vztah předpisem, tabulkou a grafem, matematizuje jednoduché reálné situace	Přímá a nepřímá úměrnost	Fy (úlohy o pohybu, Ohmův zákon, rovnováha na páce,...), Che (směsi, výpočet koncentrace, látkové množství,)
	Řeší aplikační úlohy na procenta	Procenta	Fy (účinnost, meteorologie), Ze (statistické výpočty), Che (koncentrace) MeV- Interpretace med.sdělení a reality, Kritické čtení a vnímání med.sdělení
	Načrtne a sestrojí trojúhelník	Shodnost geometrických útvarů	
	Užívá vědomostí k argumentaci a při výpočtech (analýza a syntéza vět o shodnosti trojúhelníků)	Shodnost a sestrojitelnost trojúhelníků	
	Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar	Shodná zobrazení	Fy (obraz na rovinném zrcadle, optika), PČ (technické výkresy, plánky)
	Načrtne a sestrojí rovnoběžník a lichoběžník	Čtyřúhelníky	
	Odhaduje a vypočítává obvod a obsah trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku	Obvod a obsah rovinných obrazců	
	Odhaduje a vypočítává povrch a objem hranolu, určuje a charakterizuje hranol, rozvíjí prostorovou představivost	Povrch a objem hranolu	
8.	Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, účelné využití kalkulačky	Mocniny a odmocniny, početní výkony s mocninami	
	Matematizace jednoduchých reálných situací s využitím proměnných, určení hodnoty	Výrazy s proměnnou, mnohočleny	Fy (fyzikální vztahy a řešení fyz. úloh),

Matematika a její aplikace 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	výrazu, sčítání a násobení mnohočlenů, rozklad mnohočlenů podle vzorců a vytýkání		Che (chemické vztahy, výpočty)
	Formuje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic s jednou neznámou	Lineární rovnice s jednou neznámou	Fy (fyzikální vztahy a řešení fyz. úloh), Che (chemické vztahy, výpočty)
	Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje situace a jejich matematické vyjádření	Slovní úlohy řešené pomocí rovnic	Fy (fyzikální vztahy a řešení fyz. úloh), Che (chemické vztahy, výpočty)
	Vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává a porovnává data	Základy statistiky	Ze (zeměpisné statistické údaje např. osídlení, HDP,...) Mev- Interpretace med.sdělení a reality, Kritické čtení a vnímání med.sdělení
	Odhaduje a vypočítává délku kružnice, obsah kruhu, řeší praktické úlohy kruhové výseče	Kružnice a kruh	
	Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím matematického aparátu	Pythagorova věta	Dě (Starověké Řecko)
	Určuje, charakterizuje, analyzuje vlastnosti rotačního válce, načrtne a sestrojí síť válce, odhaduje a vypočítává objem a povrch válce	Válec	Che (odměrné nádoby, měření objemu)
	Využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Množiny bodů dané vlastnosti a konstrukční úlohy	
9.	Rozvíjí schopnost obecného řešení, abstraktní myšlení	Lomené výrazy	
	Formuje a řeší reálné situace pomocí rovnic a soustav	Lineární rovnice, soustavy rovnic	Fy, Che (fyzikální a chem. úlohy)
	Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konstr. situace, v nichž využívá	Slovní úlohy řešené pomocí rovnic	

Matematika a její aplikace 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	matematický aparát		
	Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Funkce	Fy (grafy - úlohy o pohybu, elektřina, elektromagnetické záření), Che, Ze, Dě, Vko (grafy) MeV- Interpretace med.sdělení a reality, Kritické čtení a vnímání med.sdělení
	Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data a soubory dat, porovnává soubory dat	Finanční matematika	Vko - rodinný rozpočet, účty, výnosy, úroky PČ (nákup) MeV- Interpretace med.sdělení a reality, Kritické čtení a vnímání med.sdělení
	Načrtne a sestrojí rovinné útvary, užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	Podobnost	Fy (optika)
	Určuje a charakterizuje jehlan, kužel, kouli, analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítává objem a povrch jehlanu, kužele a koule, načrtne a sestrojí síť a obraz těchto těles	Jehlan, kužel, koule	
	Využívá funkční vztahy mezi velikostí stran trojúhelníků, schopnost vyhledat potřebné údaje v tabulkách	Goniometrické funkce	Fy (vlnová optika)
	Precizně rýsuje, rozvíjí prostorovou představivost, schopnost zobrazení prostorových útvarů v rovině	Základy rýsování	PČ (technické výkresy)

Poznámka:

Učivo je v souladu se Standardy platnými od 1. 9. 2012.

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Informatika

5.3.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

- předmět zahrnuje práci s počítačem, aplikačními kancelářskými programy, grafickými programy a použití komunikační techniky a digitálních technologií
- - předmět je vyučován v jedno až dvou hodinových blocích, třída je dělena tak, aby žáci mohli pracovat samostatně u počítače
- - časová dotace předmětu je 1 hodina v ročníku
- - vzdělávání v předmětu je zaměřeno zejména na praktické zvládnutí základních činností a dovedností včetně vyhledání informací a jejich správné posouzení. Předmět Informatika spolupracuje s ostatními předměty podle jejich aktuální potřeby a možností.

5.3.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Informatika využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků
- seznamujeme žáky s obecně používanými znaky, termíny a symboly oboru informační a komunikační technologie, učíme dávat je do vzájemných souvislostí
- během výuky klademe důraz na uživatelské zvládnutí obsluhy počítače, na práci s textem, s jednoduchým grafickým programem, e-mailem, a na vyhledávání informací na internetu
- učíme žáky posuzovat věrohodnost informací z hlediska důležitosti a objektivity a zpracovávat je a využívat k dalšímu učení
- zadáváme žákům úkoly, které propojují práci v informatice a činnost v jiných vyučovacích předmětech a jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti i více přístupů k řešení. Žáci jsou při tom vedeni k maximální samostatnosti.
- při veškerých činnostech vedeme žáky k sebehodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k osvojování postupů při užívání informačních a komunikačních prostředků a jejich tvořivému využívání jako nástroje poznání
- vedeme žáky k přesnému a logickému vyjadřování a argumentaci, stručnému a přehlednému sdělení výsledků práce
- rozvíjíme schopnost formulovat svůj požadavek a využívat ho při interakci s okolím, řešit přehledně problémy i běžné úkoly
- umožňujeme žákům prezentovat své myšlenky veřejně, prezentace ve škole před spolužáky, na intranetu, www stránkách ...
- vytváříme dostatečný prostor pro zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si své práce a práce jiných a jejich vnitřních hodnot
- vedeme je k pochopení pojmu duševní vlastnictví, duševní hodnoty, např. software apod.

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků schopnost optimálně plánovat práci, provádět kontrolu práce a informačních zdrojů
- zapojujeme děti do organizace činnosti v rámci skupinového vyučování, učíme je kooperaci a efektivní týmové spolupráci při řešení problémů zadaných v předmětu informatika nebo v jiných předmětech, se kterými informatika spolupracuje.
- učíme žáky nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj, zpracovávat a vyhodnocovat získaná data
- na každé práci každého žáka se snažíme najít pozitivní prvky a povzbudit ho v pracovním nadšení
- volíme formy práce tak, abychom umožnili začlenění žáků různých kvalit, aby každý mohl postupovat svým tempem, abychom umožnili vzájemnou inspiraci a pomoc v učení a získávání dovedností v práci s počítačem a software. Cílem je dosažení maximálního osobnostního rozvoje každého žáka.

Kompetence personální a sociální

- směřujeme žáky ke kritickému hodnocení týmové i vlastní práce, posilujeme žákovu sebedůvěru pochvalou a oceněním jeho práce
- vedeme žáky tak, aby uměli požádat o informace, rady nebo pomoc s obsluhou počítače, programu apod. učitele nebo jiné zaměstnance školy
- učíme žáky zapojovat se do debaty o společné práci, o projektu. Snažíme se, aby pochopili význam týmové práce

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím k poznání, že takto dosahujeme větší věrohodnosti vyhledaných informací
- vedeme žáky k analýze problému a na jejím základě hledání řešení
- poskytujeme dostatek materiálů a návodů k vyhledávání potřebných informací, podporujeme samostatnost při řešení problému
- umožňujeme žákům prezentovat a zhodnotit výsledky jejich práce a rozvíjíme diskusi s ostatními žáky nad výsledky řešených problémů

Informační a komunikační technologie			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
5.	1.stupeň		
	- ovládá operační systém na uživatelské úrovni - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	-funkce a popis počítače a přídatných zařízení - operační systém a jeho základní funkce -seznámení s formáty souborů (txt, doc, bmp apod.) - ukázky práce se soubory, text v poznámkovém bloku, kresba, malování	
	- respektuje pravidla bezpečné	- jednoduchá údržba počítače při	

	práce s hardware i software a postupuje uvážene a poučeně v případe jejich závady. - je si vědom rizika dlouhého vysedávání u PC	běžných problémech HW a SW - zásady bezpečnosti práce, prevence zdravotních rizik při dlouhodobém používání počítače	
	- chápe pojmy z oblasti informační činnosti - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- základní pojmy informační činnosti - pojem informace, informační zdroje	
	- ovládá práci s výukovými programy	- využití počítače v jednotlivých předmětech	všechny předměty MeV Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, stavba mediálních sdělení
		Vyhledávání informací a komunikace	
	-vyhledává informace na portálech, v databázích, v knihovnách -při vyhledávání informací volí vhodné a jednoduché cesty a přístupy	- metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, browsery, vyhledávače, antivirové programy -zpracování informací	
	-komunikuje pomocí internetu i jiných komunikačních zařízení	-společenský tok informací -základní způsoby komunikace (internet, e-mail, telefon ...) - vyhledávání informací	
		Zpracování a využití informací	
	-pracuje s textem v poznámkovém bloku, ve Wordu nebo OpenOffice, pracuje s obrázkem ve Win Malování	-základní funkce grafického a textového editoru - seznámení s dalšími formáty souborů xls, gif, pex, jpg -tvorba jednoduchého dokumentu	
6.		Vyhledávání informací a komunikace	
	-rozšiřuje vědomosti v oblasti komunikační technologie a informace -ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů -posuzuje jejich hodnotu a vzájemnou návaznost	-vyhledávání informací a komunikace -hodnota a relevance informačních zdrojů -ověřování, využití informace -internet	Dě, Ze a jiné předměty dle požadavků
		Zpracování a využití informací	
	- ovládá práci s textovým, tabulkovým a grafickým editorem, využívá vhodných aplikací - vytvoří dokumenty typu dopis,	-grafický editor - srovnání bitmapového a vektorového textový editor, jeho vlastnosti, - využití po praktické stránce-	využití úkolů, zadaných jinými předměty (ČJ, Vko, - životopis,

	<p>žádost, seznam...</p> <p>-uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem</p> <p>- vytváří tabulky, porovnává data z různých informačních zdrojů, používá v tabulce jednoduché vzorce</p>	<p>práce s Wordem nebo Open Office, Excelem, a libovol. graf.editorem na uživatelské úrovni</p>	<p>dopis apod.)</p> <p>MeV Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, stavba mediálních sdělení)</p>
	<p>-pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</p>	<p>- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, legální SW, freeware atd.</p>	<p>VkO– duševní vlastnictví</p> <p>OSV Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
	<p>-zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě</p>	<p>-program PowerPoint</p> <p>-prezentace informací na školním serveru nebo na WEBu</p> <p>-ukázka jiných možností, např. web editoru</p>	

5.3.2 Informatika - počítačová grafika (volitelný předmět)

5.3.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

- předmět zahrnuje práci s počítačem, grafickými programy a digitálními technologiemi
- předmět je zařazen jako volitelný v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně
- vzdělávání v předmětu je zaměřeno zejména na praktické - uživatelské zvládnutí grafického SW a základních činností a dovedností spojených s úpravou, uložením a exportem souboru v intranetu, vytvoření fotoprezentace.
- předmět PC grafika spolupracuje s ostatními předměty podle jejich aktuální potřeby a možností.

5.3.2.2 Výchové a vzdělávací strategie

V předmětu Informatika - počítačová grafika jsou využívány pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle schopnosti každého žáka, hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, rozvoj sebehodnocení žáků
- seznamujeme žáky s obecně používanými znaky, termíny a symboly oboru digitální a komunikační technologie, učíme dávat je do vzájemných souvislostí
- během výuky klademe důraz na uživatelské zvládnutí obsluhy počítače, na práci s grafickým programem, e-mailovým klientem, browserem a na využití vhodných materiálů z internetu
- zadáváme žákům úkoly, které propojují práci s jinými vyučovacími předměty, žáci jsou při tom vedeni k maximální samostatnosti.
- při veškerých činnostech vedeme žáky k sebehodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k osvojování postupů při užívání informačních a komunikačních prostředků a jejich tvořivému využívání jako nástroje poznání
- vedeme žáky k přesnému, stručnému a přehlednému sdělení výsledků práce, k přehlednému a pružnému řešení problémů i běžných úkolů při interakci s okolím
- umožňujeme žákům prezentovat své myšlenky veřejně, prezentace ve škole před spolužáky, na intranetu, www stránkách ...
- vytváříme dostatečný prostor při zpracovávání školních projektů

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat názor druhých lidí, vážit si práce své i jiných lidí a jejich vnitřních hodnot
- vedeme je k pochopení pojmu duševní vlastnictví, duševní hodnoty

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků schopnost optimálně plánovat práci, provádět kontrolu práce a informačních zdrojů
- zapojujeme děti do organizace činnosti v rámci skupinové práce, učíme je efektivní týmové spolupráci při řešení úkolů zadaných v předmětu pc grafika nebo v jiných předmětech, se kterými spolupracujeme
- na práci každého žáka se snažíme najít pozitivní prvky a povzbudit ho v pracovním nadšení

- volíme formy práce tak, abychom umožnili začlenění všech žáků, aby každý mohl postupovat svým tempem, abychom umožnili získávání dovedností v práci s digitálními technologiemi. Cílem je dosažení maximálního osobnostního rozvoje každého žáka.

Kompetence personální a sociální

- směřujeme žáky ke kritickému hodnocení týmové i vlastní práce, posilujeme žákovu sebedůvěru pochvalou a oceněním jeho práce
- vedeme žáky tak, aby uměli požádat o informace, rady nebo pomoc učitele nebo jiné zaměstnance školy
- snažíme se, aby žáci pochopili význam týmové práce

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k získávání a porovnávání většího množství alternativních informačních zdrojů a tím dosahujeme větší věrohodnosti vyhledaných informací
- vedeme žáky k analýze a diagnostikování problému a na jejich základě hledání řešení
- poskytujeme dostatek materiálů a návodů k vyhledávání potřebných informací, podporujeme samostatnost při řešení problému
- umožňujeme žákům prezentovat a zhodnotit výsledky jejich práce

Informatika - počítačová grafika			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
9.			
	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní funkce digitální techniky - diagnostikuje a řeší základní problémy při jejím provozu - dodržuje základní hygienická pravidla, bezpečnostní pravidla a předpisy - umí stáhnout data z fotoaparátu - rozšiřuje vědomosti v oblasti komunikační technologie a informace - chápe pojmy z oblasti informační činnosti - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	digitální technika počítač a periferie digitální fotoaparát, kamera přehrávače - digitální technologie USB, WIFI apod. kresba, malování Fotoaparát -druhy fotoaparátů, výběr, nastavení, optika Fotografie - pojmy - rozlišení, grafické formáty, metody úprav apod.	
	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá funkce programů aj. přenos. médií - upraví obrázek - sestaví webové album, prezentaci apod. - ovládá práci s grafickým editorem, využívá vhodných aplikací 	Grafický SW -freewarové programy - SW Zoner Photo Studio 9 aj.	Dě, Ze a jiné předměty dle požadavků MeV Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním

	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci 	<ul style="list-style-type: none"> - srovnání bitmapového a vektorového editoru - využití po praktické stránce - seznámení s formáty souborů gif, pex, jpg, wmv, aj. 	týmu, stavba mediálních sdělení
	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace na portálech, v databázích, v knihovnách - využívá e-mail ke komunikaci s partnery a přeposílání obrazových informací - upraví obrázek pro export pomocí e-mailu - komunikuje pomocí internetu i jiných komunikačních zařízení - rozšiřuje vědomosti v oblasti komunikační a digitální technologie 	Vyhledávání informací a komunikace <ul style="list-style-type: none"> - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, - zpracování informací - společenský tok informací - základní způsoby komunikace (internet, e-mail, telefon ...) - vyhledávání informací a komunikace - hodnota a relevance informačních zdrojů - ověřování, využití informace - internet 	
	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, legální SW, freeware atd. 	Vko– duševní vlastnictví OSV Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika
	<ul style="list-style-type: none"> - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě 	<ul style="list-style-type: none"> - program ZonerPhotoStudio aj. freewarový graf. SW - program PowerPoint - prezentace informací na školním serveru nebo na WEBu - ukázka jiných možností, např. web editoru 	využití úkolů, zadaných jinými předměty (ČJ, Vko - životopis, dopis apod.)

5.3.3 Základy administrativy (volitelný předmět)

5.3.3.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Cílem volitelného předmětu Základy administrativy je naučit žáky ovládat psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou, a tak zvýšit produktivitu a kvalitu jejich práce na počítači. Psaní desetiprstovou hmatovou metodou je základním předpokladem pro efektivní ovládnutí počítače a tvoří základy tzv. klávesnicové gramotnosti. Žáci si osvojí techniku psaní, zásady držení rukou na klávesnici, prstoklad, hygienické návyky při psaní na klávesnici počítače. Předmět dále umožňuje žákům získat základní vědomosti, dovednosti a celkovou orientaci v provádění jednoduchých administrativních prací potřebných pro praktický život. V předmětu žáci upevňují svoje pracovní návyky jako je přesnost a pečlivost ve vedení záznamů.

Předmět je vyučován jako volitelný v 8. ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Výuka probíhá v počítačové učebně.

Vyučuje se podle učebnice a za použití výukových programů, žáci pracují se standardním programovým vybavením (výukový software ATF, Word). Žáci jsou hodnoceni na základě svého písemného projevu. Hodnotí se jak práce ve škole, tak domácí příprava (domácí úkoly.)

5.3.3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Základy administrativy využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- při zadávání úkolů a práci s výukovým programem vedeme žáky k samostatnému využívání znalostí a dovedností z oblasti administrativy, žáci si uvědomují další možnosti využití komunikačních technologií v praktickém životě
- připravujeme pro žáky různé druhy textů (včetně cizojazyčných) tak, aby se činnost v hodinách neomezovala jen na práci s výukovým programem a žáci měli možnost pracovat i s běžnými útvary administrativního stylu
- rozebíráme se žáky výsledky jejich práce za kratší a delší období, čímž je vedeme ke sledování a uvědomování si vlastního pokroku při dosahování stanovených cílů

Kompetence komunikativní

- využíváme možnosti písemné komunikace s institucemi a organizacemi, na které se žáci obracejí v případě potřeby získat informace nebo navázat kontakt při práci na zadaném úkolu či projektu
- praktickým výcvikem ukazujeme žákům, jak zvládnutí techniky psaní na klávesnici zrychlí komunikaci prostřednictvím elektronické pošty

Kompetence občanské

- upozorňujeme žáky na nutnost chránit svá osobní data (hesla, různé způsoby ochrany osobních údajů) a současně dbát na dodržování právních norem upravujících duševní vlastnictví (pirátství, autorský zákon)

Kompetence pracovní

- připomínáme žákům nutnost dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla při práci na počítači, vedeme je k tomu, aby si několikrát během hodiny sami kontrolovali správné držení těla
- pravidelně zařazujeme krátká cvičení uvolňující krční a hrudní páteř, svaly ruky, oční svaly aj., vedeme žáky k tomu, aby si tato cvičení zautomatizovali a používali je, kdykoli pracují delší dobu na počítači

Kompetence personální a sociální

- respektujeme individuální tempo každého žáka, objasňujeme, že pokrok při stejně usilovné a svědomité práci může být u každého jiný, vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu a k pochopení, že každý člověk je jinak zručný

Kompetence k řešení problémů

- zejména v závěrečném období výuky zadáváme žákům úkoly směřující k praktickému vyhotovení určitých druhů písemností, při nichž musí uplatnit znalosti z více předmětů (informatika, český jazyk, případně cizí jazyk, odborné předměty)

Základy administrativy			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
8.	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady správného držení těla při psaní - dodržuje a kontroluje si správné postavení prstů na klávesnici - provádí cvičení na uvolnění svalů namáhaných při psaní - pracuje samostatně s výukovým programem ATF a využívá jeho funkce - píše na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou: <ul style="list-style-type: none"> - píše naslepo na střední, horní a dolní písmenné řadě - píše na číselné řadě - při psaní používá malá a velká písmena, diakritická a interpunkční znaménka - zvyšuje rychlost opisu - dbá na přesnost psaní - kontroluje bezchybnost napsaného textu - prokazuje schopnost opisu textu v požadovaném čase se stanovenou přesností - opisuje cizojazyčné texty 	<ul style="list-style-type: none"> - hygienické zásady psaní na klávesnici (správné sezení, držení těla, procvičení prstů...) - zásady držení rukou na klávesnici, prstoklad - výukový program ATF a jeho funkce - nácvik psaní malých písmen na střední, horní a dolní písmenné řadě - nácvik psaní velkých písmen - nácvik psaní diakritických a interpunkčních znamének - nácvik psaní číslic a značek - zvyšování rychlosti a přesnosti psaní - opis textu na rychlost a přesnost 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání</p> <p>MeV – Tvorba mediálního sdělení</p> <p>ČJL – psaný projev, útvary administrativního stylu</p> <p>Inf – ochrana práv k duševnímu vlastnictví, zásady bezpečnosti práce na počítači, základní funkce textového editoru, práce s Wordem, tvorba jednoduchého dokumentu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - upravuje předložené texty podle normy - prokazuje znalost práce s běžnou kancelářskou technikou, používá její základní funkce	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla normalizované úpravy písemností - zpracování textu (záhlaví, členění do odstavců, zvýrazňování, zarovnání aj.)	
--	---	---	--

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Člověk a jeho svět

5.4.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Člověk a jeho svět je vyučován na 1. stupni v 1. – 3. ročníku. Ve 4. – 5. ročníku je obsah vzdělávací oblasti realizován v předmětech Vlastivěda a Přírodověda. Je zde kladen důraz na probuzení zájmu dětí o přírodovědné a společenskovední předměty.

Tento předmět je realizován formou vyučovací hodiny, s důrazem na tvorbu projektů a skupinovou práci.

5.4.1.2 Výchové a vzdělávací strategie

V předmětech Člověk a jeho svět, Vlastivěda a Přírodověda využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- pomocí učebnic, encyklopedií, internetu, projektových prací vedeme žáky k objevování nových skutečností, k radosti a uspokojení z objevování a dosaženého výsledku
- pokusy a měření organizujeme skupinovou prací
- při práci s textem klademe důraz na čtení s porozuměním
- vedeme žáky k využívání internetu, pracovních listů, k získávání nových informací navštěvujeme knihovny, využíváme časopisy
- pozitivně žáky motivujeme zadáváním úkolů z praxe (setí semínek, vyhledávání přírodnin, zapisování a pozorování počasí...)

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme dostatek materiálů a návodů k vyhledávání potřebných informací (zadáváme úlohy z praxe)
- ukazujeme žákům, jak mohou uplatnit způsoby řešení problémů v praktickém životě (obvazovací technika, pravidla silničního provozu, pokusy, besedy, ...)
- při práci s počítačem a internetem ukazujeme žákům možnosti využití moderní techniky při řešení problémů
- vytvářením prostředí, v němž se žák nebojí, vedeme žáky k tomu, aby si uměli otevřeně požádat o informace

Kompetence komunikativní

- zaměřujeme se na rozvoj komunikativních dovedností v mateřském jazyce rozšiřováním slovní zásoby v osvojovaném tématu
- podporujeme samostatné vypravování vlastních zážitků v časovém sledu
- připravujeme žáky na samostatnou komunikaci (telefonování, orientace v nejbližším okolí, požádání o pomoc, nakupování, ...)
- vedeme k naslouchání druhému při skupinové práci a při práci v kruhu

Kompetence sociální a personální

- prací ve skupinách a pomocí projektů vedeme žáky k týmové spolupráci, rozdělení si rolí a úkolů
- vedeme k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi

- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují (skupinová práce)
- zadáváním méně náročných úkolů podporujeme integraci žáků se spec.vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování

Kompetence občanské

- pracujeme s pracovními listy práv dítěte (Víš, co smíš?)
- procvičujeme poskytování základní pomoci v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (obvazování, tísňová volání, ...)
- na příkladech z života našich významných osobností vedeme žáky ke kulturnímu chování a jednání
- prostřednictvím vycházek, výletů a exkurzí vytváříme pěkný vztah žáků k přírodě a kulturním výtvarům
- hledáme způsoby, jak se aktivně účastnit ochrany přírody (sběr papíru, plast. lahví, třídění odpadu, šetření energií)
- využíváme pomoci a zkušenosti odborníků (lékař, policie, požárníci...)
- netolerujeme nekamárácké chování a odmítnutí požadované pomoci

Kompetence pracovní

- utváříme pracovní návyky v jednoduchém samostatném i týmovém experimentování
- důsledně vedeme žáky k dodržování pravidel, k ochraně zdraví a plnění svých povinností
- seznamujeme s různými profesemi (exkurze, film, beseda...)

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
1.-3.		MÍSTO, KDE ŽIJEME	
	1.ročník -umí správně přecházet na přechodu pro chodce -orientuje se v prostorách školy (šatny, třída, ŠD, ŠJ, tělocvična) -trefí na autobusovou zastávku -zvládá bezpečný příchod a odchod ze školy -pozná státní vlajku ČR 2. ročník -zná a používá bezpečnou cestu do školy a ze školy	DOMOV -místo, kde bydlím -bydliště, adresa, telefon, dům-jeho označení, členění, byt -okolí bydliště, nejbližší ulice, náměstí, pošta, zdravotní zařízení, obchod -popis domova a jeho okolí -důležitá telefonní čísla-150,155,158 ŠKOLA -vstup do školy -nové vztahy -učení-základní činnosti ve škole, pomůcky, vhodné oblečení -prostory školy a její funkce -školní řád, jak je škola organizovaná-rozvrh hodin,	ČJL-čtení zajímavých textů týkajících se tématu, komunikace s lidmi, popis VV-barvy, tem.práce –krása krajiny Ma-slovní úlohy EV 1.-3..roč. Vztah člověka a prostředí

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	<p>-respektuje dopravní značky vyskytující se v okolí školy</p> <p>-ví, jak se chovat na přechodu pro chodce (i světelný)</p> <p>-orientuje se v prostorách školy (učebny 1.stupně, ředitelna, adt.)</p> <p>-pozná státní vlajku a hymnu</p> <p>3.ročník</p> <p>-orientuje se v členění domů, bytu</p> <p>-zná a napíše svou plnou adresu a telefonní číslo</p> <p>-chrání svoje osobní údaje před cizími lidmi</p> <p>-ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce a dodržuje je</p> <p>-rozčlení dopravní značky do základních skupin</p> <p>-zná důležitá telefonní čísla (150, 155, 158)</p> <p>-orientuje se v místě svého bydliště a okolí školy</p> <p>-vytvoří jednoduchý orientační plánec obce</p> <p>-orientuje se v síti obchodů v obci, zvládá komunikaci s prodávčem</p> <p>-pozná rozdíl mezi městským a vesnickým prostředím</p> <p>-pojmenuje hlavní světové strany a určí je pomocí některých přírodních úkazů</p> <p>-zná název kraje, do kterého patří jeho bydliště</p> <p>-rozliší některé státní symboly (znak, vlajka, hymna), ví, jak se chovat v situacích spojených s jejich používáním</p>	<p>přestávky, volné dny, prázdniny, stravování, pohyb v prostorách školy</p> <p>-bezpečná cesta do školy, činnost chodce v silničním provozu</p> <p>- orientace v nejbližším okolí školy</p> <p>OBEC A MÍSTNÍ KRAJINA</p> <p>- název obce a její části, poloha obce v krajině, směry do sousedních obcí</p> <p>-označení obce, centrum, vyznačené orientační body, minulost, významná místa, životní prostředí</p> <p>-vytvoření jednoduchých orientačních náčrtků obce</p> <p>-dopravní značky</p> <p>OKOLNÍ KRAJINA</p> <p>-krajina v obci, typ krajiny-rovina, pahorkatina, hory</p> <p>-povrch krajiny-vodní toky a plochy, rostliny, živočichové</p> <p>-osídlení, doprava, využití půdy</p> <p>-vliv krajiny na život lidí</p> <p>-orientace ve volné krajině podle přírodních úkazů</p> <p>-světové strany-základní</p> <p>-určování světových stran podle přírodních úkazů</p> <p>-pozorování a popis krajiny</p> <p>NAŠE VLAST</p> <p>-pojem domov, krajina</p> <p>-ČR-vlast-hlavní město, státní symboly, prezident</p> <p>-sousední státy-cizina</p> <p>-</p>	
		LIDÉ KOLEM NÁS	
	<p>1.ročník</p> <p>-zná členy své rodiny (rodiče,</p>	<p>RODINA</p> <p>-příbuzenské vztahy v rodině</p>	<p>OSV 1:-3.roč.</p> <p>Sociální rozvoj-</p>

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	<p>sourozence)</p> <p>-vhodně se chová ke spolužákům a respektuje základní pravidla chování (požádání, omluva, poděkování, pozdrav)</p> <p>-vytváří a respektuje pravidla třídní úmluvy</p> <p>2.ročník</p> <p>-zná členy rodiny a nejbližší příbuzné (rodiče, prarodiče, teta, strýc, sestřenice, bratranec)</p> <p>-zná svoji roli v rodině, vykonává běžné domácí práce</p> <p>-respektuje pravidla třídní úmluvy</p> <p>3.ročník</p> <p>-pojmenuje základní povinnosti a práva členů rodiny</p> <p>-vhodně se chová k jednotlivým členům rodiny</p> <p>-rozliší základní i širší příbuzenské vztahy</p> <p>-pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů, odvodí význam a potřebu různých povolání a příbuzenských činností</p> <p>-chrání výsledky své práce (i jiných), zhodnotí na příkladech práci dobrou a špatnou</p> <p>-rozliší jednoduché činnosti lidí (práce, učení, hra)</p> <p>-vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, usiluje o dobré vztahy ve třídě</p> <p>-projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků (v přednostech i nedostacích)</p>	<p>-vztahy mezi členy, život rodiny</p> <p>-role členů rodiny, práva a povinnosti členů rodiny, péče o vybavení bytu,</p> <p>-domácí zvířata a rostliny</p> <p>-významné události v rodině – narození nového člena,oslavy</p> <p>-problémy v rodině</p> <p>SOUŽITÍ LIDÍ</p> <p>-člověk tvor společenský, potřeba vzájemné pomoci,dorozumění, poznávání jiných</p> <p>-vzájemné seznamování lidí – blízkých, známých, cizích</p> <p>-lidé různých ras a národností</p> <p>-mezilidská komunikace</p> <p>CHOVÁNÍ LIDÍ</p> <p>-základní společenská pravidla chování, chování mezi lidmi – ve škole, doma, na veřejnosti (negativní projevy chování)</p> <p>-procvičování základů společenského chování v modelových i konkrétních situacích ve škole i mimo školu</p> <p>-jak řešit konfliktní situace (dohodou, nenásilným způsobem)</p> <p>PRÁVO A SPRAVEDLNOST</p> <p>-na příkladech uvést základní práva lidí (děti)</p> <p>-rozpoznat, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo porušuje tato práva</p> <p>KULTURA</p> <p>-některé kulturní a sportovní instituce v obci, druhy činností, které nabízejí</p> <p>ZÁKLADNÍ GLOBÁLNÍ PROBLÉMY</p> <p>-příklady, jak se lidé mohou v průběhu svého života dostat do svízelné životní situace (povodeň, válka, požár, zemětřesení) a proč potřebují pomoci</p>	<p>Mezilidské vztahy</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <p>– Poznávání lidí</p> <p>MuV –lidské vztahy</p> <p>ČJL- sloh, komunikace, vyprávění</p> <p>VV-přáníčka k různým událostem</p> <p>PČ - výrobky jako dárky</p> <p>Ma-slovní úlohy</p>

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		LIDÉ A ČAS	
	<p>1.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -pozná, pojmenuje a seřadí roční období, dny v týdnu -orientuje se v čase – „bylo, je, bude“ -zná datum svého narození <p>2.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -pojmenuje a pozná části dne, hodiny, minuty, změří čas -vysvětlí pravidelné střídání činností lidí -zná termíny rok, roční období, měsíc (i seřadí), orientuje se v pojmech včera, dnes, zítra -zná významné svátky – Vánoce, Nový rok, tradice -srovná časové údaje podle délky trvání <p>3.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -porovnává a prakticky využívá základní časové údaje (hodina, minuta, sekunda), určí čas podle hodin -používá kalendář, určí měsíce, týdny, dny -orientuje se v čase, rozlišuje mezi dějem v minulosti, současnosti a budoucnosti -interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije -pojmenuje kulturní a historické památky, spjaté s místem, v němž žije 	<p>ORIENTACE V ČASE A ČASOVÝ ŘÁD</p> <ul style="list-style-type: none"> -den, části dne-činnosti v průběhu dne, noc, dny v týdnu, pracovní dny, dny volna, svátky – Vánoce, Velikonoce a jiné -čas podle hodin, poznávání a praktické využívání základních časových jednot) -kalendář – rok, roční období, měsíce, týdny, dny -data narození členů rodiny (kamarádů) -základní orientace v čase – rozlišení mezi dějem v minulosti, v přítomnosti a budoucnosti <p>SOUČASNOST A MINULOST V NAŠEM ŽIVOTĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> -průběh lidského života <p>REGIONÁLNÍ PAMÁTKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -historické památky v okolí školy a bydliště -významné osobnosti školy a místa bydliště <p>BÁJE, MÝTY, POVĚSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -pověsti, které se týkají okolí školy a bydliště 	<p>OSV 1.-3.roč.</p> <p>Osobnostní rozvoj- Psychohygiena</p> <p>ČJL-sloh, čtení</p> <p>Ma- slovní úlohy, převody základních jednotek času</p>
		ROZMANITOST PŘÍRODY	

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	<p>1.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozliší domácí a volně žijící zvířata -pozoruje změny v přírodě -zná názvy nejznámějších rostlin v okolí školy <p>2.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -pozoruje život živočichů v ročních obdobích, popíše známé živočichy ze svého okolí (domácí i volně žijící) - základní stavba těla -přihadí domácí zvířata do správné „rodiny“ -popíše stavbu těla známé rostliny -rozliší druhy ovoce a zeleniny -přihadí pojmy pokojová rostlina, zemědělská plodina, ovocný strom, zelenina <p>3.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti -určí a roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků, odliší přírodninu od lidského výtvaru -změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů -popíše základní vlastnosti a význam vody, vzduchu pro život na Zemi -popíše jednoduše koloběh vody v přírodě -seznámí se s prvotními poznatky o Zemi a vesmíru -uvede příklady výskytu organismu ve známém prostředí (les, louka, rybník, 	<p>NEŽIVÁ PŘÍRODA:</p> <p>LÁTKY A JEJICH VLASTNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -třídění látek – přírodniny, suroviny, lidské výtvary, odpady - základní rozdíl mezi živou a neživou přírodou -vlastnosti látek – základní veličiny – základní jednotky měřidla <p>VODA A VZDUCH</p> <ul style="list-style-type: none"> -voda – výskyt, vlastnosti, formy -koloběh vody v přírodě -čistota vody -vzduch – vlastnosti, proudění, jeho význam pro život -znečištění vzduchu -teplo, světlo, hoření <p>NEROSTY A HORNINY, PŮDA</p> <ul style="list-style-type: none"> -prvotní poznatky <p>VESMÍR A ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> -vesmír a sluneční soustava (prvotní poznatky) -Slunce – zdroj tepla, světla, života a zdraví <p>ŽIVÁ PŘÍRODA:</p> <p>ROTLINY A HOUBY</p> <ul style="list-style-type: none"> -znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života rostlin a hub, podstatné rozdíly ve výživě -známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub, podstatné rozdíly ve výživě -stavba těla u některých neznámějších druhů rostlin a hub -význam rostlin pro člověka – okrasné, užitkové, chráněné, jedovaté <p>ŽIVOČICHOVÉ</p> <ul style="list-style-type: none"> -znaky života, životní potřeby a 	<p>ČJL-popis, čtení informací</p> <p>VV- ztvárnění přírodnin</p> <p>HV- písně o rostlinách a živočíchů</p> <p>TV- cvičení v přírodě</p> <p>Ma-slovní úlohy</p> <p>EV</p> <p>3:roč.Ekosystémy</p> <p>EV 1.roč. Lidské aktivity a problémy život. prostředí</p> <p>EV-3.roč. Základní podmínky života</p>

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	zahrada, pole apod.) a určí jejich typické znaky -má povědomí o významu životního prostředí pro člověka	projevy, průběh a způsob života živočichů, způsob výživy živočichů -stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí těla -základní skupiny živočichů, znalost zástupců jednotlivých skupin a jejich poznání -význam živočichů v přírodě a pro člověka -živočichové ve volné přírodě -živočichové chování s lidmi -vztah člověka ke zvířatům ROZMANITOST PŘÍRODY A JEJÍ OCHRANA ROZMANITOST NAŠÍ PŘÍRODY -význam ovzduší, vody, rostlinstva a živočišstva na Zemi -změny počasí v průběhu roku ROVNOVÁHA V PŘÍRODĚ -přírodní společenstva – les, louka, zahrada, pole, voda, okolí lidských příbytků OHLEDUPLNÉ CHOVÁNÍ K PŘÍRODĚ A OCHRANA PŘÍRODY -odpovědnost lidí, prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody -ochrana životního prostředí v obci -likvidace odpadů – třídění PRAKTICKÉ ČINNOSTI -cvičení a pozorování v přírodě, exkurse -pozorování a popis přírodnin -pěstování rostlin, péče o rostliny ve třídě -sledování počasí – kalendář přírody	

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
	<p>1.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -pojmenuje základní části těla -rozliší základní lidské potřeby <p>2.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -určuje jednotlivé části těla, které jsou vidět na obrázku nebo ve skutečnosti -zná lidské smysly -orientuje se v základních lidských potřebách (hygienické návyky) <p>3.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky spojené se zdravím -orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu lidského života -dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své i jiných -chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná -uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu -pojmenuje části lidského těla, některé orgány, zná jejich základní funkci -reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích 	<p>LIDSKÉ TĚLO</p> <ul style="list-style-type: none"> -společné a odlišné znaky, potřeby a projevy člověka a jiných živočichů -stavba lidského těla, funkce některých orgánů, orgánové soustavy -lidské smysly - zrak, chuť, hmat, sluch, čich -změny lidského těla v průběhu života <p>PÉČE O ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> -zdraví a nemoc – běžné nemoci a jejich obvyklé příznaky, ochrana proti nemocem, očkování -chování nemocného doma a u lékaře -základní pravidla při užívání léků -zdravý denní režim -základní návyky osobní hygieny, péče o zevnějšek -ochrana proti slunečnímu záření -drobná poranění, první pomoc, přivolání pomoci dospělého <p>VÝŽIVA A ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> -denní stravovací a pitný režim -vliv stravy na zdraví, rozmanitost zdravé, rodinný stůl a stravování <p>ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY</p> <ul style="list-style-type: none"> -rodina ve světě zvířat a lidská rodina -vznik a vývoj jedince – početí a narození dítěte -máme se rádi – kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjádření lásky a náklonnosti v rodině 	<p>OSV-Osobnostní rozvoj - Psychohygiena 1.-3.roč. OSV Osobnostní rozvoj- Sebezpoznání TV-zdravotní Tv, vhodné oblečení, sportovní prostředí, tělesná zdatnost, tělovýchovné chvílky HV-dýchání při zpěvu, hudebně pohybové hry</p>

Člověk a jeho svět			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		<p>-ochrana před stykem s cizí krví (úrazy, injekční stříkačky aj.)</p> <p>NÁVYKOVÉ LÁTKY A ZDRAVÍ</p> <p>-kouření, alkohol, drogy a jiné škodliviny -chemické prostředky užívané v domácnosti a práce s nimi -počítače a jejich nebezpečí -odmítání návykových látek – dar od cizího člověka</p> <p>OSOBNÍ BEZPEČÍ</p> <p>-bezpečné chování v různém prostředí – sám doma, sám na ulici -bezpečné chování při různých činnostech -nebezpečí zneužití mladších a slabších (šikanování, týrání, zstrašování) -brutalita ve filmech a kreslených seriálech -nebezpečná místa v okolí bydliště a školy</p> <p>SITUACE HROMADNÉHO OHROŽENÍ</p> <p>-mimořádné události- přírodní katastrofy (povodeň, požár, zemětřesení, válka) ekologická katastrofa (znečištění ovzduší a vody chemickými látkami) -reakce na pokyny pracovníků školy (evakuace školy)</p>	

5.4.2 Vlastivěda

ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
4.		MÍSTO, KDE ŽIJEME	
		Naše vlast	
	-rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	-domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	VDO - Občan, obč.společnost a stát Formy participace občanů v pol životě
		Práce s mapou	
	-rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	obsah, grafika, vysvětlivky	
		Povrch ČR	
	- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	-pohoří, nížiny, vodstvo, města, podnebí, nerostné bohatství	
		Regiony ČR	
5.	- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu	-Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby,	

	<p>vzhledem ke krajině a státu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického 	obchod	
		Evropa a svět	
	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokouli - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích 	-kontinenty, evropské státy, EU, cestování	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět
		LIDÉ A ČAS	
4.	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, 	pravěk, Konstantin a Metoděj, Staré pověsti české, Přemyslovci, Lucemburkové - Karel IV., Mistr Jan Hus, Jiří z Poděbrad, Habsburkové	
5.	<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní zákl. význam chráněných částí přírody, movitých i nemovitých kulturních památek - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a v současnosti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	Rakousko - Uhersko, obrození českého jazyka, 1.svět.válka, vznik ČR, 2.svět.válka, komunismus, sametová revoluce, vznik ČR 1993	

		LIDÉ KOLEM NÁS	
4.	- rozpozná různé podoby a projevy kultury, navštěvuje kulturní instituce	Kultura podoby a projevy kultury, kulturní instituce	MuV - Kulturní difference
		Soužití lidí	
5.	- zjišťuje různé informace o těchto institucích a zajímá se o jejich činnost, vyjadřuje svůj názor na jejich důležitost ve společnosti	zájmové spolky, politické strany, církve, společný "evropský dům"	VDO- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
		Právo a spravedlnost	
	- rozpozná protiprávní jednání, poukáže na některé problémy	protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku,	VDO Občan, obč.společnost a stát
		Vlastnictví	
	- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	soukromé, veřejné, peníze, obchod, firmy	

5.4.3 Přírodověda

		ROZMANITOST PŘÍRODY	
		Měření vlastností látek	
4.	- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, měření, zákl. jednotky,	Ma - měření, zákl. jednotky
	- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody	Voda a vzduch výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život	EV Zákl. podmínky života
		Nerosty, horniny a půda	
		hospodářsky význam. horniny a nerosty, vznik půdy a její význam	
		Živá příroda	

	- zkoumá zákl. společenstva ve vybraných lokalitách regionů - porovnává na základě pozorování zákl. projevy života na konkrétních organismech	v lese, u lidských obydlí, na poli, na louce, ve vodě	EV Ekosystémy
		Vesmír a Země	
5.	- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	magnetická a gravitační síla, Země, Slunce a sluneční soustava, Měsíc, střídání dne a noci, střídání ročních období, výpravy do vesmíru	
		Životní podmínky	EV Zákl. podm. života, Ekosystémy
	- zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	podnebné pásy, rostlinstvo a živočišstvo v nich, podnebí a počasí	
		Rovnováha v přírodě	
	- prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	vztahy mezi organismy, zákl. společenstva	EV Ekosystémy
		Ochrana životního prostředí	
	- objevuje princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, odpady, živelné pohromy a ekologické katastrofy	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		
		ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
4.		Péče o zdraví, zdravá výživa	
	- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	-denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, drobné úrazy a poranění, osobní hygiena	OSV – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena TV - pohybové aktivity, zdravotní tv OSV – Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace

		Návykové látky a zdraví	
	- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché postupy odmítání návykových látek	odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače	OSV Sociální rozvoj, Komunikace
		Osobní bezpečí	
	- uplatňuje pravidla silničního provozu rozpozná ohrožující situace a umí vyhledat pomoc	bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, šikana, týrání	OSV- Osobnostní rozvoj- Psychohygiena, komunikace
5.	- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Lidské tělo životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly, lidská reprodukce, vývoj jedince	OSV- Osobnostní rozvoj- Sebepoznání a sebepečení
		Sexuální výchova	
	- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	partnerství a rodina, dospívání, sexualita, HIV / AIDS	OSV- Sociální rozvoj- Mezilidské vztahy
		Péče o zdraví, zdravá výživa	
	- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana, osobní a duševní hygiena - stres, reklamní vlivy	OSV- Osobnostní rozvoj- Psychohygiena
		Návykové látky a zdraví	
	- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	kouření, alkohol, drogy	
		Osobní bezpečí	
	- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	bezpečné chování v rizikovém prostředí, šikana, týrání, sex. zneužívání, brutalita a násilí v médiích, odborná pomoc	

	- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví v modelových situacích simulujících mimořádné události	Situace hromadného ohrožení	EV-Vztah člověka a prostředí
		LIDÉ KOLEM NÁS	
		Soužití lidí	
4.	- vyjádří na základě svých vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popř. připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	mezilidské vztahy, komunikace	OSV Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, komunikace OSV – Osobnostní rozvoj – Poznávání lidí
		Chování lidí	
	- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	-vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	OSV- Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy
	- rozpozná porušování lidských práv a demokratických principů	Právo a spravedlnost zákl. lid práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	VDO - Občanská společnost a škola
5.		Základní globální problémy	
	- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce	sociální problémy - pomoc nemocným a slabým, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, problémy přírodního prostředí	MuV Princip sociálního smíru a solidarity EV Vztah člověka k prostředí

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

5.5.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět zahrnuje historické období od pravěku, od počátků lidstva, starověk, středověk, novověk, po události dnešní doby

Předmět je vyučován v dvouhodinové dotaci ve všech ročnících 2. stupně. Třída není dělena, kolektiv pracuje pohromadě. Podle potřeby se dělí do menších pracovních skupin, aby žáci mohli plnit projektové úkoly apod.

Vzdělávání ve vyuč. předmětu je zaměřeno zejména na řešení úkolů, které vyžadují vyhledání informací a jejich správné a logické posouzení a zhodnocení. Předmět využívá vědomostí z jiných vyuč. předmětů, např. Ze, Vko, VV, ...

5.5.1.2 2. Výchové a vzdělávací strategie

V předmětu Dějepis využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- dáváme žákům možnost výběru úkolu, který budou řešit v rámci dějepisného projektu, zadáváme úlohy, při kterých jsou žáci nuceni využít poznatků z praxe, historickou literaturu, infocentrum, knihovnu apod.
- seznamujeme s osobnostmi dějin, které mohou sloužit žákům jako vzor
- během výuky klademe důraz na práci s textem a vyhledávání informací v literatuře (knihovna, encyklopedie...) na internetu
- využíváme mezipředmětových vztahů ... zadáváme úkoly, které propojují činnost v různých předmětech zejména Dě - OV, Dě - Ze, Dě - Vv atd.
- žáky postupně vedeme k samostatnosti při řešení historických souvislostí
- dáváme žákům možnost zúčastnit si různých soutěží a olympiád
- pozitivně žáky motivujeme využíváním pomůcek, zadáváním témat k samostatné práci výběrem z nabízených možností
- kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka.

Kompetence komunikativní

- zaměřujeme se na rozvoj komunikativních dovedností, na kulturní úroveň projevu při prezentaci vlastních projektů, referátů aj.
- umožňujeme žákům prezentovat své myšlenky veřejně (např. časopis, www stránky, ...)
- volíme vhodné organizační formy práce u vybraných historických témat
- připravujeme-vedeme žáky k hodnocení různých typů textů v kontextu minulost - současnost
- podporujeme používání výpočetní techniky – internetu, e-mailu při komunikaci žák-učitel i mezi žáky, vedeme žáky k přiměřenému vystupování a jednání na veřejnosti
- vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při skupinové práci, při zpracovávání školních projektů s dějepisnou tematikou

Kompetence občanské

- uplatňujeme metody sebepoznávání a seznamování žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. S odkazem na naši minulost žáky vedeme k respektování národních, kulturních a historických tradic
- na příkladu negativních zážitků druhých, aktuální mezinárodní situace apod. vedeme žáky k netoleranci vůči rasistickému a xenofobnímu chování ostatních
- žáky vhodně motivujeme při výuce prostřednictvím projektů, besed, exkurzí, vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, vážení si jejich vnitřních hodnot

Kompetence pracovní

- učíme žáky vážit si své práce a na konkrétních příkladech z historie také práce jiných – duševní hodnoty
- besedami, exkurzemi, manuálními činnostmi, např. v případě zhotovení modelů využitelných při výuce, pomáháme žákům ujasnit si vztah k různým pracovním činnostem, profesím, vážit si práce své i ostatních
- na každé činnosti se snažíme najít pozitivní prvky využitelné pro další práci v dějepisu

Kompetence personální a sociální

- na příkladech národních i světových dějin podporujeme u žáků odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi, národy a menšinami
- citlivě začleňujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do pracovních skupin v rámci skupinového vyučování
- vedeme žáky k tomu, aby si uměli otevřeně požádat o informace, rady nebo pomoc učitele a další zaměstnance školy při realizaci samostatných prací
- učíme žáky rovnocenně se zapojovat se do debaty o probíraném tématu v rámci skupiny i třídního kolektivu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky zejména k učení v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná historická data, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení
- na konkrétních historických situacích ukazujeme žákům možnosti řešení problémů, vedeme žáky k vlastní analýze problému a formulování závěrů
- co nejčastěji umožňujeme žákům, aby si podle svého zájmu sami zvolili, který problém chtějí řešit a k tomu jim poskytujeme dostatek materiálů a návodů k vyhledávání potřebných informací, včetně využití moderní techniky při řešení problémů
- motivujeme žáky pro zapojení do soutěží a dlouhodobých projektů a porovnáváním minulosti a současnosti snažíme se vtáhnout žáky do řešení aktuálních školních problémů
- zadáváme problémové úkoly rozvíjející tvořivost a podporujeme vzájemnou diskusi nad výsledky řešených problémů

Dějepis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.		Svět v pravěku a ve starověku	
	-pochopí důležitost a potřebnost historických poznatků -uvede příklady zdrojů informací, kde jsou shromažďovány -orientuje se na časové přímce	význam zkoumání dějin, získávání informací, historické prameny, historický čas a prostor	Inf – získávání informací
	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost v pravěku	
	objasní význam zemědělství, dobytčářství	doba kamenná, první zemědělci	
	objasní význam objevu a zpracování kovů	doba bronzová a železná	
	uvede příklady archeologických kultur na našem území	evropská etnika, osídlení našich zemí	Ze – mapa Evropy VMEGS -Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace MuV-Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
	-vyjmenuje nejstarší státy - rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací	nejstarší starověké civilizace a jejich odkaz Mezopotámie, Indie, Čína	
	-charakterizuje přírod.podmínky, rysy společnosti -pozná význam egypt. kulturní oblasti.	Egypt - stavby a kulturní památky, společnost	
	-zná první civilizace -seznámí se s osobnostmi objevitelů (Evans apod.)	Kréta, Mykénská kultura	ČJL - řecké báje a pověsti MuV- Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
	-pozná přírodní podmínky na jihu Balkánského poloostrova -charakterizuje řeckou společnost.	antické Řecko Atény a Sparta	

Dějepis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	-porovná formy vlády, postavení společenských skupin -vysvětlí podstatu antické demokracie		
	-demonstruje přínos antické kultury pro současnost -uvede osobnosti řeckých dějin	Kultura, věda - odkaz antického Řecka, Evropa pod vlivem antiky	VV, ČJL - stavby, lit.díla MuV - Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, VMEGS Objevujeme Evropu a svět
		Starověký Řím	
	pozná přírodní podmínky, společnost v antickém Římě	osídlení Itálie, založení Říma, život v Římě, ovládnutí Středomoří	
	-porovná formy vlády, postavení společenských skupin -vysvětlí podstatu antické demokracie	římská republika, římské císařství, osobnosti (Caesar, Augustus,...)	
	vysvětlí příčiny krize a důsledky rozpadu říše	krize Říma, rozpad říše	
	-demonstruje přínos antické kultury pro současnost -uvede osobnosti uvedeného období	kultura a odkaz antického Říma	VV, ČJL - stavby, lit. díla
		Svět ve středověku	
7	-popíše příchod nových etnik a s tím související změnu situace na kontinentě -vyjmenuje hlavní etnické skupiny	nový etnický obraz Evropy Raný středověk Germánské říše, stěhování národů	
	-popíše vznik nových států -popíše nový společenský systém a jeho principy -vysvětlí pojem christianizace a její význam	utváření států ve východo a západoevropském okruhu, jejich vývoj Nový systém - feudalismus Franská říše, Karel Veliký Evropa po rozpadu Franské říše Byzantská říše	
	porovná rysy západoevropské, byzantské, slovanské a islámské kultury	islámské říše ovlivňují Evropu Arabové, Turci ...Mohamed a islám křesťanství – Řím	VkO - náboženství OSV-Osobnostní rozvoj - Sebepoznání,

Dějepis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		Byzantská říše	Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy MuV – Mezilidské vztahy, etnický původ
	popíše první státy Slovanů, objasní situaci Velkomoravské říše	příchod Slovanů, Sámova říše, východní Slované. Velká Morava Cyril-Konstantin a Metoděj	
	-objasní postupný vývoj vznikajícího českého státu a jeho postavení v evropských souvislostech -vyjmenuje významné osobnosti	počátky dějin českých zemí pověsti, kroniky – historické skutečnosti Přemyslovci. První králové, hospodářské poměry	MeV-Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v med. sdělení , interpretace vztahu mediálních sdělení a reality)
	-vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka -popíše konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství k jiným věroukám	Křesťanství, papežství a křížové výpravy	VkO- světová náboženství MuV- Lidské vztahy, multikulturalita)
	-objasní rozvoj feudalismu v našich zemích -vysvětlí pojmy šlechta a poddaní -popíše kolonizaci -vysvětlí význam měst jako zdroje bohatství a moci krále -popíše český stát za posledních přemyslovských králů	kolonizace, vznik středověkých měst, horní, královská a poddanská města, život ve městě a na vesnici. Poslední Přemyslovci, vymření Přemyslovců po meči.	Dě (možný projekt Čes.stát za Přemyslovců .. rodokmen Přem., rozvoj vesnic a měst apod.)
	-vysvětlí postavení a přínos Lucemburků, růst významu českého státu	Český stát za vlády Lucemburků, Jan Lucemburský, Karel IV., Václav IV.	MuV Kulturní difference VMEGS Jsme Evropané MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	- vysvětlí vznikající krizi ve společnosti a z ní vyrůstající husitské revoluční hnutí -vypráví o významu osobnosti M.J.Husa v čes.dějtinách	Kritici společnosti a církve, M.Jan Hus, vzestup husitské revoluce	
	-vzpomene nejvýznamnější	-husitské revoluční hnutí, husitské	

Dějepis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	husitské války a příčiny jejich vítězství -vymezí význam husitské tradice pro český kulturní a politický život	války s křižáky - osobnosti, J.Žižka, P.Holý	
	-vyloží příčiny konce husitského hnutí -objasní postavení českého státu za Jiřího z Poděbrad a Jagelonců	konec husit. hnutí, bitva u Lipan, kompaktáta Český stát po husit. válkách, Jiří z Poděbrad, království dvojího lidu, Jagelonští králové	
	-vysvětlí postavení jednotlivých společenských vrstev -charakterizuje rozvoj společnosti	struktura středověké společnosti, postavení a funkce jednotlivých vrstev	
	uvede příklady románské a gotické kultury	románské a gotické umění a vzdělanost, srovnání gotiky s románským slohem	VV-umělecké slohy
	-popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky -uvede osobnosti, „objevitele“	zámořské objevy a počátky dobývání světa v 15.století	Ze
	seznámí se s existencí civilizací Mayů, Aztéků, Inků atd.	civilizace předkolumbovské Ameriky	Dě (lze malý projekt „Mimoevropské civilizace“)
	-vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka -pochopí nové myšlenky žádající reformu církve	renesance, humanismus, znovuzrození antic. ideálu. Reformace, evropské absolutistické monarchie	
	-objasní postavení čes. státu v habsburské monarchii -popíše rozdělení Evropy do řady mocenských a náboženských center	Český stát v 16. až 18.století, nástup Habsburků	
	-objasní příčiny "české války" -vyloží důsledky bělohorské porážky	české stavovské povstání 1618 – 1620, důsledky bělohorské porážky	
	-pohovoří o vzniku třicetileté války -posoudí její důsledky	české země za a po třicetileté válce, boje poddaných	
	-rozpozná znaky kulturních stylů -pozná barokní památky	barokní kultura v našich zemích	VV – umělecké styly, baroko
		Svět v novověku	
8	-vysvětlí pojmy absolutismus, konstituční monarchie,	osvícenství, osvícenský absolutismus	

Dějepis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	osvícenství		
	vyjmenuje některé osobnosti, jejich objevy -encyklopedické práce	18. a 19.stol., osvícenci, objevy, encyklopedisté	
	-vyjmenuje osvícenské panovníky -osvětlí, v čem tkví jejich osvícenský absolutismus	osvícenští panovníci v Evropě (Marie Terezie, Josef II. Fridrich II. Kateřina II.)	
	-pozná a určí hlavní znaky kulturních stylů -rozumí pojmům rokoko, klasicismus	rokoko, klasicismus	VV umělecké styly OSV-Osobnostní-rozvoj schopností poznávání
	-vysvětlí ekonomické, sociální a kulturní změny ve vybraných zemích, které charakterizují modernizaci společnosti -vymezí význam kolonií	vznik britského impéria, kolonie, vznik USA	
	-objasní postavení a situaci obyvatel v čes.státě v rámci monarchie -chápe význam i důvody reforem MarieTerezie a Josefa II.	Marie Terezie a Josef II. - reformy, obyvatelstvo ...prusko slezské války.	
	-objasní události fr.revoluce, jejich vliv na Evropu -chápe souvislosti mezi událostmi fr.revoluce, napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	velká francouzská revoluce, pád absolutismu, napoleonské období, uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu 1815	
	-vysvětlí modernizaci jednotlivých částí Evropy a rozdílné tempo vývoje. - charakterizuje soupeření velmocí.	průmyslová revoluce, industrializace a její důsledky pro společnost. Hospodářský liberalismus. Sociální otázka.	Fy-průmyslová revoluce EV -Lidské aktivity a problémy ŽP
	-porovná národní hnutí čes.národa s ostatními národy Evropy -hledá souvislosti mezi událostmi českými a evropskými	národní hnutí ostatních evropských národů, utváření novodobého českého národa (Metternich, obrození)	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	-charakterizuje emancipační úsilí národů a jednotlivých národnostních skupin -uvede požadavky formulované v revolucích	revoluce 1848. Revoluce jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů. Revoluce v českých zemích.	

Dějepis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	-pozná základní politické proudy v evropských zemích -pochopí vznikající sociální hnutí	-porevoluční Evropa, politické strany (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus) -velmocenská politika, Komuna, válečné konflikty	
	-vysvětlí vývoj významných evrop. zemí, zejména R-U -vysvětlí postavení čes. zemí v monarchii, národnostní a politické poměry	Sjednocování evropských zemí, Rakousko-uherské vyrovnání a industrializace v R-U	
	-charakterizuje soupeření velmocí, jeho důvod -vyloží pojem kolonialismus, příčiny konfliktů	konflikty mezi velmocemi, kolonialismus a imperialismus, Británie, USA, Japonsko, Rusko	
	charakterizuje hlavní kulturní znaky nové doby	kulturní rozrůzněnost doby, měšťanská kultura	
	-vysvětlí příčiny konfliktu -popíše nové uspořádání Evropy a vliv událostí v Rusku i v zámorí	první světová válka, politické, sociální a kulturní důsledky	MuV -Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně
	demonstruje zneužití techniky ve válce jeho důsledky	nové uspořádání Evropy, úloha ruské revoluce, USA	
	vysvětlí polit.a hospodář. situaci při vzniku republiky	vznik ČSR, sociální a polit.vývoj, národnostní problémy	
		Od novověku do současnosti	
9	-dokáže rozpoznat a popsat hlavní odlišnosti demokratických společností od totalitních -na příkladech umí vysvětlit nepřijatelnost antisemitismu, rasismu a jiných projevů nesnášenlivosti -zhodnotí postavení naší republiky v mezinárodních souvislostech	mezi dvěma světovými válkami nové uspořádání Evropy, úloha USA ve světě ČSR, její hosp.-pol. vývoj, sociální a národnostní problémy politická a hospodářská situace ve 20. a 30.letech - totalitní systémy	VkO, Ze- národnostní a rasová nesnášenlivost , VDO -Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	-umí vysvětlit příčiny, průběh a důsledky války, holocaust -dokáže na příkladech popsat život v našich zemích za protektorátu, -vysvětlí význam domácího a zahraničního odboje	druhá světová válka vypuknutí 2.sv.v. a její průběh holocaust situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války	
	-vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa	rozdělené světy rozdělení světa po 2.sv.válce,	Ze, VkO –globální problémy

Dějepis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	-na příkladech uvede střetávání obou bloků, umí vysvětlit příčiny vzniku a význam euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce -provede porovnání postavení vyspělého světa a rozvojových zemí -orientuje se v problémech současného světa -zná základní momenty historie ČSR od února 48 do současnosti	studená válka, vojenské bloky srovnání vývoje zemí východního a západního bloku Československo po únorovém převratu další vývoj Československa před r.1989 rozpad koloniálního světa, mimoevropský svět problémy současnosti	současnosti VMEGS (Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá) OSV-Sociální rozvoj-Mezilidské vztahy

5.5.2 Výchova k občanství

5.5.2.1 1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova je zařazen v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Důraz je kladen na vytváření občanského a právního vědomí žáků, rozvíjení osobní a občanské odpovědnosti, motivaci k aktivní účasti na společenském životě a respektování pravidel soužití. Žáci se seznamují se vztahy v rodině a širších společenstvích, získávají poznatky o hospodářském životě, činnosti důležitých politických institucí a orgánů a možnostech zapojení jednotlivce do občanského života. Vyučující vytvářejí prostor pro žákovo sebepoznávání a poznávání osobností druhých lidí, pro pochopení vlastního jednání i jednání ostatních v různých situacích.

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dále je využíváno informační centrum, učebna počítačů, knihovna aj.

Předmět má těsné vazby zejména s obsahy vzdělávacích předmětů dějepis a zeměpis.

V rámci předmětu jsou integrovány tematické okruhy těchto průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Kooperace, Komunikace, Sebepoznání a sebepojetí, Hodnoty, postoje, praktická etika)

Výchova demokratického občana (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Formy participace občanů v politickém životě)

Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy život. prostředí, Vztah člověka a prostředí)

Multikulturní výchova (Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity, Kulturní diferenciací)

Mediální výchova (Fungování a vliv médií ve společnosti, Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá)

5.5.2.2 2. Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu výchova k občanství využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení:

- motivujeme žáky například prostřednictvím jejich zapojení do různých projektů (Občan, Příběhy bezpráví aj.) k samostatnému vyhledávání informací, ověřování jejich pravdivosti, jejich zpracování a prezentaci (před třídou, učiteli, veřejností)
- předkládáním různých informací, textů obsahujících protichůdné názory vedeme žáky k jejich kritickému porovnávání a vyvozování vlastních závěrů
- vytváříme atmosféru důvěry (např. uplatňováním zásad komunitního kruhu), v níž se žák nebojí vyjádřit své stanovisko, i když se liší od názoru ostatních
- využíváním metod hry, dramatizace, hraní rolí apod. umožňujeme žákům získané znalosti a dovednosti prakticky použít a formou nácviku se připravit na řešení různých životních situací
- klademe důraz na orientaci žáka v aktuálním společenském dění (příprava a prezentace aktualit, hra na „televizní noviny“, příprava zprávy pro rozhlasové vysílání ve škole apod.)
- připravujeme pro žáky besedy a různá setkání s lidmi, jejichž profese, životní zkušenosti a prožitky umožňují žákům vytvářet si vlastní hodnotovou orientaci

- zadáváme různě zaměřené krátkodobé i dlouhodobé úkoly s cílem, aby si žák vyzkoušel různé techniky učení a zjistil, které mu vyhovují
- vedeme žáky k využívání možností, které nabízí internet a znalost práce s textovými a tabulkovými editory zadáváním úkolů, k jejichž zpracování musí žák použít prostředky VT
- využíváme možnosti spolupráce s místní knihovnou, informačním střediskem, městským úřadem atd. zejména při zadávání projektových prací žáků
- ve vhodných případech vyžadujeme kritickou reflexi práce jednotlivce či skupiny formou sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme žákům dostatek příležitostí, aby si sami zvolili problém, na jehož řešení se chtějí podílet (metody – brainstorming, sněhová koule, pozorování jevů, diskuse ve skupinách apod.)
- ukazujeme žákům na příkladech důsledky lidské lhostejnosti a neochoty angažovat se ve věcech veřejných a diskutujeme s nimi o těchto otázkách
- kladením problémových otázek, metodou diskuse skupin žáků obhajujících protikladná stanoviska vedeme žáky k tomu, aby hledali více variant řešení problému a uvědomovali si možnost případného konfliktu zájmů různých společenských skupin
- postupně rozvíjíme u žáků schopnost argumentovat a obhájit vlastní postup při řešení problému (metody – řízená diskuse, tvorba návrhů pravidel chování, norem, zákonů, programů smyšlených politických stran atd.)

Kompetence komunikativní

- co nejčastěji při plánování a organizování výuky vycházíme z námětů, názorů a zkušeností žáků
- volíme takové metody a formy práce, které podněcují žáky k vzájemné komunikaci (sněhová koule, hraní rolí, diskuse aj.)
- zadáváme úkoly (např. v rámci projektů) při kterých jsou žáci nuceni komunikovat na veřejnosti (např. zpracování anket), komunikovat s úřady státní správy či samosprávy písemnou či ústní formou
- předkládáme žákům různé typy textů a záznamů a podněcujeme žáky k jejich analýze a správnému pochopení (např. práce se zákonnými normami, Listinou práv a svobod, novinovými zprávami apod.)
- ukazujeme výhody (a upozorňují i na případná omezení) moderních komunikačních prostředků při navazování kontaktů s jednotlivci, skupinami, organizacemi
- při diskusích, besedách, vystoupeních žáků je upozorňujeme na vhodnost či nevhodnost použitých komunikačních prostředků, ukazujeme možné důsledky (reakce okolí)

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti a volíme takové typy úkolů, k jejich vyřešení lze využít kooperativních forem práce, vedeme žáky k práci ve dvojicích, či různých početných a různě složených skupinách
- rozborem situací a jevů, se kterými se žáci setkávají, vedeme žáky k pochopení nutnosti dodržovat pravidla soužití a spolupráce s druhými, vzájemné toleranci
- jednáme se žáky vždy s úctou a respektem, tak aby naše chování bylo pro žáky možným vzorcem chování ke svému okolí
- usilujeme o zapojení všech žáků do sociálních vztahů ve třídě tím, že individuálně zadaným úkolem dáváme možnost i méně komunikativním žákům uspět

- organizujeme setkávání žáků s lidmi, kteří u nich mohou svou přirozenou autoritou a silou osobnosti utvářet správné vzory chování
- ukázkami z literárních či filmových děl umožňujeme žákovi prostřednictvím příběhu prožít a pochopit nezbytnost pěstovat a chránit dobré vztahy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali vyjádřit pozitivní hodnocení práce druhého

Kompetence občanské

- rozbořem konkrétních situací, článků z tisku aj. vedeme žáky k pochopení nutnosti dodržovat zákony a obecně uznávané normy chování
- na příkladech ukazujeme žákům vzájemnou souvislost práv a povinností, motivujeme žáky, aby sami vyhledávali informace, které souvisí s uplatňováním práv a povinností a uvědomovali si, jak jsou tyto problémy spojeny s naším každodenním životem
- seznamujeme žáky se způsoby, jak se občan může domoci svých práv, s nejdůležitějšími zákony a činnostmi orgánů a organizací, která se tím zabývají
- motivujeme žáky, aby se podíleli na přípravě a organizování výletů a exkurzí zaměřených na poznávání kulturních a historických památek
- společnými návštěvami úředních místností (odbory MěÚ, volební místnost) pomáháme žákům překonat obavy a nebát se vyjádřit zájem zapojit se do řešení problémů obce
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali problémy, všímali si, co se děje v jejich městě a okolí, zapojovali se do kulturního a společenského života obce, uvědomovali si svou sounáležitost s místem, kde žijí
- zapojujeme žáky do činností zaměřených na ochranu přírody a životního prostředí, ve spolupráci s ekologickými středisky (Rychta Krásenka) připravujeme pro žáky besedy a výukové programy s ekologickou tematikou
- rozbořem situací, částí literárních či filmových děl, aktuálních článků, besed a rozhovorů s hosty budujeme v žácích odpor vůči názorům či jednání, které je v rozporu s lidskou důstojností a demokratickými principy

Kompetence pracovní

- na příkladech z ekonomického prostředí ukazujeme žákům, jak funguje tržní hospodářství, na jakých principech je založeno, a vedeme je k uvědomění si nutnosti mít takové znalosti a dovednosti, které jim umožní uplatnění na trhu práce
- prostřednictvím různých psychologických a sociálních her, testů osobnosti apod. pomáháme žákům poznat své silné a slabé stránky a uvědomit si své možnosti

Výchova k občanství			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.	žák - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a vystupuje proti němu	Naše škola: - význam a činnost samosprávy, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí - práva a povinnosti žáků, společná pravidla a normy	VDO - Občanská společnost a škola
		Naše obec, region, kraj - zajímavá a památná místa, ochrana památek, přírodních objektů a majetku, významní rodáci, místní tradice	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí návaznost na témata zařazená v rámci Člověk a jeho svět na 1. stupni
	- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Naše vlast - státní symboly, státní svátky, významné dny	
	- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví, co nás proslavilo, významné osobnosti, pro koho je naše vlast domovem	MuV - Lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity
	- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak pomáhat lidem v nouzi a v ohrožení	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost, solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé	OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí, mezilidské vztahy
	- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů	Zásady lidského soužití - dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	MuV - Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity OSV - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, kooperace, kompetice
	- zná a uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých život. situacích, v případě neshod či konfliktů volí nenásilné způsoby	Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, konflikty ve vztazích, problémy nesnášenlivosti	MuV - Lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity

Výchova k občanství			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	řešení		OSV - Sociální rozvoj - Komunikace
7.	žák - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede příklady	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví	
	- objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání	- hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana	Inf - ochrana duševního vlastnictví
	- dodržuje zásady hospodárnosti, objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a majetkem	- hospodaření s penězi majetkem a různými formami vlastnictví, rozpočet rodiny	
	- objasní potřebu tolerance, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, je tolerantní k menšinám	Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní tradice	MuV - Kulturní diferenciacce
	- zhodnotí nabídku kulturních institucí, vybírá si akce, které ho zajímají	- kulturní hodnoty, kulturní instituce, masová kultura	MuV - Kulturní diferenciacce, MeV - Fungování a vliv médií ve společnosti
	- rozlišuje nejčastější typy a formy států, na příkladech porovná jejich znaky	Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu	Dě a Ze - historické formy státu, typy státních zřízení
	- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moc ČR, jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- složky státní moci, jejich orgány a instituce, Ústava ČR	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Dě - fungování orgánů a institucí státní moci z histor. pohledu
	- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu	Principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus	VDO - Principy dem. jako formy vlády a způsobu rozhodování Dě - demokratické formy vlády v dějinách
	- vyloží smysl voleb do zastupitelstev a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb	- význam a formy voleb do zastupitelstev	VDO - Formy participace občanů v politickém životě

Výchova k občanství			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	ovlivňovat každodenní život občanů		
	- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti	Právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Protiprávní jednání – - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	Inf– porušování práv k duševnímu vlastnictví
8.	žák - objasní, jak sebepoznání ovlivňuje rozhodování a vztahy s druhými lidmi - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování cílů, uvědomuje si význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet přednosti, překonávat nedostatky, pěstovat zdravou sebedůvěru - rozpoznává projevy záporných charakter. vlastností, kriticky hodnotí a koriguje vlastní chování	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v myšlení jednání, vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter Osobní rozvoj - životní cíle a plány, život. perspektiva, význam motivace, vůle a osobní kázně při seberozvoji Podobnost a odlišnost lidí - rozdíly v prožívání, myšlení, jednání, projevy chování, systém hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých	OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika
	- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení reklamy na chování lidí	Kulturní život - kulturní hodnoty, kulturní instituce, masová kultura, prostředky masové komunikace	MeV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti Jazyk a jazyková komunikace

Výchova k občanství			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní projevy, zaujímá aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti	problémy lidské nesnášenlivosti, různé podoby netolerance, rasismus - vážný problém lidské civilizace, rovnost a nerovnost lidí	MuV - Lidské vztahy, etnický původ Dě - projevy netolerance a rasismu v dějinném pohledu
	- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých, posoudí význam ochrany lidských práv	Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	VDO - Občan, občanská společnost a stát MuV - Princip sociálního smíru a solidarity Dě- vznik nejstarších dokumentů týkajících se lidských práv a jejich další vývoj
	- objasní význam právní úpravy - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající	prolíná se s tématy oblasti Člověk a svět práce, VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	- provádí jednoduché právní úkony, uvede příklady smluv upravujících občanskoprávní vztahy	právní norma, předpis, důležité právní vztahy a závazky, styk s úřady	
	- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, uvědomuje si rizika jejich porušování	Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost	
9.	žák - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí	Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení	
	- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a kam směřují výdaje, uvede příklady sociálních dávek	- rozpočet státu, význam daní	
	- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb	- výroba, obchod, služby - funkce a návaznost	
	- na příkladu chování kupujících	Principy tržního hospodářství	

Výchova k občanství			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	- nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu, formy podnikání	
	- popíše vliv začlenění ČR do EU na život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i způsobů jejich uplatňování	Evropská integrace - podstata, význam, výhody, EU a ČR	VMEGS - Jsme Evropané Ze - postupné rozšiřování EU, vliv na vztahy mezi zeměmi, Dě - vznik a vývoj integračních procesů v Evropě
	- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, popíše výhody spolupráce mezi státy ...	Mezinárodní spolupráce - její výhody, významné mezinárodní organizace	VMEGS - Jsme Evropané Dě - vznik, vývoj a činnost význam. mezinárodních organizací Ze - členství v mezinárodních organizacích
	- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná klady a zápory	Globalizace - projevy, klady a zápory	VMEGS - Jsme Evropané
	- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří svůj názor na ně, popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	- významné globální problémy, způsoby jejich řešení	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
	- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni	- globální problémy, životní styl a lokální ekologické problémy, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů, globalizace a principy udržitelnosti rozvoje	EV - Vztah člověka a prostředí VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Ze a Př - ekologické problémy a možnosti jejich řešení
	- uvede příklady mezinárodního terorismu, vyjádří vlastní postoj k možnostem jeho potírání	- globální problémy	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

5.6.1.1 1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět fyzika je realizován na druhém stupni s hodinovou dotací jedné hodiny v šestém a sedmém ročníku a dvou hodin v osmém a devátém ročníku. Výuka probíhá většinou ve specializované učebně fyziky a chemie. Cílem předmětu je seznámení žáků s ději a procesy probíhajícími v přírodě, jejich pochopení a následné využití v praxi. Důraz je kladen především na rozvoj myšlení, řešení problému a provedení experimentu a měření s následným zpracováním výsledků. Ve vyučovacím předmětu fyzika jsou uplatňovány vazby na ostatní přírodovědné předměty (matematika, chemie, přírodopis, zeměpis).

5.6.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu fyzika využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- formou projektů vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací (z literatury, internetu a jiných zdrojů)
- zadáváme úlohy, které nutí žáky poznatky propojovat, systematizovat a uvádět do souvislostí
- řešíme fyzikální úlohy a úkoly mající souvislost se všedním životem
- necháváme žáky samostatně provádět pozorování a experimenty a takto získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat, hledat v nich souvislosti a vyvozovat závěry
- zadáváme úlohy, ve kterých žáci využívají obecně užívané termíny a symboly
- při prezentaci projektů a při obhajování výsledků svých prací vedeme žáky ke kritickému myšlení a sebehodnocení
- nabízíme doučování
- nabízíme účast v různých fyzikálních soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme problémové úlohy, zejména odvozené z praxe
- žáky jsou stavíme do situací, které je nutí přemýšlet o problému, analyzovat jej a samostatně nebo ve spolupráci s ostatními jej řešit
- ukazujeme žákům, jak při řešení problémů využívat podobné a shodné znaky a následně zadáváme úkoly vyžadující analogii
- necháváme žáky experimentálně ověřovat platnost některých fyzikálních zákonů
- navozujeme situace, kdy žáci pomocí experimentu, pozorování a následné analýzy objevují pro ně nové fyzikální zákony
- zadáváme projekty s různými problémy a následně žáci provádí obhajobu výsledků a postupů řešení
- zadáváme praktické úkoly, ve kterých žáci aplikují fyzikální zákony
- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů na základě samostatně získaných informací
- při řešení a zpracování problémů využíváme IT

Kompetence komunikativní

- diskutujeme se žáky o problémech a řešeních úloh, a tak je nutíme k přesnému vyjádření myšlenky a názoru v logickém sledu

- zadáváme úlohy vyžadující logickou posloupnost
- v diskusích o výsledcích a řešeních úloh a projektů vedeme žáky k naslouchání druhým, vhodné reakci a obhájení svého názoru věcnou argumentací
- při zadávání úloh využíváme různých typů záznamu, obrazových materiálů,...

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, k jejichž úspěšnému zvládnutí je nutná spolupráce několika lidí
- experimenty volíme tak, aby si při nich žáci museli práci a úkoly rozdělit, aby jejich řešení bylo rychlé a efektivní
- vedeme žáky k tomu, aby si uměli otevřeně požádat o informace, radu nebo pomoc
- dbáme na dodržování dohodnutých pravidel chování, zejména při fyzikálních měřeních

Kompetence občanské

- na základě získaných vědomostí a informací poukazujeme na technicko-ekologické problémy využití fyzikálních objevů v praxi
- na základě získaných informací vedeme žáky k utváření vlastního názoru na ekologické problémy spojené s technickým pokrokem lidstva (zejména na poli energetického průmyslu)
- poukazujeme na souvislosti technického rozvoje a současných klimatických změn
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v situacích ohrožujících zdraví (jaderná havárie, manipulace s elektrospotřebiči, ...)

Kompetence pracovní

- vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel, zejména při provádění experimentu a různých měřeních
- seznamujeme žáky s různými nástroji, přístroji a zařízeními, ukazujeme jejich bezpečné a účinné využití
- ukazujeme žákům možnosti využití fyzikálních znalostí a zkušeností v jejich budoucím zaměstnání a v pomoci při řešení různých situací v budoucnosti

Fyzika			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.	Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a těleso	Měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	Ma- Převody jednotek OSV- Osobnostní rozvoj-Rozvoj schopností poznávání, Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Změří velikost působící síly	Gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gr. silou a hmotností tělesa	Ze- Gravitační pole Země
	Určí v jednoduché situaci druhy	Výslednice dvou sil stejných a	

Fyzika			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	sil působící na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	opačných směrů	
	Uvede konkrétní příklady jevů dokazující neustálý neuspořádaný pohyb. Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně teploty.	Skupenství látek - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze	Che- Stavba a složení látek EV-Základní podmínky života
7.	Rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému tělesu. Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu.	Pohyby těles - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý	OSV- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Morální rozvoj- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích.	Newtonovy zákony- první, druhý (kvalitativně) třetí	
	Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů.	Rovnováha na páce a pevné kladce	
		Tlaková síla a tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí	
		Třecí síla - smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi	
	Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	Pascalův zákon - hydraulická zařízení	
	Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	Hustota látek	
		Hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	Ze-Atmosféra EV - Základní podmínky života, Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí
	Předpoví z analýzy sil působící na těleso v klidné tekutině	Archimédův zákon - vztlková síla, potápění, vznášení se a	

Fyzika			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	chování tělesa v ní.	plování těles v klidných tekutinách	
8.	Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost prostředí pro šíření zvuku. Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu	Př - Stavba lidského ucha OSV- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Sestaví správně podle schématu el. obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří el. proud a napětí. Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů. Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny mg. pole v okolí cívky a na vznik indukovaného napětí v ní. Zapojí správně polovodičovou diodu.	Elektrické a magnetické pole - elektrostatika, elektrický obvod, elektrická a magnetická síla, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický proud, elektrické . napětí, elektrický odpor, elektromotor, transformátor	
	Dokáže vysvětlit princip výroby elektrické energie, objasní přenos elektrické energie a problémy s tím spojené.	Výroba a přenos elektrické energie	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
9.	Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa. Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem. Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh. Určí v jednoduchých případech teplo přijaté nebo	Práce, výkon, energie - formy energie, polohová, pohybová, elektrická, vnitřní energie, přeměny skupenství, jaderná energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	OSV – Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, VMGES- Evropa a svět nás zajímá, EV-Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního

Fyzika			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	odevzdané tělesem. Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.		prostředí, Vztah člověka a prostředí
	Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém opt. prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh. Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke nebo od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	Světlo - zdroje světla, vlastnosti světla, šíření světla, odraz a lom světla, zobrazování odrazem a lomem, optické přístroje, spektrum	Př - Lidské oko, vady oka Ze-Měsíční fáze, zatmění OSV – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet. Odliší hvězdu od planety na základě jejích vlastností.	Vesmír - vznik a vývoj vesmíru, objekty ve vesmíru	Ze -Sluneční soustava

5.6.2 Chemie

5.6.2.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Chemie je zařazena do výuky na 2. stupni v 8. a v 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žáci se seznamují se základy obecné, fyzikální a organické chemie. Poznávají v jednoduché formě podstatu hmoty, pravidla chemického názvosloví, základní chemické zákony, mechanismus reakcí a jednoduché chemické výpočty. Seznamují se s vlastnostmi a praktickým využitím vybraných chemikálií a poznávají nebezpečnost chemických látek pro životní prostředí. Učí se bezpečnosti při práci s chemikáliemi.

Výuka probíhá většinou v pracovně Fy-Che. Do výuky je zařazováno praktické seznamování s vybranými chemikáliemi a s chemickými ději, projektová výuka a talentovaným žákům je umožněna účast na školní chemické soutěži, na Poháru Heyrovského a okresní chemické olympiádě. Využívány budou i nabídky projektů Tereza apod.

5.6.2.2 Výchovně vzdělávací strategie

V předmětu chemie využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení:

- zařazujeme co nejčastěji praktické experimenty a laboratorní cvičení, jejichž prostřednictvím žáci pozorují a posuzují chemické děje, vyhodnocují je a své poznatky využívají pro vlastní učení
- zadáváme jednotlivcům a skupinám vyhledávání (v různých pramenech) informací, které nevyžadují vysvětlení učitelem nebo provádění praktických pokusů
- požadujeme vyhledané informace přednést ostatním, navrhnout výběr podstatného k zápisu do sešitů
- vyzýváme žáky k diskusím o chemické podstatě jevů a jejich průběhu
- ukazujeme na souvislosti chemických dějů s ostatními přírodovědnými oblastmi zkoumání
- krátké pasáže z učebnice zadáváme žákům k prostudování, kontrolujeme pochopení textu
- zadáváme žákům úkoly, jejichž řešení vyhledají na internetu, v odborných časopisech a encyklopediích, k procvičování učiva používáme pracovní listy pro jednotlivce i skupiny
- provádíme rozbor chyb při laboratorní práci a v protokolech o LP
- umožňujeme slabším a chybějícím žákům individuální doučování
- obtížnost zadávaných úkolů (při procvičování a testech) přizpůsobujeme schopnostem žáků, aby každý mohl zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů:

- klademe před žáky úkoly odpovídající jejich úrovni vědomostí, schopnostem a možnostem
- zařazujeme formy práce vedoucí k pochopení daných problémů, k jejich správné formulaci a nalezení cest k jejich řešení, navrhuje různé metody a podáváme doplňující informace, které by přispěly k nalezení řešení úkolu samotným žákem, korigujeme chybná řešení a umožňujeme hledat jiné cesty
- ověřujeme, zda řešení problému pochopili všichni žáci, vedeme diskusi nad výsledky řešení
- volíme i takové problémy, které vyžadují práci s moderní technikou – PC programy, internet
- zadáváme žákům dlouhodobější projektový úkol, který vyžaduje plánování postupu a rozvržení v čase, případně i rozdělení na dílčí úkoly pro jednotlivce

- netrestáme za chybu, ale vedeme žáky k poznání, že uvědoměním si chyby se lze poučit

Kompetence pracovní:

- před každým chemickým experimentem poučíme žáky o bezpečném zacházení s chemikáliemi, o postupu práce a o likvidaci produktů reakce
- při pokusech vyžadujeme opatrné zacházení s pomůckami, informujeme žáky o jejich ceně a náročnosti jejich výroby
- vyžadujeme vlastní hodnocení své práce, vyvozujeme poučení
- seznamujeme žáky s možnostmi uplatnění chemických vědomostí při volbě povolání, informujeme o profesích souvisejících s chemickou vědou

Kompetence personální a sociální:

- při praktických činnostech zařazujeme skupinové metody práce, vyžadujeme kolektivní poradou o postupech, rozdělení dílčích úkolů a zhodnocení práce jednotlivce celou skupinou
- chválíme a oceňujeme iniciativu žáků, ochotně pomáháme, radíme a poskytujeme informace, pokud o ně žák požádá

Kompetence komunikativní:

- vyžadujeme správnou formulaci myšlenek, rozvíjíme schopnost vystihnout podstatné, vedeme žáky k diskusi o řešení problému, komunikaci ve skupině
- umožňujeme a požadujeme obhajobu svých názorů před ostatními a prezentaci výsledků svých splněných úkolů
- dbáme na věcnou, odbornou a jazykovou správnost vyjadřování

Kompetence občanské:

- při seznamování s chemickými látkami uvádíme vliv látek na životní prostředí
- seznamujeme žáky s některými technologickými postupy vedoucími ke zlepšení stavu ŽP
- pravidelně v hodinách věnujeme čas sledování a vyhodnocování zpráv z médií týkajících se problematiky ŽP
- dbáme na ekologickou likvidaci produktů experimentů
- v rámci projektové výuky volíme i úkoly zabývající se regionální ekologickou situací
- upozorňujeme žáky na důsledky zneužívání chemických látek pro vojenské a teroristické účely, na důsledky požívání narkotik, drog, alkoholu aj. chemických látek

Chemie			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
8.	žák		
	rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek rozpozná přeměny skupenství uvědomuje si nebezpečí při práci s chemikáliemi rozliší směsi a chem. látky	Vlastnosti látek zásady bezpečné práce nebezpečné látky R-věty, S-věty	Fy - fyzikální změny látek
	navrhne postupy oddělování složek ze směsí	Směsi, dělení, koncentrace, odděl. složek	Př – význam vody a vzduchu pro život EV – Základní podmínky života, lidé a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
	rozlišuje druhy vod, uvede příklady jejich použití	Voda	
	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu, navrhne, jak lze omezovat znečištění zhodnotí význam vody pro život na Zemi, popíše, co je teplotní inverze, smog, uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší	Vzduch	EV- Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	používá pojmy ve správných souvislostech orientuje se v PSP chápe podstatu vazeb v molekulách chápe zásady pro psaní vzorců jednod. sloučenin	Čističové složení látek molekuly, atomy, jádro, obal prvky, názvy, značky, protonové číslo PSP, skupiny, periody chemické sloučeniny, druhy vazeb	Fy - stavba hmoty
	popíše hlavní vlastnosti vybraných prvků, jejich využití v průmyslu zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu O a O ₃ v atmosféře	Prvky základní informace o halogenech, o nekovových prvcích a kovech (O,H,S,P,C,Si,Fe, Cu, Zn)	Př - biogenní prvky EV - Ekosystémy, zákl.podmínky života, vztah člověka k prostředí
	rozliší reaktanty a produkty aplikuje ZZH při psaní rovnic chápe mechanismus zákl. typů reakcí	Chemické reakce zákon zachování hmotnosti látkové množství, molární hmotnost klasifikace reakcí rychlost reakcí	
	používá ox. číslo k názvosloví a psaní vzorců	Anorganické sloučeniny halogenidy, ox. číslo, názvosloví,	

Chemie			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	popíše vlastnosti a užití vybraných látek, vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí	použití oxidy, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných oxidů	
	popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů vysvětlí postup pomoci při poleptání zná názvy a vzorce vybraných hydroxidů, odvodí názvy dalších hydroxidů	Hydroxidy vlastnosti, vzorce, názvy a použití významných hydroxidů výroba vápna	
	popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin vysvětlí postup pomoci při poleptání zná názvy a vzorce vybraných kyselin, odvodí názvy dalších kyselin	Kyseliny vlastnosti, vzorce, názvy a použití významných kyselin	Př- vliv kyselých dešťů na vegetaci EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	zná podstatu kyselých a zásaditých roztoků orientuje se na stupnici pH, změří pH UIP	Neutralizace kyselé a zásadité roztoky, měření pH praktické provedení	Př- 1. pomoc OSV -Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	chápe složení molekul solí z kationtů a aniontů zná názvy a vzorce vybraných solí uvede příklady vzniku solí	Soli vznik solí, názvosloví solí vlastnosti a použití vybraných solí	
9.	Žák		
	chápe nebezpečí při úniku a působení NL na člověka a přírodu zná pravidla chování v ohrožení aplikuje zásady o principech hašení požárů při řešení modelových situací	Ochrana člověka před účinky NL hořlaviny	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika EV - Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy ŽP
	vypočítá hmotnost reaktantů a	Výpočty	Ma- zlomky,

Chemie			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	produktů z chem. rovnice matematicky vyjádří vztahy mezi M., n, m dokáže určit koncentraci roztoků dle vzorce aplikuje vzorce na řešení výpočtů	molární hmotnost, výpočty z rovnic, výpočty koncentrace, hmotnostní zlomek	trojčlenka
	chápe základní vlastnosti a použití kovů, uvede stručný popis výroby železa	Kovy	
	chápe podstatu redoxních dějů, vyčíslí jednoduchou rovnici	Redoxní děje	
	uvede příklad využití elektrochem. dějů v praxi	Elektrochemie	Fy - el. článek
	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, zná jejich zdroje, vlastnosti a použití uvede příklady produktů zpracování ropy a uhlí	Organické sloučeniny, uhlovodíky, paliva, uhlí, ropa, zemní plyn	Ze-světová naleziště EV- lidské aktivity a problémy ŽP, zákl. podmínky života
	uvede příklady fosilních a průmyslových paliv, zhodnotí jejich využívání posoudí vliv spalování paliv na životní prostředí rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie uvede příklady havárií způsobených ropou, důsledky na přírodu		Př- ekologie EV- lidské aktivity a problémy ŽP, zákl. podmínky života
	rozliší vybrané deriváty, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití vybraných derivátů	Deriváty uhlovodíků halogenderiváty, oxideriváty	
	chápe průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě chápe význam biokatalyzátorů v živém organismu	Přírodní látky, biokatalyzátory bílkoviny, tuky, cukry, hormony, vitamíny, enzymy	Př – výživa, biologie EV- lidské aktivity a problémy ŽP, zákl. podmínky života
	uvede příklad vybraných plastů, jejich použití posoudí využívání plastů z hlediska životního prostředí	Plasty polymerace	PČ – práce s plasty EV- Lidské aktivity a problémy ŽP zákl. podmínky života

Chemie			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	<p>zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů</p> <p>vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady</p> <p>zjistí, kde a jak v okolí dochází k znečištění prostředí, navrhne, jak tomu předcházet</p> <p>chápe nebezpečí zneužívání léků a drog pro zdravý život</p>	Chemie a společnost chemický průmysl, průmyslová hnojiva, stavební pojiva, chemie v zemědělství	<p>Př -ekologie, životní prostředí,</p> <p>EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
		léčiva a návykové látky	<p>Př- výživa, zdravý životní styl</p> <p>EV -Zákl. podmínky života,</p>

5.6.3 Přírodopis

5.6.3.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku

Časová dotace: 6.- 8. ročník 2 hodiny týdně
9. ročník - 1 hodina týdně

Vzdělávání v přírodopise je zaměřeno na:

- funkční integraci poznatků z biologických a dalších přírodovědných oborů
- získání přehledu o vzniku a vývoji Země a života na ní, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a jejich vzájemných vztazích
- získání základních poznatků o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi
- osvojení takových poznatků, dovedností a metod pozorování živé a neživé přírody, jichž by mohli žáci využívat jak ve svém dalším vzdělávání, tak ve svém praktickém denním životě.

Metody a formy práce jsou zaměřeny na samostatnou práci žáků, práci ve skupinách, ve dvojicích, práci s odbornou literaturou .

Předmětem prolínají průřezová témata:

- EV- ochrana životního prostředí, přítomnost škodlivých látek, stav ovzduší, zachování podmínek života, získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie
- MuV- lidské vztahy

5.6.3.2 Výchové a vzdělávací strategie

V předmětu Přírodopis využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- Poskytujeme žákům dostatek přírodního materiálu k pozorování
- Seznamujeme žáky s různými představiteli biologie s cílem vzbudit zájem o přírodovědná zkoumání
- Pořádáme pro žáky besedy s odborníky (ekologická centra, ...) a exkurze (botanická zahrada, ZOO) s cílem seznámit se s méně známými druhy rostlin a živočichů
-

Kompetence k řešení problémů

- Pro lepší orientaci v určitých oblastech přírody zařazujeme různé kvízy, rébusy, hádanky, křížovky,....
- Pro rozšíření znalostí určitých oblastí přírodopisu využíváme výukové programy na PC, pracujeme s odbornými časopisy
- Zadáváním dlouhodobějších úkolů s přírodopisnou tematikou vedeme žáky k plánování činností

Kompetence komunikativní

- Zadáváme žákům projektové úkoly s přírodopisnou tematikou a umožňujeme jim výsledky své práce prezentovat před spolužáky

Kompetence sociální a personální

- Při prezentacích projektů s přírodopisnou tematikou a jejich následném rozboru vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské

- Pravidelně v hodinách věnujeme čas sledování a vyhodnocování zpráv z médií týkajících se problematiky ŽP

Kompetence pracovní

- Provádíme poučení o bezpečnosti při LP a pokusech
- Péčí o květinovou výzdobu školy a úpravou okolí školy vedeme žáky k uvědomování si nezbytnosti ohleduplného chování k přírodě

Přírodopis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.	rozliší zákl. orgány rostlinného těla, popíše stavbu jednotl. částí rostlinného těla, zná funkce těchto částí, vysvětlí fotosyntézu	Stavba rostlinného těla (zákl.orgány) Kořen Stonek List	navazuje na témata oblasti ČaJS – 1.stupeň Che - fotosyntéza
	zná podmínky růstu a vývinu rostlin	Růst a vývin rostlin	EV-Základní podmínky života
	uvede druhy vegetativního rozmnožování a příklady k jednotlivým druhům	Vegetativní rozmnožování	PČ-pěstitelské práce
	popíše stavbu květu, rozlišuje jedn. druhy květenství	Stavba květů, druhy květenství	
	vysvětlí význam opylení a oplození pro vývoj rostliny, nakreslí schéma	Opylení, oplození	
		Semen, stavba, přenos	PČ-pěstitelské práce - rozmnožování rostlin
	má přehled o rozdělení a rozšiřování plodů	Plod	
	uvede rozdíly mezi jednoděložnými a dvouděložnými rostlinami	Krytosemenné rostliny	Che - jedovaté rostliny, léčivé rostliny
	vysvětlí pojem vyšší a nižší rostliny, rozlišuje jednotlivé skupiny řas a jejich význam pro život	Jednobuněčné řasy	
	pozoruje pod mikroskopem jedn.	Mechy	

Přírodopis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	části mechové rostlinky a provádí nákres		
	srovnává podle připraveného materiálu jednotlivé zástupce	Presličky, plavuně, kapradiny	
	rozlišuje jedn. zástupce jehličnanů, pozoruje jejich listy (jehlice), zná různá užití dřeva	Nahosemenné rostliny	PČ-pěstitelské práce - zahrady, pokojové rostliny
	popíše stavbu těla plodnice, rozeznává některé zástupce jedlých a jedovatých hub	Houby	Che -jedovaté látky EV-Ekosystémy
	vysvětlí pojem symbióza, vztah lišejníků a čisté prostředí	Lišejníky	EV - Ekosystémy
7.	rozumí pojmu systematická jednotka, připraví preparát k mikroskopování	Třídění organismů Mikroskop a jeho jednotlivé části	Fy
	provede nákres živočišné buňky s jedn. částmi, vysvětlí jejich význam	Živočišná buňka	
	zná pojem jednobuněčný živočich, registruje nebezpečí nákazy cizopasníků této podříše	Jednobuněční živočichové	EV - Vztah člověka k prostředí
	vysvětlí vývoj tasemnice bezbranné a dodržování čistoty chovů hosp. zvířat	Mnohobuněční živočichové (ploštěnci, hlísti)	EV - Vztah člověka k prostředí
	pozorování mikroskop. preparátů, seznámení s různými tvary lastur a ulit	Měkkýši	
	umí vyprávět o významu kroužkovců	Kroužkovci	
	chápe pojem chitin, umí vysvětlit pojem mimotělní trávení, pozoruje mikroskopické preparáty	Členovci	EV - Základní podmínky života
	poznává různé druhy hmyzu	Hmyz	EV-Základní podmínky života PČ – pěstitelské práce -paraziti rostlin
	zná rozdíl strunatci - obratlovci	Obratlovci	
	pozoruje části těla ryb - ploutve	Paryby, ryby	EV - Základní podmínky života
	zjišťuje odlišnosti ryby - obojživelníci, chápe potřebu jejich ochrany	Obojživelníci	EV - Lidské aktivity a problémy ŽP

Přírodopis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	umí poskytnout první pomoc při uštknutí hadem	Plazi	
	pozná běžně žijící ptáky	Ptáci	
	umí vyprávět o životě vybraných druhů savců, popíše kostru a jednotlivé orgány vybraných zástupců	Savci	EV - Základní podmínky života na Zemi, Lidské aktivity a problémy ŽP
8.	chápe typy chování u zvířat, umí uvést příklady	Etologie	
	seznámí se s vývojovými etapami člověka	Původ a vývoj člověka	Dě – původ a vývoj člověka
	objasní pojem rasismus	Lidské rasy	MuV - Lidské vztahy
	popíše stavbu kostí, umí poskytnout první pomoc při zlomeninách	Opěrná soustava	TV – první pomoc
	rozpozná základní skupiny svalů, namaluje a popíše sval	Pohybová soustava	
	objasní funkce těl. tekutin a jejich význam pro člověka	Tělní tekutiny	
	vysvětlí pojem infarkt, transfúze, imunita	Oběhová soustava	
	umí vyhledat informace o problematice zdravého životního stylu	Dýchací soustava	VkZ – zdravý životní styl
	sestaví jídelníček s energetickými hodnotami	Trávicí soustava	Che -metabolismus složení potravy - vitamíny EV - Vztah člověka k prostředí
	objasní pojem dialýza	Vylučovací soustava	
	seznámí se se zásadami správné ochrany kůže před UV zářením	Kůže	Che – UV záření
	umí popsat řídicí centrum nervové soustavy	Nervová soustava	
	vysvětlí pojem žláza s vnitřní sekrecí, uvědomí si vliv hormonů na jednotlivé oblasti člověka	Hormony	Che - hormony
	umí vyhledat informace o problematice nemocí jednotlivých smyslových ústrojí	Smyslová ústrojí	Fy -optika (oko)
	chápe a respektuje rozdíly mezi lidmi dané pohlavními odlišnostmi, seznamuje se	Rozmnožovací soustava	VkZ-sexuální výchova , pohlavní choroby

Přírodopis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	s pohlavními chorobami, které mohou ovlivnit nejen jeho zdraví ale i jeho potomků		
	rozumí pojmům genetika, alela, seznamuje se s dědičnými chorobami a jejich možnému předcházení	Genetika	
9.	diskutuje o názorech na vznik Země a složení vesmíru	Vznik Země, postavení Země ve vesmíru	Ze – Země, vesmír EV -Základní podmínky života na Zemi
	rozliší pojem nerost - hornina, určí a stručně popíše vybrané nerosty a horniny	Mineralogie Horniny	Che, Fy-vlastnosti nerostů
	umí vysvětlit původ sopečné činnosti a zemětřesení, nakreslí a popíše vrásu	Vnitřní geologické děje	Ze – geologické děje
	seznámí se se změnami krajiny způsobené vnějšími geologickými ději	Vnější geologické děje	
	rozliší jednotlivé typy půd	Pedologie	PČ-pěstitelské práce-složení půdy , význam
	seznámí se s jednotlivými geologickými érami, určí rostliny a živočichy charakteristické pro jednotlivé období	Geologické éry	
	umí objasnit živé a neživé podmínky vývoje života na Zemi, chápe pojem emise, imise, skleníkový efekt	Vznik života, vývoj organismu	Che
		Geologická stavba ČR	Ze
	vyhledává informace o stavu životního prostředí, zná národní parky, ukáže je na mapě ČR	Ekologie	Fy, Che, Ze Vko – životní prostředí EV Lidské aktivity a problémy ŽP Ekosystémy

5.6.4 Zeměpis

5.6.4.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpis patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, má společenskovední a přírodovědný charakter. Kooperuje především s obory vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Společenskovední a zároveň přírodovědní charakter předmětu umožňuje žákům uvědomovat si užitečnost přírodovědných poznatků v praktickém životě, složitost souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Zeměpis utváří komplexní pohled na přírodu a společnost.

5.6.4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu zeměpisu využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací o probíraných oblastech podle zadaných kritérií
- Vedeme žáky k používání obecných znaků, pojmů a symbolů v zeměpise
- Učíme žáky pracovat s různými zdroji informací – internet, zeměpisné encyklopedie, tematické atlasy

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme problémové úlohy se zeměpisnou tematikou – křížovky, kvízy
- Vedeme žáky k chápání a hledání řešení globálních problémů Země v co nejširších souvislostech

Kompetence komunikativní

- Zadáváme žákům projektové úkoly s zeměpisnou tematikou
- Usilujeme o souvislé a výstižné vyjádření názorů žáků na společenské dění ve světě
- Necháváme žáky diskutovat o probíraných tématech
- Vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při zpracovávání školních projektů

Zeměpis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6	Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	1. Přírodní obraz Země – a) VESMÍR Země jako planeta, vlastnosti planet zemského typu, pojmy-kometa, planetka, galaxie, meteoritická tělesa	Fy – vesmír 9.roč
6	Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu a tvaru Země	Důkazy tvaru Země, důsledky rotace a oběhu, změna intenzity slunečního záření	
6	Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry na celoplanetární úrovni, jejich	b) FYZICKÁ GEOGRAFIE Složky a stavba krajinné sféry, základní jevy a procesy	EV – Ekosystémy, základní podmínky života

Zeměpis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	vzájemnou souvislost a podmíněnost	v jednotlivých sférách : <i>atmosféra</i> : vlastnosti troposféry, proudění vzduchu, předpověď počasí, podnebná pásma a jejich rozšíření <i>hydrosféra</i> – oběh vody v krajině, pojmy- povodí a úmoří, pramen a ústí, jezero a rybník, povrchová a podpovrchová voda, pohyby mořské vody(příliv, odliv, vlnění, mořské proudy)	Fy – vlastnosti látek
6	Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a společnost, klasifikuje tvary zemského povrchu	Vnější a vnitřní geomorfologičtí činitelé – jaké síly je způsobují <i>Litosféra</i> – pohyby litosférických desek, zemětřesení, sopečná činnost, eroze. Tvary povrchu podle nadmořské výšky, členitosti reliéfu, druhy pohoří, kras	EV – Ekosystémy, základní podmínky života Př – geologie 9.roč
6	Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozšíření hl. biomů, porovnává různé krajiny jako součást pevninské krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	<i>Biosféra</i> -Vegetační pásma země Půdy Kulturní krajina – zemědělská, průmyslová Vegetační stupně Přízpůsobivost rostlin a živočichů	Př – zoologie 7.roč
6	Používá s porozuměním základní geografickou, kartografickou a topografickou terminologii	2. geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie c) KARTOGRAFIE, TOPOGRAFIE Globus, zeměpisná poloha, druhy map, měřítko mapy, mapové značky, turistické značky, výškopis mapy, Druhy geografie Pojmy – kontinent, poloostrov, ostrov, moře, záliv, průliv, průplav, časové pásmo, hranice	
6	Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	3. terénní a geografická výuka, praxe a aplikace Určování světových stran podle buzoly, orientace základní mapy v terénu	

Zeměpis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6	Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu a na mapě, náčrtek terénu podle vrstevnic	
	<i>Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu v přírodě</i>	<i>Přesunuto do TV (terénní běh, lyžařský kurz, turistické vycházky)</i>	
7	Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa	4. Regiony světa – d) REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE SVĚTADÍLU Obecná osnova pro komplexní fyzicko-geografickou a socioekonomickou charakteristiku regionu	Čj - popis
7-8	lokalizuje na mapách světadíly a oceány, porovnává a přiměřeně hodnotí jejich polohu rozlohu, přírodní, hospodářské a politické poměry, podle zvolených kritérií hospodářských rozlišuje rozvojová jádra a periferní oblasti, lokalizuje na mapách hl. surovinové a energetické zdroje	Poloha a hranice světadílů Přírodní poměry světadílů Nerostné bohatství Rozložení průmyslu a zemědělství Rozložení dopravní sítě Oblasti cestovního ruchu Politická mapa světadílů Rozdělení světadílů na regiony	VkO – formy států
7-8	Porovná a přiměřeně hodnotí kulturně společenské a ekonomické zvláštnosti a podobnosti vybraných makroregionů a modelových států světa, zvažuje, jaké změny v nich nastaly, nastávají či mohou nastat a co je jejich příčinou, posoudí na přiměřené úrovni rozložení, strukturu, růst, dynamiku pohybů světové populace ve vybraných makroregionech	Rozložení obyvatelstva, národy náboženství, jazyky, struktura zaměstnanosti, ekonomická vyspělost a podmínky pro rozvoj v : - Severní Afrika, Sahel, JAR, Egypt - Jihozápadní Asie, Indie, Čína, Japonsko, Asijští Tygři, Afgánistán, Kambodža - USA, Kanada, Mexiko, Kuba, Brazílie, Argentina, Kolumbie - Austrálie Severní Evropa Západní Evropa Jižní Evropa Jihovýchodní Evropa Střední Evropa Naši sousedé Východní Evropa Rusko	MuV – Etnický původ, VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané
9	Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje	5. Česká republika – REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE ČR Poloha	

Zeměpis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	v evropském a světovém kontextu	Přírodní poměry – podnebí, vegetace, hl. geomorfologické jednotky, přírodopis, vodstvo, nerostné bohatství	
9	Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR, hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Správní členění Rozložení průmyslu a zemědělství Dopravní síť Oblasti cestovního ruchu	VDO – Formy participace občanů v politickém životě Vko – moje vlast
9	Vymezí a lokalizuje místní oblast a hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, kulturní a hospodářské poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje a přiměřeně anglicizuje vazby k vyšším územním celkům-Blanensku, jižní Moravě, Vysočině	Kunštátsko	Vko – místní region
	Zhodnotí přiměřeně strukturu a funkce světového hospodářství, porovná předpoklady a hlavní faktory rozmístění hospodářských aktivit Hodnotí a přiměřeně porovná hospodářský potenciál ČR ve světovém a evropském kontextu	6. Společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí – e) GEOGRAFIE OBYVATELSTVA, SÍDEL, POLITICKÁ, HOSPODÁŘSKÁ, EKOLOGIE SVĚTA Struktura hospodářství Lokalizační činitelé Územní dělba práce, světová centra průmyslu, světové obilnice Ukazatelé hospodářského rozvoje	
9	Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě státního zřízení, cílů integrace – vojenská, hospodářská, uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních organizacích, institucích a integracích	Národnosti a mnohonárodnostní státy Druhy státního zřízení, politická mapa světa Společenství národů EU NATO SNS Vybrané seskupení mimo Evropu	Vko – Evropská unie
9	Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní obecně geografické znaky sídel	Pojmy – urbanizace, aglomerace, megalopolis Sídlo venkovské a městské	
9	Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hl. aktuální politické změny a politické	Arabské země Korea Čečensko	

Zeměpis			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	problémy v konkrétních regionech	Libérie a Súdán Politická mapa současného světa	
9	Uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Těžba surovin Doprava Živelné pohromy Kácení deštného pralesa Šíření pouští Potravinová a energetická krize	EV – Lidské aktivity a podmínky životního prostředí
6-9	Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Čtení různých druhů map, kartodiagramů, mapových značek Vyhledávání informací v zeměpisných tabulkách, internetu, encyklopediích	

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

5.7.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova je realizována v 1. až 9. ročníku takto:

I. stupeň : 1.- 5. ročník období hudebních her a manipulace s hudebním materiálem.

II. stupeň : 6. - 9. ročník období „vhledů do hudby a jejích společenských funkcí“.

Hudební výchova má časovou dotaci jedné hodiny týdně a uskutečňuje se prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností.

Výuka hudební výchovy směřuje k tomu, aby žáci :

- kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, pěveckého hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- rozvíjeli své receptivní, reprodukční schopnosti a dovednosti
- porozuměli hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby
- získali vhled do hudební kultury české a jiných národů.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci a produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby.

5.7.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu hudební výchova využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení :

- - při výuce klademe důraz na správnou techniku zpěvu
- - vedeme žáky k tomu, aby vyjádřili hudbu pohybem
- - při doprovodu písní nabízíme žákům využití různých rytmických nástrojů
- - vedeme je k tomu, aby uplatnili své znalosti a dovednosti i mimo hodiny HV
- - při výuce hudebních dějin seznamujeme žáky s úspěšnými vzory
- - při výuce využíváme i mezipředmětové vztahy (TV - tanečky a vyjádření hudby pohybem, PČ - výroba jednoduchých hudebních nástrojů)
- - při výuce dějin hudby využíváme poslechové skladby

Kompetence občanské :

- - při výuce písní různých národů a etnických skupin vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám
- - motivujeme je k provozování hudebních aktivit i ve volném čase (prevence patologických jevů v chování dětí)

Kompetence komunikativní :

- - při nácviu písní a tanců se zaměřujeme na kulturní úroveň projevu
- - vytváříme příležitosti k veřejnému vystupování a umožňujeme žákům prezentovat své dovednosti (třídní, školní i veřejná vystoupení)

Kompetence pracovní :

- - učíme žáky zacházet s jednoduchými rytmickými nástroji
- - vedeme je k ohleduplnému zacházení s hudebními nástroji
- - výrobky jednoduchých hudebních nástrojů využíváme v praxi
- - vedeme žáky ke správné hlasové hygieně

Kompetence personální a sociální :

- - pro děti připravujeme takové taneční a pěvecké situace, kde je nutná vzájemná spolupráce
- - při nácviu písní a tanců je vedeme k výměně rolí ve skupině
- - pochvalou a oceněním práce posilujeme žákovu sebedůvěru

Kompetence k řešení problémů :

- - motivujeme žáky k zapojení do hudebních soutěží, společných vystoupení a provozování hudby ve volném čase

Hudební výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
1.	Rozvíjí hudební sluch a představivost.	Zvuk, tón.	
	Využívá slovního a hudebního rytmu.	Píseň, říkadlo.	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Vytváří si pěvecké dovednosti a návyky: správné držení těla, dýchání, tvoření tónů a výslovnost.	Správný nádech při zpěvu.	
	Využívá jednoduchých hudebních nástrojů.	Hudba vokální a instrumentální.	
	Zpívá čistě, rytmicky přesně.	Melodie stoupající a klesající. Tóny hluboké a vysoké .	VV-vyjádření hudby graficky
	Pohybem reaguje na znějící hudbu.	Ukolébavka, pochod.	TV-vyjádření hudby pohybem
		Poslechové skladby: CD s nahrávkami hudebních ukázek pro první ročník.	
2.	Posiluje správné pěvecké návyky.	Zpěv: výběr písní podle složení třídy Zesilování, zeslabování. Melodie stoupá - klesá (sledování melodie v notovém zápisu).	
	Pokouší se orientovat v širokém spektru hudebních stylů a žánrů.	Lidová píseň, píseň vytvořená skladatelem (pro děti).	OSV-Osobnostní rozvoj - Rozvoj

Hudební výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Rozvíjí hudební představivost. Rozvíjí hudební sluch, rytmické, tonální a harmonické citění.		schopnosti poznávání
	Využívá nástrojů k doprovodu písní. Hraje na Orffovy nástroje.	Rytmus, barva	VV- výtvarné vyjádření hudby
	Reaguje na hudbu pomocí tance, gest a mimiky.	Poslechové skladby: CD s nahrávkami hudebních ukázek pro 2.ročník.	TV- vyjádření hudby pohybem
3.	Žák upevňuje při zpěvu správné pěvecké návyky.	Zpěv písní, které rozšiřují pěvecký rozsah žáků (c1 - d2).	OSV -Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie známých lidových a dětských písní.	Pěvecké návyky (držení těla a hlavy, dýchání, tvoření tónů, výslovnost). Zpěv s dynamickými odstíny: slabě-silně v rozmezí p – mf.	
	Na základě individuálních schopností používá jednoduché rytmické nástroje při doprovodné hře. Rozlišuje nejznámější hudební nástroje.	Opakování poslechových skladeb z nižších ročníků. Poslechové skladby: CD s nahrávkami hudebních ukázek pro 3. ročník.	PČ-výroba vlastních rytmických nástrojů (ze skořápek ořechů, kelímků naplněných rýží, čočkou ...)
	Pohybem reaguje na hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků.	Nácvik dvoudobé chůze a tance v průpletu, přísuvný krok. durového tonického trojzvuku.	TV-vyjádření hudby pohybem
	Dovede zazpívat (pomocí písně) stoupající a klesající melodii.	Nácvik durového tonického trojzvuku.	
	Umí zapsat notu a pomlku.	Notová osnova, houslový klíč, nota celá, půlová, čtvrt'ová, pomlky.	
	Podle melodie pozná státní hymnu a umí jí projevit úctu.		
4.	Zpívá přiměřeně svým schopnostem jednohlasně, dvojhlasně, kánon. Správně artikuluje. Umí správně dýchat a tvořit tón.	Jednohlasý, dvojhlasý, skupinový zpěv, kánon.	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Zná a umí používat solmizační slabiky.	Solmizační slabiky.	
	Získává přiměřené poslechové	Noty c1-c2.	

Hudební výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	dovednosti. Ví, co je notová osnova, co ji tvoří, ví, co je takt, taktová čára. Umí zapsat notu a pomlku čtvrtovou, půlovou, celou. Umí vytleskat jednoduchý rytmus.	Takty - 2/4,3/4, 4/4. Taktování ve 2/4, 3/4 taktu. Nota s tečkou, předznamenání. Legato, repetice. Taktování, rytmický zápis říkadla.	
	Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodu či sólové hře.	Píseň lidová, umělá.	
	Pohybem reaguje na znějící hudbu.	Polka, valčík, pohybové hry.	TV -žáci vyjadřují hudbu pohybem, tancem -učí se jednoduché taneční kroky
	Umí rozlišit nejznámější hudební nástroje.	Základní rozdělení hudebních nástrojů.	
	Poznává vzestupnou, sestupnou, ukončenou, neukončenou, hlavní, vedlejší melodii.	Rondo. Kánon. Poslechové skladby: CD s nahrávkami hudebních ukázek pro 4. ročník	
	Chápe význam dynamiky a používá ji.	Stupňování (gradace) uvnitř skladby.	
5.	Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky. Podle individuálních dispozic zpívá čistě a rytmicky přesně.	Vokální činnosti, hlasová příprava – intonace, hlasová výchova, správná výslovnost, zřetelná artikulace.	
	Umí zapsat noty v rozmezí c1-c2.	Stupnice C dur.	
	Umí opakovat vytleskaný rytmus.	Taktování ve 4/4 taktu, pohybové hry.	
	Ví, co je notová osnova, co ji tvoří, ví, co je takt, taktová čára. Orientuje se v notovém záznamu melodie..	Opakování poznatků o notové osnově. Koruna, synkopa, metrum, legáto. Rytmus, takt, metrum. Tónina, akord.	
	Orientuje se v různých hudebních žánrech a směrech. Umí vyjádřit hudbu jednoduchým pohybem. Umí používat Orffovy hudební nástroje na přiměřené úrovni.	Symfonický orchestr, dirigent, sbormistr. Lidový tanec, lidová hudba, lidová kapela, zlidovělé písně. Rytmický a pohybový doprovod písní.	TV-vyjádření hudby pohybem

Hudební výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Zná českou hymnu, umí ji zazpívat podle svých možností.	Česká státní hymna - vznik.	
	Má základní poznatky o životě a tvorbě B. Smetany, A. Dvořáka.	Smyčcový kvartet, menuet. Poslechové hádanky. Poslechové skladby: CD s nahrávkami hudebních ukázek pro 5. ročník.	Dě –historické poznatky o době, ve které tvořili skladatelé, s nimiž se žáci seznamují
6.	Žák při zpěvu dodržuje pravidla hlasové hygieny. Intonuje intervaly za pomoci jednoduchých lidových písní. Doprovází zpěv rytmicky (hra na tělo, Orffovy nástroje).	Zpěv: -výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy	
	Definuje vlastnosti tónů. Orientuje se v malé písňové formě dvojdlíné a třídlíné.	Hudební teorie: - notová osnova, předznamenání - melodie, rytmus, tempo, dynamika, intervaly - rozdělení hudebních nástrojů	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Rozvíjí hudební sluch, tonální, harmonické a rytmické cítění. Rozlišuje sluchem dechové nástroje dřevěné a žesťové. Při poslechu skladeb poznává různorodé výrazové prostředky. Uvědomuje si hudebně výrazové prostředky skladby. Chápe vztahy mezi jednotlivými hlasy (hlavní a vedlejší melodie).	Poslech: -písňová tvorba, opera, opereta, balet, muzikál, hudební revue -návštěva hudebního představení, besedy	
	Pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých tanečních kroků	Hudebně pohybové činnosti: -dramatizace písní, spojení pohybu s hudbou, tanečky	
	Seznamuje se s počátky hudebních dějin.	Hudební dějiny: - původ hudby, pravěk, starověk	
7.	Orientuje se v jednoduchém notovém zápisu..	Hudební teorie: -notová osnova, stupnice, tempo, dynamika	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky. Podle svých dispozic zpívá čistě a rytmicky přesně.Srovnává charakter lidových písní v různých krajích naší vlasti.	Zpěv: -výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy	

Hudební výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Uplatňuje individuální dovednosti při doprovodu zpěvu Získané vědomosti a dovednosti využívá při vlastních hudebních aktivitách.		
	Seznamuje se s předními skladateli gotiky, renesance a baroka.	Hudební dějiny: -gotika, renesance, baroko	Dě –historické poznatky o době, ve které tvořili skladatelé, s nimiž se žáci seznamují
	Rozvíjí poslechové a hudební dovednosti. Při poslechu vnímá rozdíl v obsazení nástrojů symfonického orchestru a komorní hudby. Sleduje hudebně výrazové prostředky (melodii, rytmus, tempo, dynamiku, harmonii). Vnímá gradaci a kontrast v hudbě.	Poslech: -fuga, koncert, sonáta, symfonie, kantáta, muzikál -návštěva hudebního představení, besedy	VV-výtvarné vyjádření hudby -při poslechu klasické hudby připomenout výtvarná díla malířů té doby
	Pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých tanečních kroků.	Hudebně pohybové činnosti: - dramatizace písní, spojení pohybu s hudbou, hudebně pohybové hry	TV-vyjádření hudby pohybem
8.	Intonačně čistě a rytmicky přesně zpívá. Dbá na hlasovou hygienu.	Zpěv: -výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy	
	Zdokonaluje se v orientaci v jednoduchém notovém zápisu. Vnímá a definuje rozdíly mezi hudebními žánry.	Hudební teorie: - stupnice, tónina - vícehlasé skladby, opera, kantáta, suita, oratorium, koncert - moderní hudební nástroje - lidová píseň	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Chápe vztah autor-interpret-posluchač. Uvědomuje si výrazové prostředky stylů a žánrů.	Poslech: -poslechové skladby k výuce dějin -referáty žáků -návštěva hudebního představení, besedy	VV -výtvarné vyjádření hudby -při poslechu klasické hudby připomenout výtvarná díla malířů té doby

Hudební výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Využívá doprovod písni na rytmické nástroje.	Hudebně pohybové činnosti: - dramatizace písni, spojení pohybu s hudbou, taneční styly	TV-vyjádření hudby pohybem
	Rozlišuje hudební slohy. Vnímá úlohu hudby ve společnosti. Orientuje se v základních stylech jazzové hudby.	Hudební dějiny: - klasicismus, romantismus - vážná hudba 20. století - historie jazzu	Dě –historické poznatky o době, ve které tvořili skladatelé, s nimiž se žáci seznamují
9.	Při zpěvu dodržuje pravidla hlasové hygieny. Respektuje pěvecký, instrumentální i hudebně pohybový projev ostatních.	Zpěv: -výběr písni podle složení třídy a výběru učitele	
	Orientuje se v oblasti hudebních pojmů, značek.	Hudební teorie: -stupnice, tónika, harmonie, kytarové značky -rytmus, metrum, takt, tempo	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
	Orientuje se v dějinách hudebního umění, má přehled o hudebních stylech minulosti i současnosti.	Hudební dějiny: -počátky hudebních dějin v Čechách, -česká populární hudba 19.století -populární česká hudba 20.století až po současnou hudební scénu - populární hudba, trampska píseň	Dě –historické poznatky o době, ve které tvořili skladatelé, s nimiž se žáci seznamují
	Vnímá a definuje rozdíly mezi hudebními žánry. Chápe vztah autor – interpret – posluchač. Uvědomuje si výrazové prostředky stylů a žánrů. Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Poslech: -poslechové skladby k výuce dějin -referáty žáků -návštěva hudebního představení, besedy	VV -při poslechu klasické hudby připomenout výtvarná díla malířů té doby
	Rozpozná některé z tanců různých stylových období.	Hudebně pohybové činnosti: -spojení pohybu s hudbou, taneční styly	

5.7.2 Výtvarná výchova

5.7.2.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Výtvarná výchova umožňuje žákům poznat kulturu jako proces i výsledek duchovní činnosti, umění jako proces specifického poznání a dorozumívání z vnějšího i vnitřního světa.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech: a) tvorba vnímání b) interpretace.

Tyto činnosti umožňují rozvíjení a uplatnění vlastního vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivosti, fantazie, intuice a invence.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

5.7.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu výtvarná výchova využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení:

- umožňujeme žákům, aby se podíleli prostřednictvím vlastní tvorby na utváření a užívání jazyka umění, na kultivování projevů a potřeb, utvářeli kriteria hodnocení činností

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání, k tvořivému přístupu, výběru vlastní volby; nabízíme inspirační zdroje, dodáváme žákům sebedůvěru, vedeme k samostatnému vyhodnocování

Kompetence komunikativní:

- podněcujeme žáky, navozujeme situace, usměrňujeme projevy, zařazujeme témata, vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu a pochopení, poznání uměleckých hodnot

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k vytvoření pravidel ve skupině, vytváříme pozitivní klima, vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro poznání a pochopení uměleckých hodnot v sociálních a kulturních souvislostech, umožňujeme žákovi objevovat sebe samého jako svobodného jedince, oceňujeme, motivujeme

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám současnosti i minulosti, kulturním projevům a potřebám různorodých skupin; k zaujímání osobní účasti tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Kompetence pracovní:

- definujeme pravidla pro tvorbu, seznamujeme s BOZP, pojmenováváme výtvarné nástroje a materiály, techniky, organizujeme exkurze, demonstrujeme využití znalostí z umělecké

oblasti, umožňujeme žákům se rozhodnout v procesu tvorby, vedeme žáka k poznání vlastních možností

Výtvarná výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		1. Výtvarné vyjádření skutečnosti	
1.-3.	Umí zacházet s některými prostředky a materiály, ovládá základní technické dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarné vyjádření vjemů a postojů na základě vlastního prožitku, podle vyprávění, četby, filmu - rozvíjení dětské představivosti a fantazie - pozorování přírody a činností lidí - barvy základní, barevný kontrast a harmonie 	<p>ČJ-literatura</p> <p>ČaJS-příroda živá a neživá</p>
	Dokáže si organizovat vlastní výtvarnou práci	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarné vyprávění, od popisu děje k charakteristice postav, jejich vztahů - pozorování přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení tvarů, barvy, struktury (otiskování v barvě, frotáž, kresba, dotváření a kombinace přírodních materiálů) - poznávání krásy živé i neživé přírody na vycházce - vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin na základě představ, vytváření prostorových útvarů seskupováním a kombinováním přírodních materiálů - sledování základních přírodních zákonitostí na tvarově zajímavých rostlinách, stromech - poznávání a zobrazování tvarů a funkcí věcí jako záměrných lidských výtvorů - pozorování tvaru a jeho závislosti na funkci a materiálu - sledování a srovnávání tvarů předmětů stejného charakteru a funkce, rozvíjení pozorovacích schopností a paměti 	<p>ČJ-popis děje</p> <p>ČaJS-přírodniny živé a neživé EV – Vztah člověka k prostředí</p> <p>ČaJS-rostliny</p> <p>Ma-geometrie</p>
		2. Užití práce dekorativní a prostorové	

Výtvarná výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Začíná chápat výrazové vlastnosti barvy a základy barevné harmonie	- při hře s barvou poznávání vlastností barev - barvy základní-husté, řidké, světlé, tmavé - rozvíjení citu pro prostor na základě modelování	
	Umí se orientovat ve svých malířských potřebách, umí je udržovat v pořádku.	- rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus (rytmické řazení různých přírodních prvků, jejich otisky, řazení různých tvarů vystřihovaných z papíru, textilu) - rytmické řešení plochy s využitím různých prvků	Ma-geometrie, tvary
		3. Výtvarné umění a životní prostředí	
	Zná některé ilustrátory dětských knih	- aktivní práce s ilustrací (Josef Lada, Jiří Trnka, Josef Čapek, Adolf Born, Zdeněk Smetana,...) - funkce ilustrací a jejich výrazových prostředků (barva, linie, prostor, postavy,...)	ČJ- literatura
	Poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů	hračka, loutka, maňásek v životě dítěte, hračky současné i minulé	
	Uplatňuje při práci představivost a fantazii	seznámení s různými druhy výtvarného umění (malířstvím, grafikou, sochařstvím, architekturou), využití vycházek k objevování zajímavých staveb v okolí	Ma-geometrie, tělesa
	Umí používat vhodné oblečení k různým příležitostem.	- poznávání některých aspektů kultury a odívání - průběžné rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí	Př-životní prostředí MuV- Kulturní difference
4.- 5.		1. Výtvarné vyjádření skutečnosti	
		Život na Zemi	
	Výtvarně vyjadřuje svoje zkušenosti, názory a postoje ke světu v souladu se svým nadáním a potřebami	- Slunce zdroj tepla a světla, Země nositelka všeho živého, zeměkoule - pásma života, vzdálené kraje, mapy kontinentů, rostliny a zvířata, životní prostředí, zodpovědnost lidí za život - Člověk - historie lidského rodu báje, pověsti, lidská sídla, lidské	Pří - vesmír, živý a neživý svět VI - historie, naše vlast, HV-výtvarné vyjádření hudebních zážitků OSV-Sebepoznání a sebepojetí,

Výtvarná výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		činnosti, výzkumné výpravy, minulost a přítomnost z pohledu jednotlivce i národů - Člověk ve vesmíru vesmírné objevy, hvězdná seskupení, objevování vesmíru, kosmonautika - Poznání sama sebe smyslové poznatky, tělové zkušenosti, podoby tváře, tělo, pohyb, nálady, myšlenky, pocity	Seberegulace a sebeorganizace
		Výtvarné techniky	
	Zvládá použití rozličných výtvarných technik a jejich kombinace	- kreslířské techniky - kresba dřívkem a perem (inkousty, tuše), kresba měkkou tužkou, rudkou, uhlím - malířské techniky - malba temperou, vodovými barvami, suchým pastelem - grafické techniky - otisky, tisk ze šablon nebo koláže, odkrývací technika na voskovém podkladě, monotyp - ostatní techniky - koláž, frotáž, muchláž a další dle materiálních možností	Ma-geometrické tvary
		2. Užití práce dekorativní a prostorové	
	Zapojuje se do individuálního i kolektivního prostorového vytváření a uspořádávání prostoru	- poznávání jednoduchých ornamentálních prvků, jejich řazení (kompozice), barevné řešení (barva dekorativních prvků a podkladu) - dekorativní kompozice v ploše i pásu - praktické užití dekorativních prvků v keramice, textilní tvorbě (navazovat na tradice a užití umění) - možnosti dekorativních prací	Vl - dekor v historii našeho národa Vl - hrnčířské a textilní oblasti MuV-Kulturní difference
	Vytváření dekorativní kompozice dle vlastního cítění	- parafráze keramického dekoru, prostírání, záložka do knihy, pozvánka, obalový papír, tapeta, předsádka knihy, dekorativní kachlík, přívěsek, ozdobný talíř	Ma-organizace prostoru, geometrické tvary, tělesa, měření, rýsování

Výtvarná výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - poznání a estetické hodnocení životního prostředí domácího i veřejného - sestavování a konstruování prostorových útvarů, objektů, maket a hraček z různých materiálů při utváření prostoru - 	Ma-geometrie
		Možnosti prostorových prací	
		volné tvarované objekty (talířky, hrnečky, šálky, vázičky), skutečné i fantastické lidské a zvířecí postavy, makety architektury v ploše, makety prostorových forem z krabic, origami	Pří - regiony
		3. Výtvarné umění a životní prostředí	
	Umí vnímat knihu jako výtvarný objekt, subjektivně hodnotit její zpracování	<ul style="list-style-type: none"> - aktivní práce s knihou a ilustrací - výtvarná úprava knih (písmo, předsádka, přebal, vazba, ilustrace) - setkání s výtvarným uměním - knihy o umění (monografie výtvar. umělců, rukopis umělce, umělecké styly), výstavy, besedy - aktivní výtvarný kontakt s uměleckým dílem - parafráze reprodukcí, zvětšování detailů, dokreslování chybějících částí, rozbor reprodukcí 	ČJ-literatura
	Podílí se na tvorbě estetického prostředí ve třídě i ve škole	<ul style="list-style-type: none"> - užité umění v nejbližším okolí (cit pro estetičnost a praktičnost) - výstavky předmětů s ohledem na jejich funkci, tvar, dekor - estetika a praktičnost v odívání a uspořádání předmětů denní potřeby 	ČJL-kniha, poezie MuV- Multikulturalita, Kulturní difference OSV-Osobnostní rozvoj - Kreativita
	Pomocí výtvarného vyjádření prezentuje svoje pocity a dojmy z kulturních akcí	<ul style="list-style-type: none"> - volný přepis dojmů z uměleckých zážitků, poslech hudby, četba poezie, zážitky z návštěv divadel a koncertů - moderní formy vizuálně - obrazového vyjádření - fotografie, film, tiskoviny, televize, 	HV-hudba a svět- poslech hudebních děl MeV-Tvorba mediálních sdělení

Výtvarná výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		elektronická média, reklama	
	Umí vytvořit pozvánku, upoutávku nebo plakát na dané téma	- využití výtvarných technik k propagaci ochrany životního prostředí a upozornění na vážné problémy - plakáty, upoutávky, tematické práce, výtvarné etudy	Pří - životní prostředí a jeho ochrana EV-Vztah člověka k prostředí
		Prezentace výrobků a výtvarných prací žáků - výstavky ve třídách - výzdoba chodeb školy - výstavky v místní knihovně - tematické výstavy - Den otevřených dveří	
6.-7.	- pojmenovává vizuálně obrazné elementy při vlastní tvorbě a interpretaci, porovnává jejich kvality na základě vztahů, umí ocenit jejich začlenění - samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy ve vztahu k celku vizuálně obrazného vyjádření	vizuálně obrazné prostředky pro vyjádření elementů - linie, tvar, objem, barevné kvality, textura-jejich jednoduché vztahy	Ma-geometrie
	-kombinace vizuálně obrazných elementů uplatňuje nejen k projevení vlastních životních zkušeností	rozvržení v obrazové ploše a objemu	
	-při vnímání událostí rozpozná účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné, objemové i prostorové vizuálně obrazné prostředky	vytváření sestav ve statickém a dynamickém chápání interakce s realitou	
	-rozpoznává možnosti statických a dynamických vizuálně obrazných vyjádření	reflexe zrakového vnímání v souvislosti s vnímáním ostatními smysly	
	-uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu - při tvorbě a interpretaci vizuálních obrazných vyjádření vybraných, upravených či samostatně vytvořených v sociálních vztazích, jichž je účastníkem	- vztahy-podobnost, kontrast, rytmus - vzájemné vztahy mezi větším počtem elementů-kresba, grafika - pohybové, hmatové, sluchové reflexe, hudební doprovod - emotivní a smyslově orientační deskriptivní účinek ve vztahu k vlastnímu prožívání interakce s realitou	

Výtvarná výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
8.			
	<p>- vybírá, pojmenovává i samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů a jejich vztahů k vizuálně obrazným vyjádřením zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, variuje jejich různé vlastnosti k získání originálních výsledků</p> <p>- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení nejen vizuálních zkušeností získaných ostatními smysly pohybem, hmatem, sluchem</p>	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností-manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace	Ma-geometrie OSV-Osobnostní rozvoj – Psychohygiena Kreativita
	-užívá vizuálně obrazná vyjádření pro zachycení jevů, kvalit a procesů v proměnách, vývoji a vztazích	typy vizuálně obrazných vyjádření (např. umělecký obraz, reklama, obrazové zpravodajství, film, interaktivní grafické aplikace)-jejich rozlišení z hlediska osobně založených představ, prožitků, zkušeností a poznatků	
	-rozlišuje a interpretuje obsah vizuálně obrazného vyjádření uměleckých projevů současnosti i minulosti, zkoumá jejich účinek na intenzitu svých prožitků jak v jejich celistvosti, tak na úrovni vztahů vizuálně obrazných elementů	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické a dynamické)	
	- k tvorbě vizuálně obrazných vyjádření užívá některých z metod uplatňovaných v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	motivace vizuálně obrazných vyjádření – motivace fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní	
9.			
	- kombinace vizuálně obrazných elementů uplatňuje nejen k projevení vlastních životních zkušeností, ale přistupuje k nim z hlediska komunikačního účinku ve vizuálně obrazném vyjádření	osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) kritéria jejich	ČJ-literatura Ma-geometrie

Výtvarná výchova			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	- při vnímání událostí rozpozná účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné a objemové i prostorové vizuálně obrazné prostředky	porovnávání, jejich zdůvodňování	
	rozpoznává možnosti statických a dynamických vizuálně obrazných vyjádření (prostorových, objemových, plošných, lineárních) uplatňuje je k reflexi svého přístupu k realitě	typy vizuálně obrazných vyjádření (umělecký obraz, reklama, obrazové zpravodajství, film, interaktivní grafické aplikace)	
	uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu k realitě a k jejímu vizuálně obraznému vyjádření, svobodně volí a kombinuje vizuálně obrazné prostředky tak, aby mohl vyjádřit pocity a prožitky i dosud neznámé či nejasné	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora	OSV-Sociální rozvoj- Komunikace OSV – Osobnostní rozvoj - Kreativita
	ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření vybraných, upravených či samostatně vytvořených v sociálních vztazích, jichž je účastníkem	zdroje autorství vizuálně obrazných vyjádření - z hlediska interakcí osobně blízkých a osobně představitelných i z hlediska interakcí historických a sociálních	
	uvědomuje si různorodost interpretací vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k ní jako k možnému zdroji inspirace	použití odborné literatury - vlastní interpretace, fotokopie, práce na PC	
	samostatně odhaluje interpretační kontext	rozlišení z hlediska osobně založených představ, prožitků, zkušeností a poznatků a z hlediska vztahu k rozmanitosti a šíři účinků společenských konvencí	
	uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost spojů	pohybová kresba v prostoru - živá figurace, práce s linií - rozvoj volné motoriky, grafika - volná, užitá grafika	
	vybírá, pojmenovává i samostatně vytváří bohatou škálu elementů	práce s uměleckými díly - obraz, socha, plastika, lidové umění - dekor	

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Výchova ke zdraví

5.8.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je zařazen v 6., 7. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Hlavním cílem předmětu je učit žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví ve všech jeho složkách (fyzické, psychické a sociální) a být za ně zodpovědný. Žáci jsou vedeni k upevňování zdravotně preventivních návyků, k rozvíjení dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích.

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dále je využíváno informační centrum, učebna počítačů, knihovna aj.

Předmět má těsné vazby zejména s obsahy vzdělávacích předmětů přírodopis a výchova k občanství.

Obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova (Komunikace, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Psychohygiena, Hodnoty, postoje, praktická etika).

Dále jsou v předmětu integrovány tematické okruhy průřezového tématu Mediální výchova (Fungování a vliv médií ve společnosti, Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality).

5.8.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu výchova ke zdraví využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací týkajících se problematiky zdraví, ověřování jejich pravdivosti, jejich zpracování a prezentaci
- organizací projektů (Den zdraví) a zadáváním projektových úkolů umožňujeme žákům uplatnit získané poznatky při praktické činnosti
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů souvisejících s podporou a ochranou zdraví a vedeme je k jejich využívání v běžném životě
- předkládáním různých informací, textů obsahujících protichůdné názory vedeme žáky k jejich kritickému porovnávání a vyvozování vlastních závěrů
- využíváním metod hry, dramatizace, hraní rolí apod. umožňujeme žákům získané znalosti a dovednosti prakticky použít a formou nácviku se připravit na řešení konkrétních situací

Kompetence k řešení problémů:

- aktivizujeme žáky ke zkoumání různých aspektů problému, porovnávání názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností se zdravím, k vyvozování závěrů pro vlastní chování, rozhodování a jednání v různých situacích
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů spojených se zdravím člověka
- vedeme žáky k samostatnému pozorování praktických jevů a jednání lidí, které souvisí se zdravím, ke kritickému vyhodnocování takto získaných poznatků
- kladením problémových otázek, metodou diskuse skupin žáků obhajujících protikladná stanoviska vedeme žáky k tomu, aby hledali různé varianty řešení problému

- rozbořem situací a jevů, se kterými se žáci setkávají, je vedeme- k pochopení důležitosti péče o zdraví tělesné i duševní

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textům a obrazovým materiálům souvisejícím s tematikou zdraví
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů na různé otázky týkající se zdraví a umožňujeme jim ověřovat si některé praktické dovednosti v modelových situacích
- volíme takové metody a formy práce, které podněcují žáky k vzájemné komunikaci o tématech týkajících se zdravého životního stylu
- vytváříme atmosféru důvěry, v níž se žák nebojí sdělit svou zkušenost či vyjádřit své stanovisko, i když se liší od názoru ostatních

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, v nichž si žáci uvědomují odlišnost i jedinečnost každého člověka a v nichž se zároveň rozvíjí jejich sebedůvěra a vědomí vlastních možností ovlivňovat své zdraví
- vytváříme dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobností člověka, jeho zdraví, vztahů obou pohlaví aj.
- využíváme spolupráce s odborníky v otázkách zdravého životního stylu (lékaři, pracovníky odborných center a poraden aj.)
- ukázkami z literárních či filmových děl umožňujeme žákovi prostřednictvím příběhu uvědomit si nezbytnost chránit své zdraví
- podporujeme odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi
- vytváříme atmosféru důvěry a spolupráce, v níž se žák cítí bezpečně a nebojí se požádat o informace, radu či pomoc

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy
- navozujeme modelové situace k prokázání praktických dovedností ochránit zdraví své i jiných v krizových okamžicích, v případě hrubého zacházení, násilí atd.
- rozbořem situací, částí literárních či filmových děl, aktuálních článků, besed a rozhovorů s hosty budujeme v žácích negativní postoj vůči názorům či jednání, které je v rozporu s etickými principy a zásadami zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- propojujeme témata ochrany zdraví a hygieny s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti
- prostřednictvím různých psychologických a sociálních her pomáháme žákům poznat své silné a slabé stránky a uvědomit si své možnosti

Výchova ke zdraví			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.	- podílí se na vytváření pravidel soužití v rámci třídy a skupiny, dohodnutá pravidla respektuje	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, skupina vrstevníků)	VkO – pravidla a normy
	- dovede požádat o radu či pomoc a také na prosbu či žádost druhého vstřícně reagovat	aktivní naslouchání, dialog, empatie	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace Mezilidské vztahy VkO – zásady lidského soužití, spolupráce
	- osvojuje si zásady společenského styku a kulturního chování ve školním i mimoškolním prostředí	zásady společenského chování	
	- uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich příčiny a důsledky	chování podporující dobré vztahy, respektování sebe sama i druhých, přijímání názorů druhého	MuV – Lidské vztahy OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí VkO – vztahy mezi lidmi
	- uvědomuje si různé přístupy lidí k péči o vlastní zdraví a vyhodnocuje jejich důsledky	odpovědnost jedince za zdraví	
	- z nabídky volnočasových aktivit volí ty, které přispívají k rozvoji zdraví	proměny životního stylu v důsledku rozvoje civilizace, význam aktivního pohybu, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení	
	- vyhledá ve sdělovacích prostředcích informace týkající se zdraví, v rámci svých možností je kriticky posoudí a vyjádří vlastní názor	názory na zdravou výživu - odborná a populárně naučná literatura, názory odborníků versus reklama	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	- rozlišuje mezi potravinami s vysokým a nízkým obsahem tuku, cukru a soli a rozhoduje se ve prospěch zdravých pokrmů	zásady zdravého stravování, vliv výživy na zdravotní stav člověka,	Př – trávící soustava, složky potravy
	- navrhne jídelníček při	pyramida výživy, zdravý jídelníček,	PČ- příprava

Výchova ke zdraví			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	uplatnění zásad zdravé výživy	specifika stravování dětí a dospívajících	pokrmů, zdravý jídelníček
	- orientuje se v základních příčinách nemocí a vhodným způsobem omezuje působení negativních faktorů přispívajících ke vzniku chorob	péče o zdraví, zdroje a příčiny nemocí, možnosti prevence	EV – Vztah člověka k prostředí (životní prostředí a zdraví) Př – nemoci a jejich příčiny
	- zapojuje se do preventivních akcí organizovaných školou nebo v rámci činnosti mimoškolních organizací	programy podpory zdraví	
	- zná základní způsoby ovlivňování negativních tělesných a duševních stavů	cvičení sebereflexe, sebeovládání a zvládání problémových situací	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena
	- uplatňuje hygienické zásady a návyky vztahující se k osobní hygieně, k hygieně odívání apod..	zásady osobní hygieny	
	- vysvětlí tělesné, fyziologické a psychické změny v dospívání - chápe důležitost a příčiny změn v psychice jedince v období puberty	dětství puberta, dospívání tělesné a duševní změny rozdíly v pohlaví	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí Př – biologie člověka
	- uvědomuje si rizika zneužívání návykových látek	zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek	
	- rozpozná situaci ohrožující jeho bezpečnost	bezpečné prostředí, bezpečnost v dopravě, způsoby chování při pobytu v různých prostředích	
	- uvědomuje si nebezpečí při setkání s lidmi agresivními a pod vlivem alkoholu či návykových látek	komunikace s neznámými lidmi, přítomnost v konfliktních a krizových situacích, jednání při ohrožení, útoku	
	- uvědomuje si, jaké mimořádné události mohou ohrozit náš život a naše zdraví	ochrana člověka za mimořádných událostí sebeochrana a vzájemná pomoc (vyhlášení mimořádné události, ochrana obyvatel)	
7.	- osvojuje si komunikační dovednosti zlepšující kvalitu sociálních vztahů v rodině a	efektivní komunikace a kooperace v různých situacích	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace

Výchova ke zdraví			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	sociální skupině		ČJL – komunikační dovednosti
	- uvědomuje si nutnost pochopení, tolerance, respektování zájmů partnera jakožto podmínek pro rozvoj dobrých vztahů v rámci společenství	partnerské vztahy, řešení konfliktů v kamarádských a partnerských vztazích	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy Vko – vztahy mezi lidmi
	- vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	základní lidské potřeby a jejich hierarchie	
	- posoudí současné převažující stravovací zvyklosti u nás s ohledem na zásady zdravé výživy	současné stravovací zvyklosti a výživová doporučení	Př – trávící soustava, složky potravy PČ - příprava pokrmů, výživová hodnota potravy Che – bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny, enzymy
	- charakterizuje základní složky potravy a dává je do souvislostí s růstem a správnou funkcí orgánů - vyhodnotí údaje o složení potravinářských výrobků z hlediska zdravé výživy a trvanlivosti	výživová hodnota potravy – bílkoviny, sacharidy, tuky, nejdůležitější vitamíny a minerály – funkce a zdroje	
	- diskutuje o reklamě na potraviny z hlediska její věrohodnosti	komerční reklama na potraviny a její věrohodnost	MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
	- chápe význam pravidelné kontroly zdravotního stavu	prevence a její význam	
	- uplatňuje ve vlastním denním režimu základní zásady přispívající k zachování a upevňování zdraví	denní režim, ochrana zdraví při různých činnostech	
	- uvede příklady nejběžnějších stresových situací, popíše základní způsoby, jak se jim vyhnout, event. čelit - uplatňuje zásady duševní hygieny v denním režimu	kompenzační a relaxační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena
	- uplatňuje návyky osobní a	osobní a intimní hygiena dívek a	

Výchova ke zdraví			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	intimní hygieny, kosmetické péče apod. s ohledem na zdraví a ohleduplné mezilidské vztahy	chlapců, základy kosmetické péče	
	- chová se kultivovaně k opačnému pohlaví, uplatňuje vhodnou míru zdrženlivosti a studu ve svých citových projevech	nevhodné slovní projevy a chování k druhému pohlaví, zdrženlivost a pohlavní stud	
	- rozlišuje mezi přátelstvím, zamilovaností a náhodnou známostí	komunikace s vrstevníky, kamarádství, přátelství, první lásky	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace Vko – vztahy mezi lidmi, komunikace
	- uvede způsoby ochrany před nechtěným početím	metody antikoncepce	
	- porovná účinky nejznámějších návykových látek	nejčastěji zneužívané návykové látky a jejich účinky	Che – návykové látky
	- uplatňuje argumentaci vůči vrstevníkům v souvislosti s odmítáním návykové látky	způsoby odmítání návykové látky	
	- rozpozná taktiky reklamních agentur propagující tabákové výrobky a alkoholické nápoje	kouření a alkoholismus, opatření a zákony související s podáváním alkohol. nápojů dětem a mladistvým	MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
	- ví, kam se může obrátit v krizové situaci, vyhledá telefonický nebo osobní kontakt s centrem pomoci	dětská krizová centra, linky důvěry	
	- dokáže uplatnit vhodné způsoby obrany proti násilí a šikaně	skupina vrstevníků a násilí (šikana)	
	- osvojí si modelové způsoby chování za mimořádných situací	ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy	
9.	- chápe, že předpokladem souladu v manželství je vzájemná láska, věrnost, tolerance	partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy

Výchova ke zdraví			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	- na příkladech objasní souvislost mezi zdravím tělesným, duševním a sociálním - v diskusi obhajuje své názory na problémy týkající se zdraví, uvede vhodné argumenty	složky zdraví a jejich interakce, životní styl	
	- snaží se uplatňovat ve svém denním režimu zásady zdravého stravování	vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka	PČ-příprava pokrmů, zásady zdravého stravování
	- vysvětlí přímé souvislosti mezi složením stravy, způsobem stravování a rozvojem civilizačních chorob	civilizační nemoci, jejich prevence, rizikové faktory	EV – Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
	- zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy, ví, kde hledat odbornou pomoc	redukční diety, poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie), služby odborné pomoci	Př – poruchy příjmu potravy, výživové směry
	- posoudí přednosti a nedostatky některých alternativních výživových směrů	alternativní výživa (vegetariánství, makrobiotika)	
	- rozlišuje mezi běžnými, infekčními a civilizačními chorobami a uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování	základní zdroje a příčiny nemocí, prevence	Př – nemoci a jejich příčiny
	- zařazuje formy aktivního odpočinku do svého denního režimu, využívá kompenzační a relaxační cvičení k překonávání psychické únavy a stresu	stres, duševní hygiena, relaxace	OSV – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena
	- chápe pocity a potřeby lidí s tělesným handicapem, nebojí se jim nabídnout pomoc	chování k nemocnému a zdravotně postiženému člověku	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika Vko – solidarita, potřební lidé
	- prokáže základní znalosti o vývoji plodu a průběhu porodu	početí, těhotenství, prenatální vývoj dítěte, porod	Př – rozmnožovací soustava, vývoj dítěte, porod

Výchova ke zdraví			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	- uvede zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku	plánované rodičovství, metody antikoncepce	
	- rozhoduje se odpovědně ve vztahu k opačnému pohlaví	vztahy k druhému pohlaví, první sexuální kontakty	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika Vko – podobnost a odlišnost lidí
	- je tolerantní k lidem s odlišnou sexuální orientací	homosexualita, předsudky a diskriminace	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika
	- vysvětlí zdravotní rizika předčasného ukončení těhotenství	předčasná těhotenství, manželství nezletilých, interrupce a její rizika	
	- uvědomuje si rizika pohlavně přenosných chorob a nutnost chránit se před nimi	choroby přenosné pohlavním stykem (virus HIV – přenos, způsoby ochrany), zásady odpovědného sexuálního chování	Př – choroby přenosné pohlavním stykem
	- chápe možná nebezpečí působení náboženských sekt a snaží se jejich působení bránit	náboženské sekty a jejich působení, nebezpečí manipulace	
	- uvědomuje si, že sexuálnímu násilí lze přecházet správných zhodnocením situace a vhodným jednáním	násilí v sexualitě, sexuální deviace, sexuální zneužívání	

5.8.2 Tělesná výchova

5.8.2.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, hlavní vyučovací formou je vyučovací hodina s časovou dotací dvě hodiny týdně v každém ročníku.

V předmětu tělesná výchova je kladen důraz na osvojování tělesných cvičení, nových praktických poznatků a možností naplnění přirozené potřeby pohybu. Žáci si postupně zvykají na přechod od víceméně spontánní pohybové aktivity k soustavnému plnění úkolů v tělovýchovném procesu. Žáky vedeme k uvědomění si důležitosti pohybové aktivity pro ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví.

5.8.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Tělesná výchova využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- měřením výkonů vedeme žáky k systematickému sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti
- vedeme žáky k osvojení základního tělocvičného názvosloví, cvičení podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky v diskusi o taktice družstva
- při pohybových hrách vedeme žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváříme příležitosti pro komunikaci

Kompetence sociální a personální

- připravujeme pro žáky takové pohybové činnosti a situace (kolektivní hry), pro jejichž řešení je nutná spolupráce
- při sportovních hrách vedeme žáky k dodržování pravidel fair play
- rozvíjíme spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva při kolektivních hrách

Kompetence občanské

- Aktivním cvičením podporujeme aktivní sportování žáků
- Vedeme žáky ke schopnosti poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k zpracovávání a prezentaci naměřených výkonů

Tělesná výchova – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ	
1.-3.	spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a aktivně uplatňuje zásady hygieny a správného držení těla, dodržuje pravidla bezpečného chování při pohybových činnostech ve známém prostředí školy	význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáka, délka a intenzita pohybu příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, dýchání hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity prevence a korekce jednostranného tělesného a duševního zatížení - cvičení kompenzační cvičení pro správné držení těla cvičení vyrovnávací- korektivní průpravná, kompenzační, relaxační cvičení protahovací, napínací, strečinková podle předchozí činnosti a pohybové úrovně žáka psychomotorická cvičení tvořivá, motivační cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností rozvoj různých forem síly, rychlosti, vytrvalosti, koordinace pohybu bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní, pomůcek, první pomoc	ČaJS - denní režim, péče o zdraví, stavba těla, první pomoc, návykové látky OSV Osobnostní rozvoj– Sebepoznání a sebepojetí Sociální rozvoj- Komunikace a mezilidské vztahy
1 – 3		ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
	vyjádří pohybem různé činnosti, představy, melodie, rytmy, zvládá osvojené pohybové dovednosti v souladu s individuálními předpoklady zvládá	základy gymnastiky - akrobacie- průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed a vzad, průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - přeskoky- průpravná cvičení pro nácvik odrazu z gymn. můstku, nácvik odrazu z trampolínky, cvičení s náčiním a na	ČaJS - první pomoc PČ – výroba atypického náčiní

	základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti, pomáhá organizovat za pomoci učitele nenáročné pohybové soutěže, hry	<p>náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>kondiční a rytmická cvičení s hudbou, tanec</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní estetický pohyb těla a jeho částí, tvořivé vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance <p>průpravné úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přetahy a přetlaky <p>atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běh rychlý, vytr. běh prokládaný chůzí, základy nízkého a polovysokého startu, běžecká abeceda, skok do dálky z místa a z rozběhu - hod míčkem <p>pohybové hry s různým zaměřením</p> <ul style="list-style-type: none"> - netradiční pohybové hry a aktivity, hry soutěživé, bojové, pro rozvoj pohybové tvořivosti a představivosti, využití hraček a netradičního náčiní, pohybová tvořivost <p>sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - manipulace s míčem jednoruč a obouruč, základní přihrávky rukou a nohou, vybíjená, minifotbal <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - chůze v terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu - ochrana přírody, využití pohybových her v přírodě <p>plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - škola zváží realizaci plaveckého výcviku v 1. a 2. ročníku, pokud bude mít k jeho zabezpečení dostatek finančních zdrojů 	
1.-3.		ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	
	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence reaguje na základní pokyny a povely	komunikace v tělesné výchově základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, gesta, signály	ČJL - komunikace, pozvánka na soutěž
	dodržuje pravidla her a soutěží, pozná přestupky ve hře, dokáže na ně reagovat, umí změřit a porovnat výsledky s pomocí učitele	organizace při tělesné výchově - základní organizace prostoru a činnosti, vhodné obutí a oblečení pro tělovýchovné činnosti, pojmy spojené s hřištěm, tělocvičnou, názvy používaného náradí a náčiní, jeho úklid	
	dokáže zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám spolupracuje při	zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly, spolupráce ve hře pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	

	jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	-her, závodů, soutěží, základní role ve hře, zjednodušená pravidla sportovních her posuzování a měření pohybových dovedností základní pohybové testy, měření výkonů, sebehodnocení, vzájemné hodnocení	
	získá informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole	zdroje informací o pohybových činnostech školní sportovní nástěnka	MeV - Tvorba mediálního sdělení
4. - 5.		ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
	vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu	význam pohybu pro zdraví rozvoj činností z prvního období, různé funkce pohybu pro zdravý životní styl, rekreační a výkonnostní sport, význam přípravy organismu před cvičením	
	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	zdravotně orientovaná zdatnost rozvoj zdatnosti, průpravná cvičení-pohyblivost, síla, obratnost, rychlost, využití širšího spektra náčiní prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí cvičení z prvního období provádět na vyšší úrovni	Pří - denní režim, stavba těla
	uplatňuje bezpečné chování v prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá nebezpečí úrazu	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech osobní hygiena při pohybových aktivitách, škodlivý vliv pití alkoholu, kouření, drogy, bezpečný pohyb a chování i v nestandardním prostředí, základní záchrana a pomoc při gymnastice, první pomoc při těl. výchově, improvizované ošetření a odsun raněného	
		ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	gymnastika průpravná cvičení pro zvýšení pohyblivosti, síly, obratnosti kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace, průpravná cvičení pro stoj na rukou, stoj na rukou s pomocí učitele roznožka přes kozu našší, odrazy z trampolíny, gymnastického můstku, jednoduchá cvičení na hrazdě	

	vyjádří pohybem různé činnosti, nálady, jedná v duchu fair play posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí viditelné nedostatky a jejich příčiny	základy rytmické gymnastiky vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance, krok poskočný, přísunný, cvičení s náčiní -švihadla, míče, šátek úpoly základy sebeobrany, přetahy, přetlaky atletika běh rychlý, vytrvalý na dráze v terénu, nízký a polovysoký start, skok do dálky, výšky- střížný hod míčkem nebo granátem	PČ- výroba atypického náčiní HV - lidové tance, rytmus OSV-Osobnostní rozvoj– Sebezpoznaní a sebezpojetí Sociální rozvoj- Komunikace a mezilidské vztahy
	dodržuje pravidla her, soutěží respektuje opačné pohlaví	sportovní hry průpravné sportovní hry - malá kopaná, florbal, přehazovaná, vybíjená, přihrávka jednoruč a obouruč, přihrávka vnitřním nártem, chytání míče jednoruč, obouruč, vedení míče- dribling, spolupráce ve hře turistika a pobyt v přírodě příprava turistické akce, přesun do terénu, dodržování pravidel bezpečnosti silničního provozu, jízda na kole - dopravní hřiště Blansko ochrana přírody 7	
		ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	
	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence	komunikace v tělesné výchově tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály gesta, povely, značky, základní cvičební postoje, polohy, vzájemná komunikace a spolupráce při cvičení,	ČJL - komunikace, pozvánka, diplom
	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony eviduje je a vyhodnotí	pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží, základní organizace soutěží, základní role ve hře, spolupráce	
	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěch týmu a dodržuje ji	zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření, evidence, vyhodnocování pohybových dovedností	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice
	získá základní informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě svého bydliště a dokáže informace předat zpracuje základní pohybové výkony a vyhodnotí je, porovná	historie a současnost sportu časopisy, knihy, televize, rozhlas, školní nástěnka- zdroje informací o tělesné výchově, olympiády, soutěže	MeV - tvorba mediálního sdělení

	s předchozími výsledky – uvědomí si zlepšení, zhoršení		
--	--	--	--

Tělesná výchova – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
6.		činnosti ovlivňující zdraví	
	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	zahřátí, rozcvičení, strečink	
		činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a rekreační činnosti (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	pohybové hry, sportovní hry (fotbal, florbal, volejbal, basketbal) – základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, zpracování míče, vedení míče ...)	OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy a komunikace
	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	gymnastika (hrazda, prostná, kruhy, přeskok) – obsah činností podle individuálních možností	OSV – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepečení
		atletika (podle podmínek - běh v terénu, skok vysoký, hod míčkem)	
		lyžování (snowboarding, bruslení)	
		činnosti podporující pohybové učení	
	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího, čtenáře novin a uživatele internetu	komunikace v TV	OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy a komunikace
	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví a ochranu přírody při sportu	Základní olympijské symboly – vlajka, oheň, heslo „rychleji, výše, silněji“	
7.		činnosti ovlivňující zdraví	
	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	kruhový kondiční trénink	
		činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a	pohybové hry, sportovní hry (fotbal, florbal, volejbal, basketbal) – základní herní činnosti jednotlivce, základy	OSV – Sociální rozvoj - mezilidské vztahy a komunikace

Tělesná výchova – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	rekreační činnosti (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	osobní obrany	
	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	gymnastika (hrazda, prostná, kruhy, přeskok) – obsah činností podle individuálních možností	OSV – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí
		atletika (podle podmínek - běh v terénu, skok vysoký, hod míčkem)	
		lyžování (snowboarding, bruslení)	
		činnosti podporující pohybové učení	
	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	měření výkonů v hodinách TV	MeV – Tvorba mediálních sdělení
8.		činnosti ovlivňující zdraví	
	uplatňuje bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	běh v terénu nebo jiném neznámém prostředí	
		činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a rekreační činnosti (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	pohybové hry, sportovní hry (fotbal, florbal, volejbal, basketbal) – jednoduché herní kombinace	OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy a komunikace
	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	gymnastika (hrazda, prostná, kruhy, přeskok) – obsah činností podle individuálních možností, – složitější gymnastické prvky a jednoduché sestavy	OSV – Osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí
		atletika (podle podmínek - běh v terénu, skok vysoký, hod míčkem)	
		lyžování (snowboarding, bruslení)	
		činnosti podporující pohybové učení	
	dohodne se na spolupráci i	pravidla osvojovaných	OSV – Sociální

Tělesná výchova – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	pohybových činností	rozvoj – Kooperace a kompetice
	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	základní pravidla sportů, školní sportovní soutěže	
9.		činnosti ovlivňující zdraví	
	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k znečištěnému ovzduší	aerobní a anaerobní zatížení	
	vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	průpravná a kompenzační cvičení	Př – pohybová soustava lidského těla
		činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a rekreační činnosti (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	pohybové hry, sportovní hry (fotbal, florbal, volejbal, basketbal) – rozlišení obranné a útočné fáze, přechod mezi nimi, využívání jednoduché taktiky	OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy a komunikace
	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny (výstup je plněn plynule od 6. do 9. ročníku)	gymnastika (hrazda, prostná, kruhy, přeskok) – obsah činností podle individuálních možností – složitější gymnastické prvky a jednoduché sestavy	OSV – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí
		atletika (podle podmínek - běh v terénu, skok vysoký, hod míčkem)	
		lyžování (snowboarding, bruslení)	
		činnosti podporující pohybové učení	
	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	školní liga	
	zpracuje naměřená data a informace o pohyb. aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	zápis výkonů při školních soutěžích a soutěžích TV	MeV – Tvorba mediálních sdělení

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti – 1. stupeň

5.9.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Pracovní činnosti na 1. stupni zahrnuje tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Předmět je vyučován v jedno až dvouhodinových blocích, žáci pracují samostatně, ve dvojicích či ve skupinách. Časová dotace je 1 hodina týdně. Vzdělávání je zaměřeno na praktické manuální práce vhodné pro děti 1. stupně ZŠ.

5.9.1.2 Výchovní a vzdělávací strategie

V předmětu Pracovní činnosti na 1. stupni využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k činnostem, které souvisí s praktickým životem (stříhání, lepení, péče o pokojové květiny, přiřívání knoflíků, jednoduchý pokrm...)
- provádíme pozorování přírody, pěstováním rostlin ze semen v místnosti a zaznamenané výsledky společně hodnotíme
- v kruhu společně hodnotíme výsledky práce

Kompetence k řešení problémů

- postupně navazujeme na získané zkušenosti a dovednosti zadáváním náročnějších a složitějších úkolů
- vedeme žáky k promýšlení postupů práce (příprava pokrmů, práce se stavebnicí, práce s přírodním materiálem...)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme komunikativní dovednosti při kolektivním řešení a návrhů postupů práce
- vedeme žáky k naslouchání druhému při práci ve skupině, při vytváření postupů práce a rozdělování práce na výrobcích
- vedeme žáky k práci podle jednoduchých textů, návodů a obrazových předloh

Kompetence sociální a personální

- vytvářením klidného a příjemného prostředí umožníme žákům nebát se požádat o pomoc, pomáhat druhým, nebát se záporného hodnocení
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků při práci více dětí na jednom výrobku

Kompetence občanské

- stálým připomínáním vedeme žáky k zodpovědnému chování, dodržování bezpečnosti
- velkou pozornost věnujeme nácviku poskytování základní pomoci v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (ošetření zranění, tísňová volání...)
- vytváříme vztah k našim lidovým tradicím (vánoční a velikonoční výrobky)
- zapojujeme děti do kulturního dění v obci (výrobky na vánoční jarmark apod.)
- aktivně děti zapojujeme do ochrany přírody a životního prostředí (sběr papíru, plastových lahví, třídění odpadu, šetření energií...)

Kompetence pracovní

- názorným předvedením vedeme žáky k bezpečnému používání nástrojů, materiálů a vybavení
- neustále dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti při práci a hygienických návyků
- na každé pracovní činnosti se snažíme najít prvky využitelné pro vlastní rozvoj a další práci

Pracovní činnosti – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
1.-3.		1.Práce s drobným materiálem	
	-vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	-přírodniny -modelovací hmota -papír, karton -textil -jednoduché pracovní nástroje a pomůcky -jednoduché pracovní operace a postupy	ČaJS –poznávání rozmanitosti přírody Ma - měření pravítkem, dělení na části VV – výtvarné dotváření ČJL– čtení slovních návodů
		2. Konstrukční činnosti	
	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice	
		3. Pěstitelské práce	
	-provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování -pečuje o nenáročné rostliny	-pěstování rostlin ze semen v místnosti -péče o pokojové rostliny -pozorování	ČaJS – poznávání živé přírody EV – Základní podmínky života Ekosystémy
		4. Příprava pokrmů	
	-připraví tabuli pro jednoduché stolování -chová se vhodně při stolování	-jednoduchá úprava stolu -pravidla správného stolování	ČaJS – upevňování zásad dobrého chování OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy
4.-5.		1.Práce s drobným materiálem	
	-vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu -volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu -udržuje pořádek na pracovním	-vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát a jiné) -jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce - lidové zvyky, tradice a řemesla	Ma – měření délky Pří – poznávání rozmanitosti přírody VV – výtvarné dotváření výrobků

Pracovní činnosti – 1. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc při úrazu - využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic		
		2. Konstrukční činnosti	
	-provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž -pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc při úrazu	-stavebnice -sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	ČJL – čtení slovního návodu Ma – práce s náčrtem OSV –Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace
		3. Pěstitelské práce	
	-provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování -ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny -volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc	-pěstování rostlin ze semen v místnosti -pěstování pokojových rostlin	Ča JS –poznávání a porovnávání živé přírody EV – Základní podmínky života, Ekosystémy
		4. Příprava pokrmů	
	-orientuje se v základním vybavení kuchyně -připraví samostatně jednoduchý pokrm -dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování -udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	-základní vybavení kuchyně -jednoduchá úprava stolu -pravidla stolování	OSV – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy

5.9.2 Pracovní činnosti – 2. stupeň

5.9.2.1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Pracovní činnosti na 2. stupni zahrnuje tematické okruhy Pěstitelské práce, Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů, Svět práce a Využití digitálních technologií. Předmět je vyučován v jedno až dvou hodinových blocích, třída je dělena tak, aby žáci mohli pracovat samostatně u počítače, v dílně popř. v menších skupinách v cvičném bytě. Časová dotace předmětu je 1 hodina v ročníku.

Jak napovídá název předmětu, vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno zejména na praktické manuální práce a zvládání základních činností a dovedností včetně vyhledání informací a jejich správné posouzení. Předmět využívá vědomostí z ostatních vyučovacích předmětů a spolupracuje s nimi podle aktuální potřeby a možností.

5.9.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Pracovní činnosti využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- zadáváme práce, při kterých jsou žáci nuceni využít zkušeností z praxe, získávat zkušenosti a dovednosti nové
- během výuky klademe důraz na manuální práci, aby žáci získali zručnost při práci s náradím a materiálem, zejména se dřevem
- zadáváme úkoly, které propojují různé předměty zejména PČ - Fy, PČ - Inf, PČ – Vv, PČ – Ma (geometrie) atd.
- žáky vedeme soustavně k samostatnosti při řešení technolog. postupů a řešení problémů při sestavování výrobku
- vedeme žáky k sebehodnocení práce v hodině i konečného hodnocení výrobku

Kompetence komunikativní

- rozvoj komunikativních dovedností posilujeme při kolektivním řešení a návrhu postupů práce a při prezentaci hotových výrobků aj.
- vedeme k naslouchání druhým při skupinové práci, při vytváření postupů práce a rozdělování práce na výrobcích
- vedeme žáky k osvojování postupů při užívání informačních a komunikačních prostředků a jejich tvořivému využívání jako nástroje poznání

Kompetence občanské

- vedeme žáky k toleranci vůči práci a vlastnictví ostatních
- velkou pozornost věnujeme nácviku poskytování základní pomoci v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (ošetření zranění při práci s náradím, tísňová volání...)
- vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- hledáme způsoby, jak se aktivně účastnit ochrany přírody (sběr papíru, plast. lahví, třídění odpadu, šetření energií, ochrana zeleně, lesa apod.)

Kompetence pracovní

- učíme žáky vážit si své práce a na konkrétních příkladech z historie také práce jiných – duševní hodnoty
- besedami, exkurzemi, manuálními činnostmi, zejména zhotovením předmětů využitelných při výuce, k výzdobě tříd apod., pomáháme žákům ujasnit si vztah k různým pracovním činnostem a profesím
- na každé pracovní činnosti se snažíme najít pozitivní prvky využitelné pro další práci v předmětu
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové práci a plnění svých povinností
- důsledně vedeme žáky k dodržování pravidel ochrany zdraví

Kompetence personální a sociální

- citlivě začleňujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do pracovních skupin, vedeme ke spolupráci ve skupině
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují (např. více žáků pracuje na jednom výrobku, celek je vytvořen složením jednotlivých dílů)
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování

Kompetence k řešení problémů

- žákům jsou předkládány úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více možných přístupů k řešení
  - na konkrétních příkladech z technické praxe ukazujeme žákům možnosti řešení problémů, vedeme žáky k vlastní analýze problému a formulování závěrů
- ukazujeme žákům jak mohou uplatnit způsoby řešení problémů a získané pracovní zkušenosti a návyky v praktickém životě (opravy nábytku, domácích zařízení atd.)

Pracovní činnosti – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	Příprava pokrmů		
8.	poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	bezpečnost, první pomoc při úrazech	VkZ - zásady správné výživy, stolování, první pomoc Vko - kulturní chování, správná výživa, první pomoc, kulturní zvláštnosti jiných národů Fy- elektrospotřebiče, bezpečnost při jejich obsluze
	používá kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje spotřebiče	vybavení kuchyně	
	dodržuje zásady stolování a společenského chování a obsluhy u stolu	pravidla stolování a obsluhy prostírání stolu	
	připraví jednoduché pokrmy podle zásad zdravé výživy	studená kuchyně a občerstvení formou švédského stolu	
	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	tepelné úpravy pokrmů, tvorba jídelníčku	
		zeleninové pokrmy	
		mléko a mléčné výrobky	
		úpravy masa	
		slavnostní oběd, příprava	

Pracovní činnosti – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
		slavnostní tabule	MeV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV – Vztah člověka k prostředí
		vánoční (velikonoční) pečivo	
		mezinárodní kuchyně, zvyklosti jiných kultur, konzumace neobvyklých pokrmů	
	Pěstitelské práce		
6.-7. ročník	<ul style="list-style-type: none"> - chápe a dokáže vysvětlit význam půdy pro člověka a přírodu -seznámí se s jednotlivými vzorky půd (okolí bydliště – vlastní přinesené vzorky) určí základní vlastnosti půdy – půdní druh , zpracovatelnost půd , obsah humusu v půdě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - volí správné osivo, sadbu a volí správnou dobu setí a sázení - zvládne praktický postup - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - zvládne pěstování nejběžnější zeleniny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí - umí ošetřit a zná základní zásady při pěstování pokojových rostlin 	<p>Půda – druhy půd , složení půd Struktura půdy , význam</p> <p>Osivo a sadba, hloubka setí a sázení</p> <p>Výživa a ochrana rostlin</p> <p>Pěstování vybraných druhů zeleniny</p> <p>Základní ošetření pokojových rostlin</p>	EV-základní podmínky života
	Práce s technickými materiály		
	-provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	Vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů	OSV - Sociální rozvoj-Kooperace a kompetice
	-řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu,	Znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným	

Pracovní činnosti – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	pracovních nástrojů a nářadí	materiálem	
	-organizuje a plánuje své pracovní činnosti	Organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu	OSV-Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace
	-dodržuje obecné zásady bezpečnosti, hygieny i zásady ochrany při práci s nástroji a nářadím -umí poskytnout první pomoc při úrazu	První pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy	OSV-Osobnostní rozvoj - Psychohygiena
	-sestaví daný model podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu	Sestavování jednoduchého modelu podle návodu	
	-užívá technické dokumentace -připraví vlastní jednoduchý náčrtek výrobku	Technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace	
	-zvládá montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	Postupy pro montáž, demontáž a údržbu	
8.			
	-sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	Práce s elektrotechnickou stavebnicí, zapojování světelných obvodů	
	-navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost	Práce s elektronickou stavebnicí, praktické zapojení, ověření funkčnosti obvodů	
	-provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	Údržba WC kombi, údržba vodovodní baterie, oprava zámku dveří	
	-dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	První pomoc při úrazu elektrickým proudem	
	Svět práce		
8. - 9.	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	profese a jejich charakteristika požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	
	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	sebepoznávání, sebehodnocení, cíle a zájmy	OSV –Osobnostní rozvoj- Sebepoznání a sebepojetí,

Pracovní činnosti – 2. stupeň			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
			seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Komunikace, kooperace a kompetice, Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika
	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	informace o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění, práva a povinnosti	
		průběh pohovoru, požadavky životopisu, sebeprezentace, modelové situace	
	Využití digitálních technologií		
7.-8.	<ul style="list-style-type: none"> -ovládá základní funkce digitální techniky -diagnostikuje a řeší základní problémy při jejím provozu -dodržuje základní hygienická pravidla, bezpečnostní pravidla a předpisy -poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> -digitální technika počítač a periferie digitální fotoaparát, kamera přehrávače mobilní telefon -digitální technologie USB WIFI apod. -mobilní služby – operátoři 	MeV - Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, stavba mediálních sdělení
	<ul style="list-style-type: none"> -pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi - zvládá uživatelsky obsluhu počítače, -vytvoří tabulku, graficky upraví, naplní daty se vzorci, doplní grafy atd. -zvládne základní úpravy fotografie -umí použít jiné graf. editory, např. freeware GIMP apod. -seznámí se s tvorbou www stránky -používá k práci internet, e-mail -dovednosti používá při školní práci a řešení projektových úkolů. 	<ul style="list-style-type: none"> -počítačové programy pro zpracování grafických a textových informací -detailnější seznámení s tabulkovým SW -další aplikační SW -prezentace, plakát a úřední dopis ve Wordu, protokol laboratorní práce apod. - grafika, úprava fotografie, WEB 	

5.9.3 Domácnost (volitelný předmět)

5.9.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Povinně volitelný předmět Domácnost je vyučován v 7. ročníku, jeho časová dotace je 1 hodina týdně. Optimální je, pokud je možné pracovat ve dvouhodinových lekcích, aby měli žáci dostatek času pro splnění úkolů, protože vzdělávání je zaměřeno zejména na praktické činnosti.

Žáci využívají své teoretické znalosti z jiných oblastí vzdělávání při manuální práci, další informace při řešení problému se učí vyhledávat v literatuře, na internetu apod. Důležitou oblastí je také rozvoj estetického citění žáků při výrobě drobných dekorativních předmětů.

5.9.3.2 Výchovně vzdělávací strategie

V povinně volitelném předmětu Domácnost využívají učitelé pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí následující postupy:

Kompetence k učení

- zadáváme práce, při nichž žáci využívají znalosti z praxe a zároveň aplikují informace, které získali v různých vyučovacích předmětech
- vedeme žáky k svědomitému plnění úkolu, dokončení práce a k samostatnosti
- žákům dáváme prostor pro sebehodnocení, oceňujeme vlastní nápady a zlepšení

Kompetence komunikativní

- žáky učíme pracovat podle daného pracovního postupu, respektovat ústní pokyny
- vedeme žáky ke spolupráci v nově vzniklé skupině, ke vzájemnému naslouchání, hledání vhodného řešení úkolu, k efektivnímu rozdělení práce
- vedeme žáky k osvojování nových postupů s využitím internetu, literatury, televize atd.

Kompetence občanské

- učíme žáky vážit si výsledků práce druhých lidí, rozvíjíme vztah ke kulturním tradicím národa
- vedeme žáky k ochraně vlastnictví, k šetrnému zacházení se surovinami
- dbáme na nácvik první pomoci při úrazech a na prevenci úrazů
- zapojujeme žáky do příprav různých školních akcí, posilujeme tak jejich vztah ke škole

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a správnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- učíme žáky oceňovat lidskou práci, seznamujeme je s různými činnostmi a profesemi
- dbáme na dodržování stanovených pravidel
- klademe důraz na ochranu zdraví, péči o životní prostředí

Kompetence personální a sociální

- vedeme žáky k vytváření vztahů spolupráce a pomoci v nové skupině
- podporujeme tyto vztahy zadáváním úkolů (pomoc při akcích školy), při jejichž plnění je nutná spolupráce celé skupiny
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy mezi žáky, problémy řešíme s pochopením a citlivě

Kompetence k řešení problémů

- praktickými úkoly v hodinách vedeme žáky k využití znalostí z různých oblastí vzdělávání
- dáváme žákům možnost předkládat vlastní návrhy a postupy, učíme je zdůvodnit navrhované řešení
- vedeme žáky k praktickému ověření správnosti navrhovaného postupu, dáváme jim možnost výsledky činnosti analyzovat, formulovat kladné a záporné stránky jejich návrhu
- dbáme na to, aby žáci pracovali zodpovědně, svou činnost dokončili a zamysleli se nad možnostmi zlepšení

Domácnost			
ročník	očekávané výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy a průřezová témata
7	- připraví jednoduchý jídelníček podle zásad zdravé výživy	- sestavení jídelníčku, výživová hodnota potravin	VkZ – zásady správné výživy, stolování, první pomoc
	- prostře stůl k jednoduchému stolování	- zásady stolování a obsluhy	VkO- kulturní chování, tradice našeho národa, VkZ – zdravá výživa, první pomoc
	- používá kuchyňský inventář	- vybavení kuchyně	Fy – elektrospotřebiče, bezpečnost při jejich obsluze
	- dodržuje zásady hygieny při práci, pracuje bezpečně, dokáže poskytnout první pomoc při drobných úrazech	- bezpečnost a hygiena při práci, první pomoc	
	- seznamuje se s tradičními výrobky – Vánoce, Velikonoce	- vánoční a velikonoční pečivo, tradiční dekorativní předměty	Vv – vkusné zdobení výrobků
	- vyrábí drobné dekorativní předměty z různých materiálů	- výroba drobných ozdob podle zájmu žáků	EV – Vztah člověka k prostředí
	- zdobí různými technikami textil	- savování, batika, tisk na látku apod.	OSV- Sociální rozvoj - mezilidské vztahy
	- podílí se na organizaci různých školních akcí	- pomoc při přípravě různých akcí školy- výroba dárek, pečení perníků atd.	
	- dokáže provádět drobné opravy oděvu	ruční šití, další činnosti podle složení skupiny	

6. Školní vzdělávací program školní družiny

6.1 Charakteristika školní družiny

Školní družina má dvě oddělení pro celkem 50 žáků 1.- 4.ročníku. Je umístěna v přízemí školní budovy a tvoří ji dvě místnosti s prostornou šatnou.

Družina slouží zejména k rekreačním a zájmovým činnostem. Pro náplň rekreační činnosti mají žáci k dispozici velké množství zábavně vzdělávacích her a stavebnic.

Děti si hrají u stolků nebo mají možnost využít místnost s kobercem. Ke sportovním činnostem využíváme školní tělocvičnu, sportovní halu a školní hřiště. K pohybovým aktivitám slouží také zatravněná plocha za školou.

Ve školní družině jsou nainstalované tři počítače, jichž děti využívají k získávání nových znalostí a zlepšování se v práci s počítačem.

6.2 Provoz školní družiny

Školní družina má ranní a odpolední provoz. Ranní provoz začíná v 6:40 hodin, odpolední provoz je od 11:30 do 15:00 hodin. Odpolední družinu mohou navštěvovat i žáci, kteří nejsou do družiny trvale přihlášení.

6.3 Práva a povinnosti dětí v školní družině

Práva žáků:

- účastnit i neúčastnit se aktivit nabízených učitelkou nebo vychovatelkou
- podílet se na plánování programu a rozhodování ve společných záležitostech
- užívat spontánně celé prostředí ŠD za předpokladu dodržení smluvených pravidel
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat ostatním a hledat společná řešení
- podílet se na vytváření a respektování pravidel soužití
- využívat školní knihovny v době k tomu vymezené
- individuálně uspokojovat své tělesné potřeby

Povinnosti žáků

- nesmí opustit ŠD bez vědomí vychovatelky
- doba pobytu v ŠD se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku
- nerušit svých jednáním ostatní, pokud volí jinou činnost
- řídit se pokyny vychovatelky, školním řádem a řádem ŠD pro žáky
- na hodnocení a klasifikaci žáka ve ŠD se vztahují ustanovení vyhlášky O základní škole, tj. napomenutí, důtky ředitele školy, klasifikace sníženou známkou z chování na vysvědčení
- pokud žák narušuje soustavně školní řád a činnost ŠD, může být rozhodnutím ředitele školy z družiny vyloučen

6.4 Materiální a personální podmínky ve školní družině

Školní družina je vybavena nábytkem vhodným pro rekreační a zájmovou činnost:

- prostornými stolky s možností různého sestavení a židličkami dvou velikostí
- několika skřínkami pro uložení hraček, konstruktivních stavebnic, her, výtvarného materiálu a knih
- skřínkou na televizor, televizorem a DVD přehrávačem

Ve školní družině pracují dvě vychovatelky. Nové zkušenosti a informace získáváme z internetu, podnětů ředitele školy, učitelského sboru, zákonných zástupců a vlastního vzdělání.

6.5 Tematické plány zájmového vzdělávání a činnosti

Tematické plány jsou vypracovány jednotlivě na každý měsíc. Témata se vztahují k ročnímu období daného měsíce nebo k celoškolním akcím.

ZÁŘÍ	Družinka je kamarád Poznáváme přírodu
ŘÍJEN	Drakiáda Barevný podzim (hrajeme si s barvami)
LISTOPAD	Říše, fantazie Dyňáci, Řepáci, Bramboráci
PROSINEC	Mikuláš Vánoční čas
LEDEN	Paní zima je tu Sněhuláci
ÚNOR	Karnevaly-masky Příroda v zimě
BŘEZEN	Příroda se probouzí Velikonoce
DUBEN	Pozor!, Stůj!, Rozhlédni se! Barevné jaro
KVĚTEN	Hrajeme si v přírodě
ČERVEN	Těšíme se na prázdniny

6.6 Bezpečnost dětí ve školní družině

Na začátku školního roku děti seznámíme s vnitřním řádem ŠD a poučíme je o bezpečnosti při zájmových, odpočinkových a rekreačních činnostech. O bezpečnosti v ŠD jsou děti opakovaně poučovány, vyžaduje-li to dané zaměstnání.

Ve ŠD máme lékárníčku, součástí je deníček, kam se zapisují drobná poranění. Závažnější úrazy se zapisují do knihy úrazů školy.

1. Bezpečnost při zájmových činnostech ve ŠD:
  - výtvarné činnosti (barvy, nůžky, špejle, lepidlo)
  - práce se stavebnicemi
  - práce s plastelínou, textilem, přírodninami
- Hygienické návyky: správné sezení u stolu
čistota při práci (mytí rukou)

pitný režim

Bezpečnost při odpočinku, rekreační a sportovní činnosti ve ŠD:

- ve ŠD (při hrách stolních, kolektivních)
- v tělocvičně
- na hřišti
- v přírodě
- na vycházkách (přesun ve dvojicích, pravidla pro chodce-přechody)

6.7 Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělání.

1) Kompetence k učení

Učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď. Získané vědomosti dává do souvislosti a uplatňuje je v praktických situacích.

Cíle: Poznat nové stolní a společenské hry, ve výtvarné činnosti-osvojení nových technik a prohlubování dovedností při práci. Rozvoj fantazie při práci se stavebnicí, plastelínou, ve výtvarných činnostech.

2) Kompetence k řešení problému

Snaží se řešit různé situace, chápe, že vyhýbání se problému není řešení. Započaté práce dokončuje.

Cíle: Podpora kladných vztahů při nejrůznějších společných hrách, předcházet konfliktním situacím a násilí mezi dětmi. Důslednost při úklidu svého místa po skončení zaměstnání (malování, stavebnice).

3) Kompetence komunikativní

Vyjadřuje svá sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami. Komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými.

Cíle: Nepoužívat při komunikaci neslušná slova, vyvarovat se hrubého vyjadřování. Klást důraz na pravidla slušného chování (zdravení dospělých osob ve škole, na veřejnosti, při příchodu a odchodu do ŠD)

4) Kompetence sociální a personální

Při rozhodování o svých činnostech si uvědomuje, že za ně odpovídá a nese důsledky. Projevuje ohleduplnost, toleranci, citlivost. Rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu. Spolupracuje ve skupině, dokáže si poradit i podřídit se (přijmout kompromis), respektuje jiné.

Cíle: Prohubování kladných vztahů v kolektivu. Vzájemné chování dětí mezi sebou vést k potlačení násilí a ústrků. Pocit nespravedlnosti a šikany dát najevo, svěřit se vychovatelce.

5) **Kompetence občanské**

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit práci. Odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem. Uvědomuje si práva svá i druhých. Chová se s ohledem na zdraví a bezpečné prostředí (přírodní i společenské). Dbá na své osobní zdraví i zdraví ostatních.

Cíle: Rozvoj ohleduplnosti a tolerance. Nutnost přemýšlet při práci i hrách - předcházení úrazům. Předcházet „žalování“. Nedělat druhým to, co se mně samotnému nelíbí.

6) **Kompetence k trávení volného času**

Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času. Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic a zájmů a rozvíjí je v kolektivních činnostech i individuálně. Rozpoznává vhodné a nevhodné trávení volného času

Cíle: Vhodné trávení času - zájmové kroužky (sport, tanec, hudba). Můj domácí „mazlíček“

Práce s knihou (četba), dětskými časopisy (četba, soutěže).

6.8 Člověk a jeho svět

Místo kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
Vyprávění o životě naší rodiny, rodičích, sourozencích, prarodičích a širší rodině.	Obec- Obecní úřad a důležitá místa v obci, pošta, zdravotní středisko, obchody, knihovna, místní noviny.	Tématické vycházky (knihovna, zámek, MŠ, jeskyně v Rudce).
Vycházky do okolí, poznávání ulic, památek, nejkratší cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci.	Výtvarné techniky-kresba, malování - rodinné domy, instituce, zámek, obchody, knihovna, hasiči aj.	Prohlídka prostor školy. Výstava našich prací pro rodiče.
Prohlubovat znalosti místa (názvy ulic, místní památky).	Škola- Cesta do školy (dopravní značky, přechody. Seznámení se s prostředím školy-výzdoba-chodby, nástěnky, květiny. Seznámení s vnitřním řádem ŠD.	Rekreační činnost- hra na rodinu (panenky, kuchyňka, stavění pokojíků, stavebnice).
Využívání různých výtvarných technik-převážně malování (výkres, chodník), práce s plastelínou, práce se stavebnicí.	Domov- Jak trávíme společný čas s rodiči. Moje pomoc v rodině, vztahy v rodině. Sourozenci, náš dům, náš byt.	

Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
Osvojování a dodržování základů společenského chování (zdravení, úcta ke starším lidem,	Rodina Úcta k rodičům, prarodičům. Kladný vztah k sourozencům.	Účast na nejružnějších soutěžích, vystoupení na besídkách. Návštěvy divadla

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>správné stolování a chování ve školní jídelně).</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům. Klidné prostředí ve ŠD, bez projevu násilí.</p> <p>Dodržování řádu školní družiny, školní jídelny. Práva a povinnosti dětí ve ŠD.</p> <p>Kolektivní stolní, společenské hry, soutěživé hry.</p>	<p>Výtvarné činnosti-malování, dárečky pro blízké.</p> <p>Škola-</p> <p>Poznávání- různá zaměstnání, povolání a jejich význam pro život ve společnosti. Vztah k handicapovaným dětem.</p> <p>Prevence-</p> <p>Opatrnost při styku s neznámými lidmi-povídání. Správné řešení konfliktních situací-pomoc dospělých</p>	<p>Příležitostná činnost (loutkové divadlo)-ve skupinách vystoupení.</p> <p>Výtvarná činnost-výroba dárečků-Velikonoce, Vánoce. Den matek.</p>

Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování režimu ve ŠD.</p> <p>Skladba zaměstnání. Pravidelná činnost-odpočinkové hry, kreslení.</p> <p>Pozorování ročních období-vycházky, charakteristické znaky jednotlivých ročních období. Rok-jednotlivé měsíce (školní rok, prázdniny, dny v týdnu). Orientace v čase, minulost, přítomnost, budoucnost</p>	<p>Hodiny.</p> <p>Výrobky-papírové hodiny, kalendáře (adventní). Měření času-hodiny-jaké znám, kde se s nimi setkám.</p> <p>Historie a pokrok-</p> <p>Kreslení a výrobky na různá témata (oblékání, bydlení, dopravní prostředky, technické zařízení, řemesla) dnes a dříve.</p> <p>Zvyky a tradice-</p> <p>Velikonoce, Vánoce, koledy, výrobky, pranostiky, pověry o nadpřirozených bytostech (četba, ilustrace)</p>	<p>Vánoční besídka.</p> <p>Březen-Měsíc knihy-návštěva knihovny, povídání o přečtených knihách dětí.</p> <p>Výstavy, nástěnky-práce dětí.</p>

Rozmanitost přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do přírody, pozorování přírody (stromy, květiny, lesní zvěř, hmyz, ptáci, domácí zvířata).</p> <p>Péče o pokojové květiny ve ŠD.</p> <p>Četba , DVD-přírodní tematika</p> <p>Ekologická výchova - sběr papíru, šetření vodou.</p>	<p>Prohlubování znalostí o přírodě</p> <p>Hry v přírodě, práce s encyklopedií. Pozorování změn v přírodě - roční období, bouřka, sníh, náledí, mlha, duha.</p> <p>Poznávání živočichů a rostlin-</p> <p>Vycházky, literatura, dětské časopisy, stolní hry-pexeso, puzzle, kvarteto</p> <p>Estetická výchova-</p>	<p>Sběr starého papíru</p> <p>Hry v přírodě - stopovaná aj.</p>

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
	Práce s přírodninami-listy, plody, větvičky. Malování, kreslení-příroda živá a neživá	

7. Hodnocení žáků

7.1 Pravidla hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil. Při poskytování zpětné vazby je kladen důraz na vhodnou formulaci – přednost se dává pozitivnímu vyjadřování.

Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání, očekávanými výstupy pro daný ročník – specifikovanými pro hodnocené období a k nim náležejícími kritérii hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen. Podmínkou pro průběžné klasifikování výkonu je vždy důkladné procvičení a zvládnutí dané oblasti.

Dlouhodobé zjišťování názorů zákonných zástupců na podobu hodnocení žáků zatím ukazuje, že až na výjimky stále upřednostňují klasifikaci jako formu hodnocení vyjádřenou kvantitativně hodnotícím stupněm (známkou). Zejména proto zatím zůstáváme u klasifikace jako způsobu finálního hodnocení.

Pro celkové hodnocení tedy používáme klasifikace, na žádost zákonných zástupců a doporučení PPP se u žáků se SPU používá hodnocení slovní. ŠVP nevyklučuje použití slovního hodnocení ve všech ročnících a předmětech 1. a 2. stupně, pokud bude tato forma odpovídat požadavku zákonných zástupců a učitelů. Tomuto způsobu hodnocení musí předcházet pravidelné záznamy a vyhodnocování jednotlivých oblastí činností a úrovně kompetencí žáka.

U průběžného hodnocení používáme různé formy od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, až po sebehodnocení žáků. Slovní hodnocení se využívá zejména při hodnocení týmové (skupinové) práce, projektového či jiného činnostního učení. Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale současně je považujeme za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.

Podrobně rozpracovaná pravidla a kritéria hodnocení žáků obsahuje klasifikační řád, jež tvoří samostatnou přílohu ŠVP.